ಮದಪ್ಪಿಯೆರ್ಗಾವಂದಿ
ತುಳುವೆರ-೪

ಮೂವೆರ್ ತಿಂಗಳಾಯೆರ್

ಯಜ್ಞಾವತಿ ಕೇಶವ ಕಂಗಿನ

ಕರ್ನಾಟಕ
ತುಳು
ಸಾಹಿತ್ಯ
ಅಕಾಡೆಮಿ

ಮೂವೆರ್ ತಿಂಗಳಾಯೆರ್

(ಒಂಜೇ ಬೂರುಡು ಮೂಜಿ ಫಲ)

BVP-608.

ಯಜ್ಞಾವತಿ ಕೇಶವ ಕಂಗೆನ್

भारतवाणी परियोजना / BHARATAVANI
भारतीय भाषा संस्थान
CENTRAL INSTITUTE OF INDIAN LANGUAGES
मैसूरु / MYSURU - 570 006

ಕರ್ನಾಟಕ ತುಳು ಸಾಹಿತ್ಯ ಅಕಾಡೆಮಿ
ಮಂಗಳೂರು ಮಹಾನಗರ ಪಾಲಿಕೆ ಕಟ್ಟಡ,
ಲಾಲ್‌ಬಾಗ್, ಮಂಗಳೂರು - 575 003

MOOVER THINGALAYER (Life sketches of three Thingalayer)

By Yajnavathy Keshava Kangen

Published By Karnataka Tulu Sahithya Academy

Price	:	**Rs. 12/-**
Pages	:	**63**
First Impression	:	**1995**
Chief Editor	:	**Dr. B.A. Vivek Rai** President, Karnataka Tulu Sahitya Academy
Cover Art	:	Gopadkar
Copy Right	:	Academy
Publisher	:	**K. Devaraj** Registrar, Karnataka Tulu Sahitya Academy, Lalbaug, Mangalore.
Printed at	:	**Manorama offsets** C - 10, Industrial Estate Yeyyadi, Mangalore - 8. Ph : 411398
D.T.P.	:	**Pragati Book Service** Besant Complex, M.G. Road, Mangalore -3. Phone : 32605.

ಅರಿಕೆ

'ನಿಕ್ಲೆ ಹಿರಿಯೆರೆನ ಸಾಧನೆ, ಜೀವನ ಚರಿತ್ರೆ ಬರೆದ್ ಕಡಪುಡುಲೆ' ಪಂದ್ ಶ್ರೀ ವಿವೇಕ ರೈ ಮೇರ್ ಬರೆತಿನ ಕಾಕಜಿ ತೂದ್ ಎಂಕ್ ಬಾರಿ ಸಂತೋಷ ಆಂಡ್, ಅಭಿಮಾನ ಆಂಡ್ ಅಂಚನೆ ಪೋಡಿಗೆಲಾ ಆಂಡ್. ದಾಯೆ ಪಂಡ ಎನ್ನ ಅಮ್ಮೆರೆನ, ಅಜ್ಜೆರೆನ ಸಾಹಿತ್ಯ ಸಾಧನೆಲೆನಾಂಡ ಎಂಕ್ ತೆರಿದಿತ್ತಿನಾತಾಂಡಲಾ ಬರೆದ್ ಕಡಪುಡೊಲಿ ಆಂಡ ಯಾನ್ ಪುಟ್ಟುನೆಕ್ ದುಂಬೇ ತೀರ್ ಪೋದಿತ್ತಿನ ಮಾಧವಣ್ಣನ ವಿಷಯೊಡು ದಾನಿಂದ್ ಬರೆವಡ್? ಉಂದೆನ್ ಏರೆಡ ಕೇನಡ್? ಅರೆನ ಬೂಕುನು ಓಲುಂದ್ ನಾಡಡ್? ಪಂದ್ ಉಂದುವೇ ಆಲಚನೆಡಿತ್ತಿನ ಎಂಕ್ ಧೈರ್ಯ, ಪ್ರೋತ್ಸಾಹ ಕೊರ್ದ್ಯ ಎನ್ನ ಪೋಡಿಗೆ ದೂರ ಮಲ್ತೆರ್ ಎನ್ನ ಮೆಗ್ಯನಕುಲು. ಹಿರಿಯೆರೆನ ಜೋಪಾಸನೆ, ಸಂಗ್ರಹೊಡ್ ಅಲ್ಪ ಮುಲ್ಪ ಇತ್ತಿನ ಬೂಕುಲೆನ್, ಕಾಕಜಿ ಪತ್ರೊಲೆನ್ ಮಾತಾ ಒಟ್ಟು ಮಲ್ತ್‌ದ್ ಎಂಕ್ ಕೊರಿಯೆರ್. ಆಂಡ ಎನ್ನ ಸೊನ್ನ ವರ್ಷೊಡ್‌ಲಾ ದುಂಬುದ ಈ ಪುರಾವೆಲು ಪರಾತಾದ್ ಪರಿದ್ ಕುಂಬು ಚಿಂದಿಯಾದ್‌ತ್ತ್‌ಂಡ್. ಪಾಕದವು ಉದಲ್ ಪತ್ತ್‌ದ್ ಒಟ್ಟೆ ಬೂರ್ದಿತ್ತ್‌ಂಡ್.

ಈತೆಟ್ಟೇ ವಿಷಯ ಸಂಗ್ರಹ ಮಲ್ಪೆರೆ ಸಾಧ್ಯ ಆವಂದಿನೆಡ್ಡಾವರ, ಓದೆರೆ, ನಾಟಕಗೊಬ್ಬೆರೆ ಪಂದ್ ಬೂಕು ಕೊನೊದಿತ್ತಿನಕ್ಲೆಡ ಪಿರ ಕೇನೊಡಾಂಡ್. "ಅಯ್ಯೋ ಈರ್ ಇತ್ತೆ ಕೇನುನೆ? ಆವೆನ್ ಓಲು ದೀತೆ, ಎರ್ ಕೊನೊತೆರ್ ಪಂದ್ ಎಂಕ್ ನೆಂಪೇ ಬರ್ಪುಜತ್ತೆ?" "ಬಹುಶಃ ಎನ್ನ ಪುಲ್ಲಿ ಪರ್ತ್ ಪಾಡ್ಡೆ ತೋಜುಂಡು." ಪಂದ್ ಇಂಚಿನ ಮಾತಾ ಉತ್ತರ ತಿಕ್ಕ್‌ಂಡ್. ಮಾಧವಣ್ಣನ ಒಡನಾಡಿಲಾದಿತ್ತ್‌ದ್ ಇತ್ತೆ ಪ್ರಾಯಸ್ಥೆರಾದ್ ಬೆಂಗಳೂರು, ಬೆಳಗಾಂ, ಬೊಂಬಾಯಿಡ್ ಉಪ್ಪುನಕ್ಲೆಗ್‌ಲಾ ಪಾಕ ಫೋನ್ ಟ್ರಂಕಾಲ್ ಮಲ್ತ್‌ದಾಂಡ್, ಮಾತಾ ಕಡೆಟ್ಟ್ "ಉಂದು ವಾ ಕಾಲದ ಪಾತೆರ? ನನಲಾ ಎಂಕ್ಲೆನ ತರೆಟ್ ಈ ವಿಷಯ ಒರಿಯುಂಡಾ?" ಪನ್ಪಿನ ಒಂಜೇ ಉತ್ತರ. ದುಂಬು ಎಂಕ್ಲೆನ ನಿರೆಟೇ ಇತ್ತ್‌ದ್ ಬೊಕ್ಕ ಜಪ್ಪುಡ್ ಇಲ್ಲ್ ಮಲ್ತ್‌ದಿತ್ತಿ ನರೆನಡೆಗ್ ಪೋಯ. "ಗಂಗಾದರಣ್ಣೆ ಓಲುಲ್ಲೆರ್. ಎಂಕ್ ವಂತೆ ಆರೆಡ ಪಾತೆರೆರೆ ಇತ್ತ್‌ಂಡತ್ತೆ?" ಪಂದ್ ಆರೆನ ಮರ್ಮಾಲೆಡ ಕೇನಿನೆಕ್ಕ್, "ಆರೆ! ಆರ್ ತೀರ್ ಪೋದು ರಡ್ಡ್ ತಿಂಗೊಳಾಂಡ್ ನಿಕ್ಲೆಗ್ ಗೊತ್ತ್‌ಜ್ಜಾ?" ಪಂದ್ ಎಂಕ್ಲೆಡನೇ ಕೇನಿಯೆರ್.

ಮಸ್ತ್ ನಿರಾಶೆ ಆಂಡಲಾ ಎನಡ ತೀರಿನಾತ್ ಸಾಧನೆ ಬತ್ತ್‌ದ್ ಎಂಚಲಾ ಎಂಕ್ಲೆ ಹಿರಿಯಕ್ಲೆನ ಚರಿತ್ರೆ ಬರೆವೆರೆ ಪ್ರಯತ್ನ ಮಲ್ತೆ. ತರೆ ನಿಲ್ಕೆ ಜವಾಬ್ದಾರಿದ ಪುದೆ ತುಂಬುದಿತ್ತ್‌ಂಡಲಾ ಎನ್ನ ಈ ಕೆಲಸೊಗು ತನುಕ್ಲೆನ ಸಂಪೂರ್ಣ ಪ್ರೋತ್ಸಾಹ ಕೊರಿನಕುಲು ಎನ್ನ ಒಡಹುಟ್ಟಿನಕುಲಾಯಿನ ಡಾ|ನವೀನ ಚಂದ್ರ ತಿಂಗಳಾಯ(ಎಕ್ಸಿಗ್ಯೂಟಿವ್ ಡೈರೆಕ್ಟರ್

ಸಿಂಡಿಕೇಟ್ ಬ್ಯಾಂಕ್) ಪ್ರೇಮಚಂದ್ರ ತಿಂಗಳಾಯ(ಮೆನೇಜರ್ ಇಂಡಸ್ಟ್ರಿಯಲ್ ಡೆವಲಪ್‌ಮೆಂಟ್ ಕಾರವಾರ) ಬೊಕ್ಕ ಪ್ರಫುಲ್ಲಚಂದ್ರ ತಿಂಗಳಾಯ (ವಿಜಯ ಪ್ಯಾಕೆಜಿಂಗ್) ಮೊಕ್ಲೆಗ್ ಎನ್ನ ಪ್ರೀತಿದ ಆಶೀರ್ವಾದೊಲು. ಅಂಚೆನೆ ಹಸ್ತಪ್ರತಿ ಓದುದ್, ಎನ್ನೊಟ್ಟುಗ್ ಬೋಡುಬೋಡಾಯಿ ಜಾಗೆಗ್ ಬತ್ತ್‌ದ್, ಬೇತೆ ಬೇತಕ್ಲೆನ ಫೋನ್ ನಂಬರ್, ಇಲ್ಲದ ಎಡ್ರಾಸ್ ಮಾತಾ ಒದಗದ್ ಸಹಕಾರ ಕೊರ್ನಂಚಿನ ಆತ್ಮೀಯೆರ್-ಶ್ರೀಮತಿಯೆರಾಯಿನ ಶಾಂಭವಿ, ಪ್ರಭಾ, ಹೇಮಲತಾ, ರಾಧಾ, ವಿಜಯಲಕ್ಷ್ಮಿ ಈ ಬಂಧುಳೆಗ್‌ಲಾ ಯಾನ್ ಋಣಿಯಾದುಲ್ಲೆ.

1973ನೇ ಇಸವಿಡ್ದ್‌ಂಚ ಕನ್ನಡೊಡೇ ಕಥೆ, ಲೇಖನ ಬರೆಪಿನ ಹವ್ಯಾಸ ಇತ್ತಿನ ಎಂಕ್ ತುಳು ಭಾಷೆಡ್ ಬರೆಪಿನ ಪ್ರಯತ್ನ ಉಂದುವೆ ಸುರುತ. ಆಯಿನೆಡ್ದಾವರ, ಯಾನ್ ತುಳುವೆದಿ, ತುಳು ಮಾತೃಭಾಷೆದಾಲಾದಿತ್ತ್‌ಂಡಲಾ ಎನ್ನ ಬರವಣಿಗೆಡ್ ದಾದಾಂಡಲಾ ಲೋಪ ದೋಷ ಉಪ್ಪೆರೆ ಯಾವು. ಅಂಚಾದ್ ತುಳು ಬಂಧುಲು ತಪ್ಪು ಇತ್ತ್‌ಂಡ ತಿದ್ದ್‌ದ್ ಓದುವೆರ್ ಪಂಡ್‌ದ್ ನಂಬುವೆ.

'ಕರ್ನಾಟಕ ತುಳು ಅಕಾಡಮಿ'ದ ಕಾರ್ಯಕಲಾಪೊನು ಯಾನ್ ಅಭಿಮಾನೊಡ್ ನೆನೆಪುವೆ.

ತುಳು ಅಪ್ಪೆಗ್ ಜಯ ಆವಡ್.

ಸೊಲ್ಮೆಲು,

ಯಜ್ಞಾವತಿ ಕೇಶವ್ ಕಂಗೆನ್

'ಇಂದಿರಾ ನಿಲಯ'
ಹೊೃಗೆ ಬಜಾರ್
ಮಂಗಳೂರು.

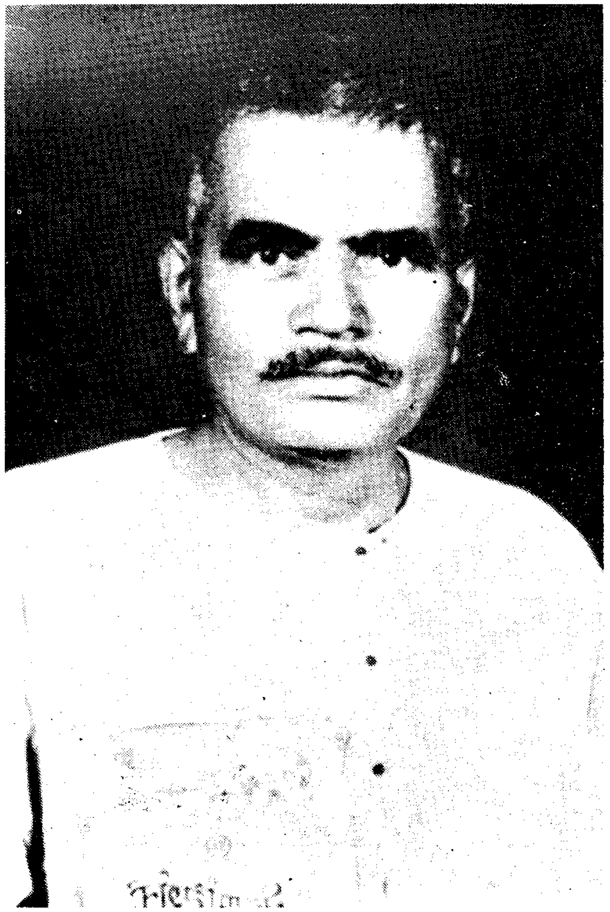

ಶ್ರೀ ಮೋಹನಪ್ಪ ತಿಂಗಳಾಯೆರ್

ಶ್ರೀ ಎಚ್. ಕೃಷ್ಣಪ್ಪ ತಿಂಗಳಾಯೆರ್

ಶ್ರೀ ಮಾಧವ ತಿಂಗಳಾಯೆರ್

ಮೋಹನಪ್ಪ ತಿಂಗಳಾಯೆರ್

ದಲಿತ ವರ್ಗದ ಸುಧಾರಣೆಡ್ ಅಗ್ರಗಣ್ಯೆರಾದಿತ್ತಿನ ಶ್ರೀ ಕುದ್ಮುಲ್ ರಂಗರಾವ್, ದೇಶಭಕ್ತ ಕಾರ್ನಾಡ್ ಸದಾಶಿವರಾವ್ ಮೊಕ್ಲೆನ ಲೆಕ್ಕೊನೆ ಶ್ರೀ ಬಿ. ಮೋಹನಪ್ಪ ತಿಂಗಳಾಯೆರ್‌ಲಾ ತನ್ನ ಬದ್‌ಕ್‌ನ್ ಸಾಹಿತ್ಯ, ಸಮಾಜ ಸೇವೆಗಾದೆ ಗಂಧದ ಲೆಕ್ಕೊ ತರೆತ್ತಿನಾರ್. ಮೇರ್ ಪುಟ್ಟುದಿನಿ 21ನೇ ಸಪ್ಟಂಬರ್ 1879ಟ್ಟ್. ಬರವು ಸರವು ಸಾಲೆ ಕಾಲೇಜ್‌ದ ಅರ್ಥನೇ ಜನೊಕ್ಲೆಗ್ ತೆರಿಯಂದಿನ ಕಾಲೊಡ್ ಮೇರ್ ಹೈಸ್ಕೂಲು ಶಿಕ್ಷಣ ಪಡೆದಿತ್ತೆರ್. ಗೌರವ ಮೆಜಿಸ್ಟ್ರೇಟ್ ಆದಿತ್ತಿನ ಪೊರ್ತುಡು ಮಾತ ಊರುಡುಲಾ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯ ಸಂಗ್ರಾಮದ ಗಾಲಿ ಬೀಜ್‌ದ್ ಪೊಲೀಸ್‌ದಕುಲು ಗಾಂದೆರೆನ್ ಕೈದ್ ಮಲ್ತ್‌ದ್ ಜೈಲ್‌ಗ್ ಪಾಡಿಯೆರ್ ಪನ್ಪಿನ ಸುದ್ದಿ ಕೇನಿನೇ ತಡ ತಿಂಗಳಾಯೆರ್ ತನ್ನ ಗೌರವ ಹುದ್ದೆಗ್ ತಿಲಾಂಜಲಿ ಕೊರ್ದೇ ಬುಡ್‌ದಿತ್ತೆರ್. ಬ್ರಿಟಿಷ್ ಅಧಿಕಾರಿಲು ರಾಜಿನಾಮೆನ್ ಪಿರ ದೆತ್ತೊನೊಡು ಪಂದ್ ಮೆರೆನ್ ಒತ್ತಾಯ ಮಲ್ತೆರ್. "ಕೈಯ್ಯಾರೆ ಕೊರಿನ ರಾಜಿನಾಮೆನ್ ಕುಡ ಪಿರ ದೆತ್ತೊನೆರೆ ಯಾನ್ ತಯಾರಿಜ್ಜಿ." ಪಂದ್ ತಿಂಗಳಾಯೆರ್ ಪಂಡ್‌ದಿತ್ತೆರ್. ಅವಮಾನ ತಡೆವೆರೆ ತೀರಂದಿನ ಬ್ರಿಟಿಷೆರ್ ದಾದ ದಾದ ಮಾತಾ ಪಂಡ್‌ದ್ ಮೆರೆಗ್ ಪೋಡಿಗೆ ಕಟ್ಟಾಯೆರ್. ಆಂಡ ಮೊಕ್ಲೆನ ವಾ ಒಂಜಿ ತರತ್ತ ಪೋಡ್ಯಾಟೊಗ್‌ಲಾ ಪೋಡ್ಯಂದಿನ ಸ್ವಾಭಿಮಾನಿ ತಿಂಗಳಾಯೆರ್ ಇಂಗ್ಲಿಸ್‌ದಕ್ಲೆನ ಪಾತೆರೊನ್ ತಿರಸ್ಕಾರ ಮಲ್ತ್‌ದ್ ಇಲ್ಲಗ್ ಬತ್ತೆರ್.

ಊರುದ ಜನೊಕ್ಲೆನ ಕಷ್ಟ ಕಾರ್ಪಣ್ಯೊನ್ ಏಪಲಾ ತೂವೊಂದಿತ್ತೆರ್ ತಿಂಗಳಾಯೆರ್. ಬೆನಿಯೆರೆ ಬ್ಯಾಲೆ ಇಜ್ಜಾಂದೆ ಉನಿಯೆರೆ ನುಪ್ಪು ಇಜ್ಜಾಂದೆ, ತುತ್ತೆರೆ ಕುಂಟು ಇಜ್ಜಾಂದೆ ವಾವಾ ಬಂಜ್ಡೊಡ್ ದಿನ ದೆತ್ತೊಂದಿತಿನಕ್ಲೆನ ಜೀವನೊನು ತೂದ್‌ಲಾ ಮೇರ್ ಸಂತಾಪ ಪಡೆವೊಂದಿತ್ತೆರ್. ಇಂಚಿನಕ್ಲೆನ ನಿರುದ್ಯೋಗ ಸಮಸ್ಯೆನ್ ದೂರ ಮಲ್ತ್‌ದ್ ಜನೊಕ್ಲು ನೆಮ್ಮದಿಯಾದ್ ಬದುಕು ಲೆಕ್ಕೊ ಮಲ್ಪೊಡತ್ತಂದೆ ತಾನ್‌ಲಾ ಸ್ವಾವಲಂಬಿಯಾದ್ ಜೀವನ ನಡಪ್ಪೊವೊಡು ಪನ್ಪಿನ ವಿಚಾರ ಮೆರೆನ ತರೆಕ್ಕ್ ಬತ್ತ್‌ಂಡ್. ಇಂಚಿನ ನಿರ್ಧಾರೊನ್ ಕೈಗೊಂಡಿನ ಮೇರ್ ಸುರುಕ್ಕು ಮಲ್ತಿನ ಕೆಲಸ ದಾನೆ ಪಂಡ ತಾನ್ ಮಲ್ತೊಂದಿತ್ತಿನ ಕಲೆಕ್ಟರ್ ಆಫೀಸ್‌ದ ಉದ್ಯೋಗೊಗ್ ರಾಜಿನಾಮೆ ಕೊರ್ನಿ. ಆಯಿಡ್ದ್ ಬೊಕ್ಕ ಕೈಟ್ ಇತ್ತಿನ ಮಾತಾ ಕಾಸ್‌ನ್ ಪಾಡ್‌ದ್ 'ಕೈವರ್ತಕ ಇಂಡಸ್ಟ್ರಿಯಲ್ ವರ್ಕ್ಸ್' ಪುದರ್‌ದ ಸ್ವಂತ ಕೈಗಾರಿಕೋದ್ಯಮೊನ್ ಸ್ಥಾಪನೆ ಮಲ್ತಿನಿ.

ಈ ಉದ್ದಿಮೆಡ್ ಮೀನ್‌ದ ಎಣ್ಣೆ ಮಾತ್ರ ಅತ್ತಂದೆ ಗೊಬ್ಬರ ತಯಾರ್ ಮಲ್ಪುನು. ಮಲ್ಲ ಮಲ್ಲ ಮೀನ್‌ಲೆನ್ ಉಪ್ಪುಡು ಪಾಡ್‌ದ್ ನುಂಗವುನು, ಮೀನ್ ಕೈಪುನು, ಮೀನ್‌ದ ಚಟ್ನಿ, ಚಕ್ಕುಲಿ, ಎಟ್ಟಿದ ಉಪ್ಪಡ್ ಪಾಡುನು. ಇಂಚಿನ ಮಾತಾ ಕೆಲಸ ನಡತ್ತೊಂದಿತ್ತ್‌ಂಡ್.

ಇತೇ ಅತ್ತ್‌ಂದೆ ಮೂಲು ತಯಾರಾಯಿನ ವಸ್ತುಲೆನ್ ಬೇತೆ ಬೇತೆ ಸೈಜ್‌ದ ಡಬ್ಬಲೆಡ್ ಪಾಡ್‌ದ್ ಪ್ಯಾಕ್ ಮಲ್ತ್‌ದ್ ಪರಊರುಗು ಕಡಪುಡುನ ವ್ಯವಸ್ಥೆಲಾ ಇತ್ತ್‌ಂಡ್. ಪುಲಿಯುಪ್ಪುಡ್ ಪಾಡ್ದಿನ ಮೀನ್‌ನ್ ಕೊಲೊಂಬೊಗ್ ಕಡ್ಪುಡೊಂದಿತ್ತೆರ್. ಈ ಉದ್ದಿಮೆಡ್ ನೂತ ಐವ (150) ಜನೊಕ್ಲೆಗ್ ಕೆಲಸ ಕೊರ್ದು ಅಕ್ಲೆನ ನಿರುದ್ಯೋಗ ಸಮಸ್ಯೆನ್ ದೂರ ಮಲ್ತ್‌ದಿತ್ತೆರ್.

ಕೈವರ್ತಕ ಇಂಡಸ್ಟ್ರಿಯಲ್ ವರ್ಕ್ಸ್‌ಡ್ ತಿಂಗಳಾಯೆರ್ ಪಾಕ ಸರ್ತಿ ಕಷ್ಟ ನಷ್ಟ ಅನುಭವಿಸ್‌ದಿತ್ತಿನಲಾ ಉಂಡು. ಆಂಡಲಾ ಮೇರ್ ದಯಿರಗುಂದಂದೆ ಈ ಕಾರ್ಯೊಡ್ ಯಶಸ್ವಿಯಾದಿತ್ತೆರ್. (ಮೆರೆಡ್ದ್ ಬೊಕ್ಕ ಮೆರೆನ ಆನ್ ಜೋಕುಳು ಫ್ರೀಜಿಂಗ್ ಮಲ್ತ್‌ದಿನ ಎಟ್ಟಿನ್ ಅಮೇರಿಕಾ, ಜಪಾನ್ ಇಂಚಿನ ದೇಶೊಲೆಗ್ ರಫ್ತ್ ಮಲ್ತೊಂದಿತ್ತೆರ್.)

ತುಳು ಕರ್ನಾಟಕ ಶ್ರೀ ಜ್ಞಾನೋದಯ ಸಮಾಜ

ಈ ಶತಮಾನದ ಆದಿಡ್ ತುಳುವೆರ್ ಬಜೀ ಒಂಜಿ ಪಿರ ಒರಿದಿನ ಜನಾಂಗದಕುಲಾದಿತ್ತೆರ್. ವಿದ್ಯೆ ಬುದ್ದಿದ ಮಹತ್ವಲಾ ತೆರಿಯಂದೆ ಬೆಂದಿನ ನಾಲ್ ಕಾಸ್‌ನ್ ಕಲಿ, ಗಂಗಸರ ಪರ್‌ದ್, ಸೀಕ್ ಸಂಕಡ ಬತ್ತ್‌ಂಡ ಮರ್ದ್ ಮಾಯ ಮಲ್ಪುನ ಬುಡ್‌ದ್ ಮಾಟ ಮಂತ್ರ ಮಲ್ಪುನಯಗ್ ಶರಣು ಪೋಪಿನಿ, ಭೂತ ಪ್ರೇತೊಲೆಗ್ ಮಾರಿ ದೇವತೆಗ್ ಕುರಿ, ಕೋರಿ ಕಡ್ಪುನಂಚಿನ ಪಾಪ ಮಲ್ಪುನು. ಇಂಚಿನ ಮಾತಾ ಮೂಢನಂಬಿಕೆಗ್‌ಲಾ ಮೊಕ್ಲು ಬಲಿಯಾದಿತ್ತೆರ್. ತುಳುವೆರೆಗ್ ಇತ್ತಿನ ಈ ತರತ್ತ ಅಜ್ಞಾನ, ಅಂಧಶ್ರದ್ಧೆ, ಅಮಲ್ ಸೇವನೆದಂಚಿನ ದುರ್ವ್ಯಸನೊಲೆನ್ ಮಾತಾ ದೂರ ಮಲ್ತ್‌ದ್ ಮೊಕ್ಲೆನ ಬದ್‌ಕ್‌ಗ್ ಸರಿಯಾಯಿನ ಮಾರ್ಗದರ್ಶನ ಮಲ್ಪೊಡ್ ಪನ್ಪಿನ ಆಲಚನೆಲಾ ತಿಂಗಳಾಯೆರೆನ ಮನಸ್ಸ್‌ಗ್ ಬತ್ತ್‌ಂಡ್. ಆಂಡ ಇಡೀ ಜಿಲ್ಲೆಡಿತ್ತಿನ ಹಿಂದುಳಿದ ವರ್ಗದಕ್ಲೆನ್ ಒಟ್ಟು ಸೇರಾದ್ ಜನಜಾಗ್ರತಿ ಉಂಟು ಮಲ್ಪುನಂಚಿನ ಮಾಮಲ್ಲ ಸಾಹಸ ತನಡ್ದ್ ಒರಿಯಡ್ ಆಪಿನವತ್ತ ಪಂದ್‌ಲಾ ಮೆರೆಗ್ ತೆರಿಂಡ್. ಅಂಚಾದ್ ಮೇರ್ ಮಾತೆಟ್ಟ್‌ಲಾ ದುಂಬು ತನ್ನ ಹಿರಿಯಕ್ಲೆನ ಅಭಿಪ್ರಾಯ ಕೇನಿಯೆರ್.

"ಬಡವೆರೆನ ಉದ್ಧಾರೊಗಾದ್ ಪಿದಾಡ್ದಿನ ನಿನ್ನ ಸಾಧನೆಗ್ ಎಂಕ್ಲೆನ ಬೆರಿಸಾಯ ಏಪೊಗುಲಾ ಉಂಡು ಪಂದ್ ನೆನೆಪುಲ. ದೇವೆರೆನ್ ನೆನೆತ್ತ್‌ದ್ ನಿನ್ನ ಕೆಲಸೊನು ಧೈರ್ಯೊಡ್ ಮುಂದರಿಸ್." ಪಂಡ್‌ದ್ ಇಡೀ ಇಲ್ಲದಕುಲು ಮೆರೆನ ಬೆರಿ ಪೂಜಿಯೆರ್. ಈ ಪಾತೆರ ಕೇನಿನ ಮೋಹನಪ್ಪ ತಿಂಗಳಾಯೆರೆಗ್ ಬಾರಿ ಉಮೇದ್ ಬತ್ತ್‌ಂಡ್.

ಮನದಾನಿಡ್ದ್‌ಂಚನೇ ಮೇರ್ ತಾನ್ ನಿರ್ಧಾರ ಗೆತ್ತೊಂದಿನ ಕಾರ್ಯೊನ್ ಪ್ರಾರಂಭ ಮಲ್ತೆರ್. ಮಂಜೆಸರೊಡ್ದ್ ಬತ್ತಿನ ಬೈಂದೂರು ಮುಟ್ಟದ ಪ್ರತಿಯೊಂಜಿ ಗ್ರಾಮೊಲೆಗ್‌ಲಾ ಪೋಯೆರ್. ಆಯಾಮ ಗ್ರಾಮದ ಗುರ್ಕಾರ್ಲೆನ್, ಊರ್ದ ಹಿರಿಯೆರೆನ್ ಸೇರಾದ್ ಕೂಟ ಮಲ್ತೆರ್. ತಾನ್ ಕೈಗೊಂಡಿನ ಕಾರ್ಯೊನ್ ಅಕ್ಲೆನ ದುಂಬು ದೀಯೆರ್. ತಿಂಗಳಾಯೆರೆನ ಈ

ಅಭಿಪ್ರಾಯೊಗ್ ಮಾತೆರೆನ ಅತ್ತ್‌ಂಡಲಾ ವಂತೆ ಜನತ ಒಪ್ಪಿಗೆ, ಪ್ರೋತ್ಸಾಹ ತಿಕ್ಕ್‌ಂಡ್. ಅಂಚಾದ್

14-4-1910 ಸೌರಮಾನ ಯುಗಾದಿದ ಈ ದಿನತಾನಿ ಕುಡಲದ ಪೊಯ್ಯೆ ಗ್ರಾಮೊಡ್ 'ತುಳು ಕರ್ನಾಟಕ ಶ್ರೀ ಜ್ಞಾನೋದಯ ಸಮಾಜ' ಪುದರ್‌ದ ಸಂಸ್ಥೆ, ತಿಂಗಳಾಯೆರೆನ ಮುಂದಾಳ್ತನೊಡು ಸ್ಥಾಪನೆ ಆಂಡ್. ಇಂದೆಕ್ಕ್ ಮಹಾಲಿಂಗ ತಿಂಗಳಾಯೆರ್ ಅಧ್ಯಕ್ಷೆರಾದ್ ಅರೆನ ಅರ್ವತೆಯಾಯಿನ ಮೋಹನಪ್ಪ ತಿಂಗಳಾಯೆರ್ ಕಾರ್ಯದರ್ಶಿಯಾಯೆರ್. ಕೆ.ಎಮ್.ಸೋಮ ಮಲ್ಪೆ, ಎಂ.ಕೆ. ಬಸಪ್ಪ ಮುಲ್ಕಿ, ಎಚ್.ಎಸ್.ಮೆಂಡನ್ ಬೊಂಬಾಯಿ, ಐತಪ್ಪ ಕಾಂಚನ್ ಪಣಂಬೂರು, ಕೈಪುಂಜಾಲ್ ಚೆನ್ನಪ್ಪ, ತಿಮ್ಮಪ್ಪ ಕರಿಯದಣ್ಣಾಯ, ಎಂ. ನಾಗಪ್ಪ ಉಪ್ಪೂರ್, ಗುರುವಪ್ಪ ಉಡುಪಿ, ಮಾರಪ್ಪ ಸುವರ್ಣ ಪೊಯ್ಯೆ, ವೆಂಕಪ್ಪ ಅಮೀನ್ ಮುಲ್ಕಿ, ಪುದ್ದು ಸಾಲ್ಯಾನ್ ಬೆಂಗರೆ, ಕೊರಗಪ್ಪ ಮಂದಣ್ಣಾಯ ಬಪ್ಪನಾಡು, ಐತಪ್ಪ ಅಮ್ಮಣ್ಣಾಯ, ಪೂವಪ್ಪ ಅಮ್ಮಣ್ಣಾಯ ಪಣಂಬೂರು ಈ ಮಹಾನಿಯೆರ್‌ನಕ್ಲು ಕಾರ್ಯಕಾರಿ ಸಮಿತಿದ ಸದಸ್ಯೆರಾದ್, ಸಮಾಜದ ಹಿತಚಿಂತಕೆರಾದ್ ತಿಂಗಳಾಯೆರೆನ ಮಾತಾ ಕಾರ್ಯೊಗುಲಾ ಸಹಾಯೆಕೆರಾದಿತ್ತೆರ್.

ಮದ್ಯಪಾನ ನಿಷೇಧ, ಜ್ಞಾನಾಭಿವೃದ್ಧಿ, ಅಸ್ಪೃಶ್ಯತಾ ನಿವಾರಣೆ, ಸಾಮಾಜಿಕ ರೂಢಿಳೆನ ಸುಧಾರಣೆ, ಇತರ ಗ್ರಾಮೊಳೆಡ್ ಸಮಾಜದ ಶಾಖೆಳೆನ್ ಶುರು ಮಲ್ಪುನೆ ಉಂದುವೇ ಸಮಾಜ ಸ್ಥಾಪನೆದ ಮುಖ್ಯ ಉದ್ದೇಶೊಲಾದಿತ್ತ್‌ಂಡ್. ಸಂಘದ ಚಟುವಟಿಕೆಲೆನ್ ತಿಂಗಳಾಯೆರೆನ ಇಲ್ಲಡೇ ನಡಪವೊಂದಿತ್ತೆರ್. ವಾರ್ಷಿಕೋತ್ಸವೊಲು ಬೋಳೂರು, ಬೆಂಗರೆ, ಉಳ್ಳಾಲ ಪಂದ್ ಒಂಜೊಂಜಿ ವರ್ಷ ಒಂಜೊಂಜಿ ಗ್ರಾಮೊಡ್ ನಡತ್ತೊಂದಿತ್ತ್‌ಂಡ್.

ಪ್ರಥಮ ವಾರ್ಷಿಕೋತ್ಸವ ಕುದ್ಮುಲ್ ರಂಗರಾಯೆರೆನ ಅಧ್ಯಕ್ಷತೆಟ್ ಬೋಳಾರದ'ಬಬ್ಬರ್ಯ ಸಾನೊಡ್' ನಡತ್ತ್‌ದಿತ್ತ್‌ಂಡ್. ಈ ಒಂಜೇ ಒಂಜಿ ವರ್ಷದ ಉಲಾಯಿಡ್ ಬಜೀ ಪತ್ತ್ ಪದಿಮೂಜಿ (10-13) ಜನ ಸದಸ್ಯೆರ್ ಇತ್ತಿನ ಸಂಖ್ಯೆ ನೂದೆಕ್ಕ್ (100) ಏರ್‌ದಿತ್ತ್‌ಂಡ್. ಶ್ರೀ ಜ್ಞಾನೋದಯ ಸಮಾಜದ ಕಾರ್ಯಕರ್ತೆರೆನ ಸಾಧನೆ, ಬೋಧನೆ, ಅಕ್ಲು ಮಲ್ತಿನ ಸಮಾಜದ ಉದ್ದೇಶದ ಪ್ರಚಾರೊನ್ ಕೇನ್ದ್ ಮನಸ್ ಪರಿವರ್ತನೆ ಆಯಿನಕ್ಲು ಆನಿ ಏತೋ ಜನೊಕ್ಲಿತ್ತೆರ್. ಪರೊಂದಿತ್ತಿನ ಕಲಿ ಗಂಗಸರ, ಒಯಿತೊಂದಿತ್ತಿನ ಬೀಡಿ ಸಿಕರೆಟ್ ಮಾತಾ ಬುಡ್‌ದ್ ಎಡ್ಡೆ ರೀತಿಡ್ ನಡತ್ತೊಂದಿತ್ತೆರ್. ಇಂಚಿನಕ್ಲೆನ ಬೊಡೊದ್ಯಾಲ್ಲು ಗಡಂಗ್‌ಗ್ ಪಾಡೊಂದಿತ್ತಿನ ಕಾಸ್‌ಲೆನ್ ಅಕ್ಲೆಕ್ಲೆನ ಕಂಡನಾಲ್ಯಡ ದೆತ್ತೊಂದು ಒಟ್ಟು ಮಲ್ತ್‌ದ್ 'ಬಂಗಾರ್ದ ಬಲೆ' (ದೈವದ ಪೂಜಾರ್ಲು, ಊರ್ದ ಸಾವುಕಾರೆರ್ ಗತ್ತ್‌ಡ್ ಪಾಡೊನುನ ಕಡಗದಂಚಿನ ಒತ್ತೆ ಕಾಜಿ) ಮಲ್ಪಾದಿತ್ತೆರ್. ಇಂದೆನ್ ಸಮಾಜದ ಪ್ರಥಮ ವಾರ್ಷಿಕೋತ್ಸವದಾನಿ, ಜಿಂಜಿದಿನ ಸಭೆತ ಎದ್‌ರ್‌ಡ್ ಅಕ್ಲೆಕ್ಲೆನ ಕಂಡ್ಯನಾಲ್ಲೆನ ಬಲತ್ತ ಕೈಕ್ ಪಾಡ್ದ್"ತಿಂಗಳಾಯೆರೆಡ್ಡಾವರ ಇನಿ ಎಂಕ್ಲೆನ ಸಂಸಾರ ಪುಂಡಿ ನುಪ್ಪು ತಿನ್ನೊಂದು. ಎಂಕ್ಲೆ ಬದ್‌ಕ್‌ನ್ ಒರಿತ್‌ದ್ ಸಂತೋಸ್‌ನ್

ಕೊರಿನ ಅರೆಗ್ ದೇವೆರ್ ಎಡ್ಡೆ ಮಲ್ಪಡ್" ಪಂಡ್‌ದ್ ಕೈಮುಗಿದ್ ಪಂಡ್‌ದಿತ್ತೆರ್.

ಅವಿದ್ಯಾವಂತೆರೆನ ದುಸ್ಥಿತಿನ್ ಕಣ್ಣಾರೆ ತೂವೊಂದಿತ್ತಿನ ತಿಂಗಳಾಯೆರೆಗ್ 'ವಿದ್ಯಾವಿಹೀನಂ ಪಶು ಸಮಾನಂ' ಪನ್ಪಿನ ನಾಣ್ಣುಡಿಟ್ ಏತೊಂಜಿ ಅರ್ಥ ಉಂಡು! ಪಂದ್ ಅರೆನ ಮನಸ್ಸ್‌ಗಾವೊಂದಿತ್ತ್ಂಡ್. ಇಂಚಾದ್ ಸಮಾಜದ ಉದ್ದೇಶೊಲೆಡ್ ಒಂಜಾದಿತ್ತಿನ 'ಜ್ಞಾನಾಭಿವೃದ್ಧಿ'ದ ಕಾರ್ಯೊಗ್ ಪಿದಡಿಯೆರ್. ತನ್ನ ಶಿಷ್ಯೆರೆನ ತಂಡದೊಟ್ಟುಗ್ ಪ್ರತಿ ಒಂಜಿ ಗ್ರಾಮದ ಇಲ್ಲ್ ಇಲ್ಲಗ್ ಪೋದು ವಿದ್ಯೆದ ಮಹತ್ತೊನ್ ಜನೊಕ್ಲೆನ ಮನ ಮುಟ್ಟುಲೆಕ್ಕೊ ತೆರ್ಪಾವೊಂದಿತ್ತೆರ್. ಇತೇ ಅತ್ತಂದೆ ವಿದ್ಯಾ ಪ್ರಚಾರೊಗ್ ಬೋಡಾದ್ ತಾನ್ ಬರೆತಿನ

ತೂಲೆ ತೂಲೆಣ್ಣ| ತೂಲೆ ತೂಲೆಕ್ಕ|
ಬಾಲ ಕೇಳಿದ ಜೋಕ್ಲೆನ್||
ಸಾಲೆಡೆಂಕುಲು ಪೋದು ಕಲ್ಪುನ
ಶೀಲ ಬುದ್ಧಿದ ಪೊರ್ಲುನು

ಪಾಕ ಜೋಕುಳು ಮುಲ್ಪ ಉಲ್ಲೆರ್|
ಸಾಲೆಗ್ ಬರಂದೀ ದಡ್ಡೆರ್|
ರಾಗ ರಂಗ್‌ದ| ವಿದ್ಯ ಬುದ್ಧಿದ|
ಎಂಕ್ಲ್‌ನ್ ತೂದು| ನಾಚ್ಪೆರ್||

ಬರವು ಸರವುಡು| ನಮ್ಮ ಜನೊಕುಳು
ಪಿರವು ಬೂರ್ದೆರ್ ಸತ್ಯನೆ||
ಉಂಡ್ ತಿಂದ್‌ದ್| ತುಂಡು ಕಂಬೊಲಿ
ಪಂಡಿ ಪಿರಿಯೆರೆ ಗಾದೆನೇ||

ಈ ರೀತಿದ ಪದೊಕುಲೆನ್ ರಾಗ ಬೊಕ್ಕ ಅಭಿನಯದೊಟ್ಟುಗ್ ಪನ್ಪೊಂದಿತ್ತೆರ್. ಜೋಕ್ಲೆನ್ ಇಲ್ಲಡ್ ಕುಲ್ಲವಂದೆ ಶಾಲೆಗ್ ಕಡಪುಡುಲೆ ಪಂದ್ ಅಕ್ಲೆನ ಅಪ್ಪೆ ಅಮ್ಮೆನ್ ಒತ್ತಾಯ ಮಲ್ಪೊಂದಿತ್ತೆರ್. ಮೆರೆನ ಪಾತೆರೊಗ್ ಬಿಲೆ ಕೊರ್ದು ಅರೆನ ಮುಲಾಜಿಗಾದ್ ಜೋಕ್ಲೆನ್ ಶಾಲೆಗ್ ಕಡಪುಡಿನಕ್ಲು ಬಜೀ ಒಂತೆ ಪಂಡ ಕೈಟ್ ಲೆಕ್ಕ ಮಲ್ಪುನಾತ್ ಜನ. ಅಂಡಲಾ ನಿರಾಶೆರಾವಂದಿನ ತಿಂಗಳಾಯೆರ್ ತನ್ನ ಇಲ್ಲದ ಚಾವಡಿಡೇ ಜೋಕ್ಲೆಗ್ ಅಕ್ಷರಾಭ್ಯಾಸ ಕಲ್ಪವೆರೆ ಪ್ರಾರಂಭ ಮಲ್ತೆರ್. ಜೆ.ಎಮ್. ಫೆರ್ನಾಂಡಿಸ್ ಮೆರೆನ್ ಮಾಸ್ಟರ್ ಆದ್ ನೇಮಕ ಮಲ್ತೆರ್.

ಪಾಕ ವರ್ಷೊಡು ಬೊಕ್ಕ ತನ್ನ ಮಗಲ್ ಇಂದಿರಾ ದೇವಿಗ್‌ಲಾ ಇಂದುವೇ ಶಾಲೆಡ್ ಕಲ್ಪಾದ್, ಬಲ್ಮಠದ ಸರಕಾರಿ ಶಾಲೆಡ್ ರಡ್ಡ್ ವರ್ಷ ಟೀಚರ್ಸ್ ಟ್ರೈನಿಂಗ್ ಕೊರ್ಪಾದಿತ್ತೆರ್.

ಅಲ್ತ್ ಬೊಕ್ಕ ಕಲ್ಲಿಕೋಟೆಡ್‌ಲಾ (ಹಾಸ್ಟೆಲ್‌ಡಿತ್ತ್‌ದ್) ಶಿಕ್ಷಣ ಮುಗಿತ್ತಿನ ಇಂದಿರಾದೇವಿ ಇಡೀ ಜಾತಿಡೇ (1930) ಪ್ರಥಮ ಉಪಾಧ್ಯಾಯಿನಿಯಾದ್ ಆರೆನ ಅಮ್ಮೆರ್ ಸ್ಥಾಪನೆ ಮಲ್ತ್‌ದಿತ್ತಿನ 'ಶ್ರೀ ಜ್ಞಾನೋದಯ ಪ್ರಾಥಮಿಕ ಶಾಲೆ'ಡೇ ಉದ್ಯೋಗ ಮಲ್ತೊಂದಿತ್ತೆರ್. ಮೋಹನಪ್ಪ ತಿಂಗಳಾಯೆರ್ ಬಾಯಿಡ್ ಪಂಡಿಲೆಕ್ಕೊನೇ ನಡತ್ತ್‌ದ್‌ಲಾ ತೋಜಾವುನಾರ್ ಪನ್ಪಿನೆಕ್ಕ್ ಇಂದುವೇ ಒಂಜಿ ಉದಾರಣೆ.

ಜಿಲ್ಲೆದ ಪ್ರತಿಯೊಂಜಿ ಗ್ರಾಮೊಗ್‌ಲಾ ಪೋದ್ ಸಮಾಜದ ಪ್ರಚಾರ ಕಾರ್ಯೊನ್ ನಡಪ್ಪಾವೊಂದಿತ್ತೆರ್. ಕಾರ್, ಬಸ್‌ದಂಚಿನ ವಾಹನ ಸೌಕರ್ಯ ಇಜ್ಜಂದಿನಂಚಿನ ಆ ಕಾಲೊಡ್ ಹಾರ್ಮನಿ ತಬ್ಲೆ ಬೊಕ್ಕ ಸದಸ್ಯೆರೆನ ತಂಡದೊಟ್ಟುಗ್ ಪಾದಯಾತ್ರೆ ಮಲ್ತೊಂದಿತ್ತೆರ್. ನೇಮ ಕೋಲ ಅಂಕ ಆಯನದಾನಿ ಪ್ರಾಣಿ ಬಲಿ ಕೊರ್ಪಿನಂಚಿ ಸಾನ ಮಾರಿಗುಡಿತಲ್ಪ, ಜನೊಕ್ಲು ಪರ್ದ್ ಬೂರೊಂದುಪ್ಪುನ ಗಡಂಗ್‌ದಲ್ಪ ಸಭೆ ಸೇರಾದ್ ಮದ್ಯಪಾನ, ಪ್ರಾಣಬಲಿ ನಿಷೇಧದ ಬಗ್ಗೆ ಭಾಷಣ, ಉಪನ್ಯಾಸ ಅತ್ತಂದೆ ಸಂಗೀತ ವಾದ್ಯದ ಹಿಮ್ಮೇಳನದೊಟ್ಟುಗ್ ಪದ ಪಂಡ್‌ದ್, ನಾಟಕ ಗೊಬ್ಬುದ್ ಅಕ್ಲೆಗ್ ಹಿತವಚನ ಪನ್ನೊಂದಿತ್ತೆರ್. ಇಂಚಿನ ಸಂದರ್ಭೊಗಾದೇ ಮೇರ್ ಬರೆತಿನ ಪದೊಕುಲು ಇಂಚ ಇತ್ತ್‌ಂಡ್.

ಪಶು ಬಲಿ ಪೂಜೆ

ದಾಯೆಗಿಂಚಿ ಪಾಪ ತುಂಬುವಾ| ಅಯ್ಯೊಯ್ಯೊ ಈಯಿ|
ಬಾಯಿ ಬರಂದಿ ಪಸುನು ಕೆರ್‌ಪಾನಾ
ಮಾರಿ ದೇವತೆ ಒಲಿಯೊಡ್‌ಂದ್‌ದ್
ಕೋರಿ ಕುರಿತ ಕೆಕ್ಕಿಲ್ ಕುತ್ತುವ
ಕ್ರೂರ ಕಸಯಿಗಾರ ಲೆಕ್ಕನೆ|
ಘೋರ ಪಾಪ ಮಲ್ಪುವತ್ತ
ಈಯಿ ಮಾಸ ತಿನ್‌ಪ ಪಂಡ್‌ದ್
ದೇವೆರ್‌ಲಾ ನೆತ್ತೆರ್ ಪರ್ಪೆನಾ
ಜೀವ ಕೆರ್‌ಂಡ ದೇವಿ ಪುದರ್‌ಡ್
ಅವು ನಿನ್ನ ಮಿತ್ತ್ ಜೋಡು ಪಾಪ
ಜೀವ ಪಂಡ್‌ಂಡ ಮಾತ ಒಂಜೆತ್ತಾ | ಅಣ್ಣಣ್ಣ ಕೇನ್ಲೆ |
ದೇವಿಗ್ ಮಾತೆರ್ಲ್ಲಾ ಬಾಲೆಳೇ ಅತ್ತಾ?

ನನೊಂಜಿ ಪದ - ಪುಗೆರೆದ ಅಮಲ್

ಪುಗೆರೆದ ಅಮಲ್‌ಡ್ ದಾನೆ ಸುಃಖಾ| ಅವು

ದಗೆ ನಿಕ್ಕ್ ಮಳುಪುನ ಮೋಸ ಸುಖಾ

ಕುಡೊಂಜಿ - ದಾಯೆಗಪ್ಪ ಒಯಿತಿರೀಯೆ|

ಇಂಚಿ ಬೀಡಿ ಸಿಗರೇಟ್|

ಬಾಯಿ ಮೂಂಕು ಕರಿಂಚಿ ಪೋಂಡು

ಒಯಿತ್‌ದೆ ಪುಗೆ ತೂವುಟೆ

''ಕಲಿಗಂಗಸರೊದ ಎಡ್ಡೆ ಪಡಿಕೆ' ಪನ್ಪಿನ ಸವಾಲ್-ಜವಾಬ್‌ದಂಚಿನ ಒಂಜಿ ಪದೊಟ್ ತೆಲ್‌ಪುದ ಹಾಸ್ಯ, ಪೊರ್ಲುದ ಭಾಷೆ, ಅರ್ಥಗರ್ಭಿತ ಬೋಧನೆಡ್‌ಲಾ ಕೂಡ್‌ದಿತ್ತ್‌ದ್ ಕೇನೆರೆಲಾ ಉಂದು ಬಾರಿ ಸ್ವಾರಸ್ಯವಾದುಂಡು.

ಸವಾಲ್ - ಕಲಿ ಪರಿಯೆರೆ ದಾಯೆಗ್| ನಿಕುಳು ಮಾತಾ|

ಬಲು ಅಡ್ಡಿ ಮಳುಪುನ್ಯೆಕ್||

ಕಲಿ ನಮ್ಮ ಜೀವೊಗು| ಬಲು ಹಿತವಾದುಂಡು

ಕಳು ಪನ್‌ಪರ್ ದಾಯೆಗ್?

ಜವಾಬ್ - ಸಾಪು ಪಿಂದ್‌ದೆ ಯೆಂಕುಳು| ಪಣಿಪಿನೆಕ್ಕ್|

ಕೋಪ ಮಳ್ಪಡೆ ನಿಕುಳೂ||

ಪಾಪಿ ಕಲಿತ್ ಕೇಡ್| ಯೇಪಲ ತೂಪರ್

ಆಪುಂಡು ಹಿತ ಒವುಳೂ?

ಸವಾಲ್ - ಕಲಿ ಗಂಗಸರ ಪರ್‌ಂಡ| ಯೇಪಲ ತೂಲೆ

ಸೊಲುಪ ಸಂಗತಿ ಉಂಡಾ?|

ಪಿಲಿಯೆ ಬರಡ್ ಬೊಕ್ಕ| ಗುಳಿಗೆ ಬರಡ್ ಎದ್‌ರ್

ಘಳಿಗೆದುಳಯಿ ಗೆಲಿಪೋಲಿ

ಜವಾಬ್ - ಮರ್‌ಳ್ ಆಯಿನ ಜನೊತಾ | ಧೈರ್ಯೊಗು ಸಮ|

ಪರ್‌ದ್ ಮಳುಪುನ ಸಾಹಸಾ||

ಅಂಚಿ ನಿಸೊಟ್ಟ್ ಬರ್ಪಿ| ಒಂಜಿ ಗಳ್ಗೆದ ಧೈರ್ಯ

ದಿಂಜ ಕಷ್ಟೊಗು ಕಾರಣ|

ಸುಮಾರ್ ನಾಲ್ ಪುಟತಾದ್ ಉದ್ದವಾಯಿನ ಈ ಪದೊನ್ ಸಮಾಜದ ಸದಸ್ಯೆರ್

ರಡ್ಡ್ ಗುಂಪಾದ್ ಉಂತ್‌ದ್ ಕೇನಿನಕ್ಲೆನ ಮನಸ್‌ಗ್ ನಾಟುಲೆಕ್ಕೊ ನಲ್ತ್‌ದ್ ನಟನೆ ಮಲ್ತ್‌ದ್ ಪನ್ನೊಂದಿತ್ತೆರ್.

ಶ್ರೀ ಜ್ಞಾನೋದಯ ಸಮಾಜದ ಚಟುವಟಿಕೆಲು ದಿನೊಟ್ಟ್ ದಿನ ಹೆಚ್ಚಾವೊಂದು ಬತ್ತಿ ಲೆಕ್ಕೊನೆ ನೆತ್ತ ಕಾರ್ಯಕಲಾಪೊಗ್ ಒಂಜಿ ಸ್ವಂತ ಕಟ್ಟೋಣದ ಅಗತ್ಯ ಉಂಡು ಪಂದ್ ತಿಂಗಳಾಯೆರೆಗ್ ತೋಜಿಂಡ್. ಅಂಚಾದ್ ವಂತಿಗೆ ಮಲ್ತಿನ ಒಂಜಿ ಸಾರ ರೂಪಾಯಿಡ್ ಕಟ್ಟೋಣೊಗ್ ಪಾಯ ಪಾಡುನ ಆಲೋಚನೆ ಮಲ್ತೆರ್. ಎಪ್ರಿಲ್ 13, 1914ಕ್ಕ್ ಈ ಶುಭ ಕಾರ್ಯೊನ್ ಪ್ರಾರಂಭ ಮಲ್ತ್‌ದೇ ಬುಡಿಯೆರ್. ಈ ಸಮಾಜ ಮಂದಿರೊಗ್ ಶಂಕು ಸ್ಥಾಪನೆ ಮಲ್ತಿನಾರ್ ರಾವ್ ಬಹದ್ದೂರ್ ನಯಂಪಳ್ಳಿ ಸುಬ್ಬರಾಯೆರ್. ಇಂದೆಕ್ಕ್ ಊರುದ ಪಾಕ ಜನ ಅತ್ತಂದೆ ತಿಂಗಳಾಯೆರೆನ ಬೊಡೊದಿ ಶೇಷಮ್ಮ ಬೊಕ್ಕ ಇಲ್ಲದ ಬಾಕಿತ್ತಿನ ಪೊಂಜೊಳು ಜೋಕುಳುಲಾ ಉಮೇದ್‌ಡ್ ಕಲ್ಲ್ ಮಣ್ಣ್ ತುಂಬುದು ಶ್ರಮದಾನ ಮಲ್ತ್‌ದಿತ್ತೆರ್.

14-4-1919ನೇ ಯುಗಾದಿದ ಶುಭ ದಿನತಾನಿ ಶ್ರೀ ಜ್ಞಾನೋದಯ ಸಮಾಜ ಮಂದಿರದ ಒಕ್ಕೆಲ್ ಬಾರಿ ಗೌಜಿಡ್ ನಡತ್ತ್‌ದಿತ್‌ಂಡ್. ಆನಿ ಮದ್ರಾಸ್ ಸರಕಾರದ ಇಲಾಕೆಡ್ ಉನ್ನತ ಅಧಿಕಾರಿಯಾದಿತ್ತಿನ ರಾವ್ ಬಹದ್ದೂರ್ ಗೋವಿಂದನ್ ಬೊಕ್ಕ ಕಲೆಕ್ಟರ್ ಮಿ| ಎಮ್.ಇ. ಕೌಚ್‌ಮನ್ ಮೇರ್‌ಲಾ ಮುಖ್ಯ ಬಿನ್ನೆರಾದ್ ಸಮಾರಂಭೊಗ್ ಬತ್ತ್‌ದಿತ್ತೆರ್. ಮಂದಿರೊನ್ ಕಟ್ಟ್‌ದಿನಾರೆನ ಪುದರ್ ಮುತ್ತಪ್ಪ ಮೇಸ್ತ್ರಿ ಪಂದ್. ಬಜೀ ಕುಡ್ಚೆಲೆ ಆದಿತ್ತಿನ ಮೆರೆನ್ ಬೊಡೊದಿ ಬಾಲೆಲು ಇಲಡ್ದ್ ಪಿದಾಯಿ ಪಾಡ್ದಿತ್ತೆರ್. ಆಂಡ ಕಟ್ಟೋಣ ಕಟ್ಟೊಂದಿತ್ತಿನ ಈ ಐನ್ ವರ್ಷೊಡ್ ತಿಂಗಳಾಯೆರೆನ ಸಹವಾಸೊಡಿತ್ತಿನೆಡ್ದಾವರ ಮೇರ್ ತನ್ನ ದುಶ್ಚಟೊನ್ ತಾನಾದ್ ದೂರ ಮಲ್ತ್‌ದ್ ಪೊಸಜನನೇ ಆದಿತ್ತೆರ್. ಈ ತನ್ನ ಅನುಭವೊನ್ ಮೇರ್ ಆನಿ ಸಭಿಕೆರೆನ ಎದ್‌ರ್‌ಡ್ ಪಂಡ್‌ದಿತ್ತೆರ್. ತಿಂಗಳಾಯೆರ್ ಆನಿ ಉದ್ಘಾಟಕೆರಾದ್ ಬತ್ತಿತ್ತಿನ ಸರ್ ಫೆಡ್ರಿಕ್ ನಿಕೋಲ್‌ಸನ್ ಮೆರೆಡ ಮುತ್ತಪ್ಪ ಮೇಸ್ತ್ರಿಗ್ ಅಭಿಮಾನದ ಇನಾಮು ಕೊರ್ಪಾದಿತ್ತೆರ್.

ಸುಮಾರ್ ನೂದಿನ್ನೂದು ಜನೊಕ್ಕು ಕುಲ್ಲುನಾತ್ ಮಲ್ಲದ ಈ ಸಮಾಜ ಮಂದಿರೊಡ್ ಹೋಮ ಹವನದ ಕಾರ್ಯೊಗಾದ್ ಪೀಠ, ಯಜ್ಞ ಕುಂಡ ಇತ್ತಿನ ವೇದಿಕೆಲಾ ತಯಾರಾಂಡ್. ಆತ್ ಮುಟ್ಟ ತಿಂಗಳಾಯೆರೆನ ಇಲ್ಲಡ್ ಇತ್ತಿನ ಪಾಠಶಾಲೆನ್ ಮಂದಿರೊಗ್ ಸ್ಥಳಾಂತರ ಮಲ್ತ್‌ದ್ 'ಶ್ರೀ ಜ್ಞಾನೋದಯ ಪ್ರಾಥಮಿಕ ಶಾಲೆ' ಪಂದ್ ನಾಮಕರಣ ಮಲ್ತೆರ್. ಆಪಗ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಲೆನ ಸಂಖ್ಯೆಲಾ ಅಜಿಪದ (60) ಮಿತ್ತಿತ್ತ್‌ಂಡ್. ಮೂಲು ಜಾತಿ ಧರ್ಮದ ಭೇದ ಇಜ್ಜಾಂದೆ ಮಾತಾ ಪಂಗಡದ ಜೋಕುಳು ವಿದ್ಯೆ ಕಲ್ಪೆರೆ ಬರೊಂದಿತ್ತೆರ್. ಜಿಲ್ಲೆದ ಕೇಂದ್ರವಾಯಿನ ಕುಡಲಗ್ ಪ್ರೌಢ ಶಿಕ್ಷಣೊಗಾದ್ ದೂರದ ಹಳ್ಳಿದ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಲುಲಾ ಬರೊಂದಿತ್ತೆರ್. ಇಂಚಿನಕ್ಲೆಗ್ ಸಮಾಜದ ಪರವಾದ್ ವನಸ್ ಬೊಕ್ಕ ವಸತಿ ಸೌಕರ್ಯಲಾ ಒದಗವೊಂದಿತ್ತೆರ್. ಬಡ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಲೆಗ್ ಎಲ್ಯ ಮಟ್ಟ್‌ದ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿ ವೇತನಲಾ ಕೊರ್ದು

ಆಕ್ಲೆನ ವಿದ್ಯೆಗ್ ಪ್ರೋತ್ಸಾಹ ಕೊರೊಂದಿತ್ತೆರ್.

1928ಟ್ಟ್ ಪುಸ್ತಕ ಭಂಡಾರ ಬೊಕ್ಕ 'ಸ್ವಾಮಿ ಶ್ರದ್ಧಾನಂದ ಧರ್ಮಾರ್ಥ ವಾಚನಾಲಯ' ಪ್ರಾರಂಭ ಮಲ್ತೆರ್. ಇಂದುವೇ ಅತ್ತಂದೆ ಹಿಂದಿ ಪ್ರಚಾರ ಕಾರ್ಯ, ವಯಸ್ಕರ ಶಿಕ್ಷಣ, ಆರೋಗ್ಯ ರಕ್ಷಣೆಗಾದ್ ಪ್ರಕೃತಿ ಚಿಕಿತ್ಸಾ ವಿಭಾಗ, ವ್ಯಾಯಾಮ ಅಂಗಸಾಧನೆ ತರಬೇತಿ, ಮಹಿಳಾ ಸಭಾ, ಸತ್ಕಾರ್ಯೋತ್ತೇಜಕ ನಾಟಕ ಸಭಾ, ಅನಾಥಾಲಯ ಬೊಕ್ಕ ವೈದಿಕ ವಿಧಿ ವಿಧಾನೊಡ್ ಹವನ ಹೋಮಲಾ ಮಂದಿರೊಡ್ ನಡತ್ತೊಂದಿತ್ತ್ಂಡ್. ಅಂಚೆನೆ ಬೆಂಗರೆ ಗ್ರಾಮೊಡ್‌ಲಾ ಜ್ಞಾನೋದಯ ಸಮಾಜದ ಒಂಜಿ ಶಾಖೆ ಬೊಕ್ಕ ಶಾಲೆನ್‌ಲಾ ಸುರು ಮಲ್ತ್‌ದಿತ್ತೆರ್.

ಸೀಕ್ ಸಂಕಟ ಪನ್ಪಿನವು ಬಡಪತ್ತ್‌ದೊಟ್ಟುಗ್ ಅಂಟ್‌ದುಪ್ಪುನ ಒಂಜಿ ಶಾಪ. ಆಂಡ ಇಂದೆನ್ ಸೋಂಕ್, ಭೂತದ ಗಾಳಿ, ತೈತಿನಕುಲು ಪೊಯ್ಯೆ ದಕ್ಕ್‌ದಿನಿ ಪಂದ್ ಸರಿಯಾಯಿನ ಮರ್ದ್ ಮಲ್ಪಂದೆ ನಾನಾ ತರತ್ತ ರೋಗೊಗು ಬಲಿಯಾದಿತ್ತೆರ್ ಜನೊಕ್ಲು. ಇಂಚಿನಕ್ಲೆನ ಕಷ್ಟ ನಿವಾರಣೆ ಮಲ್ಪೆರೆ ಬೋಡಾದ್ ತಿಂಗಳಾಯೆರ್ ನೈಸರ್ಗಿಕ ಚಿಕಿತ್ಸಾ ಕೇಂದ್ರ ಪ್ರಾರಂಭ ಮಲ್ಪೆರೆ ಕಾರಣ. ಇಂದೆಕ್ ಬೋಡಾಯಿನ ಅನುಭವದ ಬೂಕುಲೆನ್ ಬೊಕ್ಕ ಇನ್ನಿತರ ಸಲಕರಣೆನ್ ಮೇರ್ ಉತ್ತರ ಭಾರತೊಡ್ದ್ ತರ್ಪಾವೊಂದಿತ್ತೆರ್. ಹೆಚ್ಚಿನ ಕಾಸ್ ಕರ್ಚಿಜ್ಜಂದಿನ, ಕಷ್ಟಲಾ ಇಜ್ಜಂದಿನ ಈ ಚಿಕಿತ್ಸೆನ್ ಪ್ರಯೋಗ ಮಲ್ತ್‌ದ್ ಬಡವೆರೆನ ಸಂಕಷ್ಟ ನಿವಾರಣೆ ಮಲ್ಪುನೆಟ್ಟ್‌ಲಾ ಮೇರ್ ಯಶಸ್ವಿಯಾದಿತ್ತೆರ್.

ಜವಣೆರೆಗ್ ಮಲ್ಲ ವಿದ್ಯೆ, ಅಂಗ ಸಾಧನೆದಂಚಿನ ವ್ಯಾಯಾಮದ ಅನುಭವ ಕೊರಿಯೆರೆಗಾದ್ ವ್ಯಾಯಾಮ ಶಾಲೆ ಸುರು ಮಲ್ತ್‌ದಿತ್ತೆರ್. ಮೂಲು ಗುಜರಾತದ ಬರೋಡಾ ವ್ಯಾಯಾಮ ಶಾಲೆಡ್ ಪ್ರಖ್ಯಾತೆರಾದಿತ್ತಿನ ಸ್ಯಾಂಡೋ ಡಿ.ಟಿ. ಸುವರ್ಣ(ಬೆಂಗಳೂರುದ ಕೆ.ವಿ. ಅಯ್ಯರ್‌ನ ಶಿಷ್ಯೆ) ಮೇರ್ ಶಿಕ್ಷಕೆರಾದಿತ್ತೆರ್. ಮುಲ್ತ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಲು ಜ್ಞಾನೋದಯ ಮಂದಿರೊಡ್ ಮಾತ್ರ ಅತ್ತಂದೆ 'ಸ್ಟೇಂಡರ್ಡ್ ಬೈಸ್‌ಕೋಪ್ ಕಂಪೆನಿ' ಪಂದ್ ಆನಿ ಕುಡಲಡ್ ಪುದರ್ ಪೋದಿತ್ತಿನ ಇನಿದ'ಸೆಂಟ್ರಲ್ ಟಾಕೀಸ್'ಡ್ ಬೊಕ್ಕ ಜಿಲ್ಲೆದ ಬೇತೆ ಬೇತೆ ಜಾಗೆಡ್ ತನ್‌ಕ್ಲೆನ ಶಕ್ತಿ, ಕುಸ್ತಿ ಸರ್ಕಸ್ ಪ್ರದರ್ಶನ ಮಲ್ತ್ ತೋಜಾದಿತ್ತೆರ್.

'ಶ್ರೀ ಜ್ಞಾನೋದಯ ಮಹಿಳಾ ಸಭಾ' ಇಂದೆತ ಸದಸ್ಯೆರೆನ ಸಂಖ್ಯೆ ಪ್ರಾರಂಭೊಡೇ ನಲ್ಪತ್ತೆನ್‌ಮ (48) ಇತ್ತ್ಂಡ್. ಇಂದೆಟ್ ಹೆಚ್ಚಿನಕುಲು ಜ್ಞಾನೋದಯ ಶಾಲೆಡೇ ಕಲ್ತ್‌ದಿನ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಲು. ಜೋಗಮ್ಮ, ಇಂದಿರಾದೇವಿ, ಶಾಂತಮ್ಮ, ಮಂಜಮ್ಮ, ಸರಸ್ವತಿ, ಕಲ್ಯಾಣಿ ಮೊಕ್ಲು ಮಹಿಳಾ ಸಭಾತ ಮುಖ್ಯ ಕಾರ್ಯಕರ್ತೆರಾದಿತ್ತಿನಕುಲು. ಶೆಟ್ಟಿ, ಮೊಗವೀರ, ಪೂಜಾರಿ, ಗಟ್ಟಿ, ಗಾಣಿಗೆರತ್ತಂದೆ ಹರಿಜನ ಪೊಂಜೊಳುಲಾ ಇಂದೆತ್ತ ಚಟುವಟಿಕೆಲೆಡ್ ಪಾಲ್‌ಗೆತ್ತೊಂದಿತ್ತೆರ್.

ದುಂಬೇ ನಿಗದಿ ಮಲ್ತ್‌ದಿ ಲೆಕ್ಕೊ ವಾರೊಡ್ ಒಂಜಿ ದಿನ ಮಾತಾ ಸದಸ್ಯೆರ್‌ಲಾ ಒಟ್ಟಾದ್ ಸಮಾಜದ ಉದ್ದೇಶೊಲೆದ ಪ್ರಚಾರೊಗ್ ಪಿದಾಡೊಂದಿತ್ತೆರ್. ಊರುದ

ಕೊಳಚೆಗೇರಿಡ್ ಉಪ್ಪುನಕ್ಲೆಗ್ ಆರೋಗ್ಯ ಬೊಕ್ಕ ಪರಿಸರ ಸ್ವಚ್ಛತೆದ ಬಗ್ಗೆ ಮಾಹಿತಿ ತೆರ್ಪಾವೊಂದಿತ್ತೆರ್. ಅಕ್ಲೆಗ್ ಅಕ್ಷರ ಜ್ಞಾನ ಕಲ್ಪಾವೊಂದಿತ್ತೆರ್. ಅನಕ್ಷರಸ್ಥ ಅಪ್ಪೆ ಅಮ್ಮೆಗ್ ಕುಶಿಯಾಪಿಲೆಕ್ಕೊ ಪಂಡ್‌ದ್ ಅಕ್ಲೆನ ಜೋಕುಲು ಅಧಿಕ ಸಂಖ್ಯೆಡ್ ಶಾಲೆಗ್ ಬರ್ಪಿ ಲೆಕ್ಕೊ ಮಲ್ತೊಂದಿತ್ತೆರ್. ಅಕ್ಲೆಗ್ ಬೋಡಾಯಿನ ಬೂಕು ಸ್ಲೇಟ್ ಬೊಕ್ಕ ಅಂಗಿ ಕುಂಟುಲಾ ಸಮಾಜದ ಪರವಾದ್ ಕೊರೊಂದಿತ್ತೆರ್.

ಮಹಿಳಾ ಸದಸ್ಯೆರೆನ ಮಾನಸಿಕ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಗಾದ್ ಯೋಗಾಭ್ಯಾಸ, ವೈದಿಕ ಮಂತ್ರದ ಬಗ್ಗೆ ತರಬೇತಿ ಸಂಗೀತ ಆತ್ತಂಡೆ ಹಾರ್ಮೋನಿಯಂ ಬಾರಿಸೆರೆಲಾ ಸಮಾಜ ಮಂದಿರೊಡ್ ಕಲ್ಪಾವೊಂದಿತ್ತೆರ್. ಸಂಪ್ರದಾಯಸ್ಥ ಮನೆತನದ ಪೊಣ್ಣು ಜೋಕುಲು ವೇದಿಕೆದ ಮಿತ್ತ್ ಉಂತುದು ಅಭಿನಯ ಮಲ್ಪುನು ಅಪಮಾನ ಪಂದ್ ಜನೊಕ್ಲು ನಂಬೊಂದಿತ್ತಿನ ಆ ಕಾಲೊಡ್ ತಿಂಗಳಾಯೆರೆನ ಸತತ ಪ್ರೋತ್ಸಾಹೊಡು ನೃತ್ಯ ನಾಟಕದಂಚಿನ ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮೊಟುಲಾ ಮೊಕುಲು ಭಾಗಿಯಾವೊಂದಿತ್ತೆರ್. ಸ್ತ್ರೀ ಬೊಕ್ಕ ಪುರುಷೆರೆನ ಪಾತ್ರೊನುಲಾ ಮಲ್ತೊಂದಿತ್ತೆರ್. 'ಆತ್ಮ ಸಮರ್ಪಣೆ' ನಾಟಕೊಡು ಇಂದಿರಾ ದೇವಿ ಬೊಕ್ಕ ಶಾಂತಮ್ಮ ಅಭಿನಯಿಸಿದಿನ ರಾಜ-ರಾಣಿ ಪಾತ್ರದ ಪೊರ್ಲುನು ತೂತಿನ ಇಲ್ಲ್‌ಇಲ್ಲ್‌ದ ಜನ ಅಪಗ ಮೆಚ್ಚಿದ್ ಪುಗರೊಂದಿತ್ತೆರ್. ಈ ಮಹಿಳಾ ಸಭಾತ ಪೊಂಜೊಳು ಆನಿ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯ ಸಮರೊಡ್‌ಲಾ ಭಾಗವಹಿಸಿದಿನಕುಲಾದಿತ್ತೆರ್.

ಸಮಾಜದ ಪಾಕ ಸೇವೆಲೆಡ್ ಅನಾಥೆರೆನ ರಕ್ಷಣೆಲಾ ಒಂಜಾದಿತ್ತ್ಂಡ್. ಅಪ್ಪೆ ಅಮ್ಮೆನ ಆಶ್ರಯ ಇಜ್ಜಾಂದೆ ನಿರ್ಗತಿಕೆರಾದಿತ್ತಿನ ಜೋಕ್ಲೆಗ್ ಅಂಚೆನೆ ಬೆನಿಯೆರೆ ತ್ರಾಣ ಇಜ್ಜಾಂದೆ ಪೆದ್ದಿನ ಜೋಕ್ಲೆಗ್ ಬೊಡ್ಚಾದ್ ಬೀದಿ ಪಾಲಾದಿತ್ತಿನ ಪರಬೆರೆಗ್‌ಲಾ ಮಂದಿರೊಡ್ ಆಶ್ರಯ ಬೊಕ್ಕ ನುಪ್ಪು ಪೊದೆಪು ಕೊರ್‌ದ್‌ಲಾ ಸಾಂಕೊಂದಿತ್ತೆರ್. ಆಯಿಟ್ದ್ ಬೊಕ್ಕ (1939) ಮಂಗಳೂರುದ ಆರ್ಯ ಸಮಾಜೊಡು ಪ್ರಾರಂಭವಾಯಿನ ಅನಾಥಾಶ್ರಮೊಗ್ ಮೊಕ್ಲೆನ್ ಮಾತಾ ಸೇರಾಯೆರ್. ಇನಿ ದಕ್ಷಿಣ ಕನ್ನಡ ಜಿಲ್ಲೆಡೇ ಮಾದರಿ ಆಶ್ರಮ ಆದುಪ್ಪುನ 'ಸ್ವಾಮಿ ಶ್ರದ್ಧಾನಂದ ಸೇವಾಶ್ರಮದ'ದ ಬೀಜಾರೋಪಣೆಲಾ ಅವ್ಯಕ್ತವಾದ್ ತಿಂಗಳಾಯೆರೆಡ್ದೇ ನಡತ್ತ್‌ದ್‌ಂಡ್ ಪನ್ಪಿನವು ಸ್ತುತ್ಯರ್ಹವಾದುಂಡು. ಮೆರೆನ ದೂರದೃಷ್ಟಿ, ಕಾರ್ಯ ವಿಶೇಷತೆಗ್ ಇಂದ್‌ಲಾ ಒಂಜಿ ಜೀವಂತ ಸಾಕ್ಷಿ.

'ಸತ್ಕಾರ್ಯೋತ್ತೇಜಕ ನಾಟಕ ಸಭಾ' ಇಂದೆತ್ತ ಪುದರೇ ಪನ್ಪಿಲೆಕ್ಕೊ ಉಂದು ಜನೊಕ್ಲೆನ ಸತ್ಕಾರ್ಯಕ್ಕಾದೇ ಪುಟ್ಟುದಿನ ನಾಟಕ ಸಭೆ. ಜ್ಞಾನೋದಯ ಸಮಾಜದ ಉದ್ದೇಶೊಲೇ ಕಥಾವಸ್ತು ಆದಿತ್ತಿನಂಚಿನ ನಾಟಕ ಪ್ರದರ್ಶನ ಮಲ್ತ್‌ದ್ ಜನೊಕ್ಲೆಗ್ ಜೀವನದ ಎಡ್ಡೆ ಪಡಿಕೆ, ದುರ್ವ್ಯಸನೊಡ್ ಆಪಿನ ಪರಿಣಾಮದ ಪರಿಚಯ ಮಲ್ತೊಂದಿತ್ತೆರ್. ಈ ಕಾರ್ಯೊಡ್ ನಾಟಕ ಸಭಾತ ಸದಸ್ಯೆರ್ ಸಫಲತೆನ್‌ಲಾ ಪಡೆದಿತ್ತೆರ್.

ತಿಂಗಳಾಯೆರ್ ಧಾರ್ಮಿಕ ರೀತಿ ನೀತಿದ ಆಚರಣೆಡ್‌ಲಾ ಬಾರಿ ದುಂಬುತ್ತೆರ್. ಸ್ವಾಮಿ

ದಯಾನಂದ ಸರಸ್ವತಿ ಮೆರೆನ ತತ್ವೊಲೆನ್ ಅನುಸರಿಸೊಂದಿತ್ತಿನ ಸಮಾಜದ ಕಾರ್ಯಕರ್ತೆರ್ ವೈದಿಕ ಧರ್ಮ ಪ್ರಚಾರೊಗ್‌ಲಾ ಕೈ ಪಾಡ್ದಿತ್ತೆರ್. ಕುಡಲದ ಆರ್ಯ ಸಮಾಜಲಾ ಪೊಯ್ಯೆ ಗ್ರಾಮದ ಜ್ಞಾನೋದಯ ಸಮಾಜಲಾ ಒಟ್ಟಾದ್ ಈ ಕಾರ್ಯೊನ್ ನಡಪಾವೊಂದಿತ್ತೆರ್. ಸೃಷ್ಟಿಕರ್ತೆಯಾಯಿನ ಪರಮಾತ್ಮನ ಸ್ಮರಣೆ ಮಲ್ಪುನ ಮೊಕ್ಲೆಗ್ ಮೂರ್ತಿ ಪೂಜೆ ನಿಷಿದ್ಧವಾದಿತ್ತ್ಂಡ್. ವಾರೊಡ್ ರಡ್ಡ್ ಸರ್ತಿ ಮಂದಿರೊಡ್ ಹೋಮ ಹವನ ಸಾಪ್ತಾಹಿಕ ಸಂಧ್ಯಾವಂದನೆ. ಭಜನೆ, ಪ್ರವಚನ, ಸಮಾಚಾರ ಪತ್ರಿಕೆ ಓದುನು ಇಂಚಿನ ಮಾತಾ ಕಾರ್ಯೊಲ್ ನಡತ್ತೊಂದಿತ್ತ್ಂಡ್. ಇಂದೆಕ್ ಬಜೀ ಸದಸ್ಯೆರತ್ತಂದೆ ಊರುದ ಮಾತಾ ಜನೊಕ್ಲುಲಾ ಬರೊಂದಿತ್ತೆರ್. ಅಂಚೆನೇ ಪ್ರತಿ ತಿಂಗೊಳ್‌ದ ಸಂಕ್ರಾಂದಿದಾನಿಲಾ ಉಂದುವೇ ರೀತಿಡ್ ಸಭೆ ಸೇರ್‌ದ್ ಯಥಾ ಪ್ರಕಾರ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮ ನಡತ್ತೊಂದಿತ್ತ್ಂಡ್.

ಮೋಹನಪ್ಪ ತಿಂಗಳಾಯೆರ್ ಆನಿ ಪ್ರಸಿದ್ಧವಾದಿತ್ತಿನ ನವಭಾರತ, ಕಂಠೀರವ, ರಾಷ್ಟ್ರ ಬಂಧು ಇಂಚಿನ ಮಾತಾ ಪತ್ರಿಕೆಲೆನ್ ತರ್ಪಾವೊಂದಿತ್ತೆರ್. ಹಾರ್ಮನಿ ತಬ್ಲೆಗ್ ಕುಲ್ಲುದುಪ್ಪುನ ಮೆರೆನ ಮೆಗ್ಯನಕ್ಲು ಭಜನೆ ಮುಗಿ ಬೊಕ್ಕ ಸಭೆತ ಎದ್‌ರ್‌ಡ್ ಪತ್ರಿಕೆ ಓದ್‌ದ್, ದೇಶ ವಿದೇಶಡ್ ನಡತ್ತೊಂದಿತ್ತಿನ ವರ್ತಮಾನೊನು ತುಳು ಭಾಷೆಡ್ ಜನೊಕ್ಲೆಗ್ ತೆರಿಪಾವೊಂದಿತ್ತೆರ್. ಇಂಚಾದ್ ಓದೆರೆ ಬರೆವೆರೆ ತೆರಿಯಂದಿನಕ್ಲೆಗ್‌ಲಾ ಊರುಡು ಆಪಿನ ಪೋಪಿನ ಸಂಗತಿನ್ ತೆರಿಪಾವುಲೆಕ್ಕೊ ಸಾಧನೆ ಬರೊಂದಿತ್ತೆರ್ ತಿಂಗಳಾಯೆರ್.

ಜ್ಞಾನೋದಯ ಸಮಾಜದ ವಾರ್ಷಿಕೋತ್ಸವ ನಡಪುನ ಸೌರಮಾನ ಯುಗಾದಿದಾನಿ ರಡ್ಡ್ ವಿದೊತ ಸಂತೋಷ, ಸಮಾಜದ ಸದಸ್ಯೆರೆಗ್ ಆವೊಂದಿತ್ತ್ಂಡ್. ಆನಿ ಪುಲ್ಯ ಕಾಂಡ್ಯನೇ ಲಕ್ಕುನ ಮೊಕ್ಲು ಕಡಲ್‌ದ ಬರಿಟತ್ತಿನ ಬೆಂಗರೆಗ್ ಓಡೊಡು ಪೋವೊಂದಿತ್ತೆರ್. ಅಲ್ಪ ಕಡಲ್ ನೀರ್‌ಡ್ ಮೀದ್ ಧಾರ್ಮಿಕ ಕಾರ್ಯೊಗಾದೇ ಕಟ್ಟ್‌ದಿನ ದೊಂಪೊಡ್ ಹೋಮ ಹವನ ಬೊಕ್ಕ ದೇವೆರೆ ಸ್ಮರಣೆದ ಮಂತ್ರ ಭಜನೆ ಆಯಿ ಬೊಕ್ಕ ಮಾತಾ ಸದಸ್ಯೆರ್‌ಲಾ ಯಜ್ಞೋಪವೀತ (ಜನಿವಾರ) ಧಾರಣೆ ಮಲ್ತೊಂದಿತ್ತೆರ್.

ಮಧ್ಯಾಹ್ನ ಗಡದ್ದ್‌ಡ್ ಪರ್ಬದ ವನಸ್ ಉಂಡುದು ಬಯ್ಯದ ನಾಲ್ ಗಂಟೆದ ಉಲಾಯಿಡ್ ಸಮಾಜ ಮಂದಿರೊಗ್ ಬತ್ತ್‌ದ್ ಸೇರೊಂದಿತ್ತೆರ್. ಅವುಲು ವಾರ್ಷಿಕೋತ್ಸವದ ಅಂಗವಾದ್ ಸಭೆ ಸಮಾರಂಭ ನಾಟಕದಂಚಿನ ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮ ನಡತ್ತೊಂದಿತ್ತ್ಂಡ್.

ಪ್ರತಿ ಸರ್ತಿಲಾ ಹೋಮ ಹವನ ಇತ್ಯಾದಿ ಧಾರ್ಮಿಕ ಕಾರ್ಯೊನ್ ಸ್ವತಃ ತಿಂಗಳಾಯೆರೇ ನೆರವೇರಿಸೊಂದಿತ್ತೆರ್. ಇಂದುವೇ ಅತ್ತಂದೆ ಮದ್ಮೆ, ಗೃಹಪ್ರವೇಶ, ನಾಮಕರಣದಂಚಿನ ಶುಭ ಕಾರ್ಯೊನುಲಾ ವೈದಿಕ ವಿದಿ ವಿಧಾನೊಡ್ ನಡಪ್ಪಾದ್ ಕೊರ್ಪಿನ ಪುರೋಹಿತೆರಾದಿತ್ತೆರ್. ವೈದಿಕ ಮಂತ್ರ (ಸಂಸ್ಕೃತ) ಮೆರೆನ ನಾಲಯಿದ ಕೊಡಿಟ್ಟೇ ಜತ್ತ್‌ದ್ ಬರೊಂದಿತ್ತ್ಂಡ್. ಜ್ಞಾನೋದಯ ಸಮಾಜದ ಸದಸ್ಯೆರೆನ ಅಂಚೆನೇ ಪೊಯ್ಯೆ ಬೊಕ್ಕ ಸುತ್ತು ಮುತ್ತು ಗ್ರಾಮದ ಏತೋ ಜನೊಕ್ಲೆನ ಮದ್ಮೆ ಮೆರೆನ ಪುರೋಹಿತ್ಯೊಡೇ ಆನಿ ನಡತ್ತ್‌ದಿತ್ತ್ಂಡ್. ಮಲ್ಪೆ

ಮಂಜೇಶ್ವರ, ಕುಂದಾಪುರೊಡುಪ್ಪುನ ವೈದಿಕ ಧರ್ಮದ ಅಭಿಮಾನಿಲು ಆಕ್ಲೆನ ಇಲ್ಲದ ಮದ್ಮೆಗ್‌ಲಾ ತಿಂಗಳಾಯೆರೆಗ್ ಆಮಂತ್ರಣ ಕೊರ್ದ್ ತರ್ಪಾವೊಂದಿತ್ತೆರ್. ತಿಂಗಳಾಯೆರೆನ ವಂಶೊಡು ಆನಿಡ್ದ್ ಅನಿ ಮುಟ್ಟದ ಮದ್ಮೆಲು (ಅರ್ವತ್ತೆಲ್ಲೆನ, ಮರ್ಮಲ್ಲೆನ, ಜೋಕ್ಲೆನ, ಪುಲ್ಲೆಲ್ಲೆನ, ಆಕ್ಲೆನ ಜೋಕ್ಲೆನ) ನಾಮಕರಣ, ಗೃಹ ಪ್ರವೇಶದಂಚಿನ ಶುಭ ಕಾರ್ಯೊಲು ವೈದಿಕ ಪದ್ಧತಿಡೇ ನಡತ್ತೊಂದು ಬರೊಂದುಂಡು. ಇತ್ತೆ ತಿಂಗಳಾಯೆರಾವಡ್ ಬೇತೆ ವೈದಿಕ ಪುರೋಹಿತೆರಾವಡ್ ಮಂಗಳೂರುಡು ಇಜ್ಜಾಂದಿನೆಡ್ದಾವರ ಮೊಕ್ಲು ಬೆಂಗಳೂರುದ ಆರ್ಯ ಸಮಾಜದ ಪುರೋಹಿತೆರೆನ್ ಇಂದೆಕ್ ಬೋಡಾದ್ ತರ್ಪಾವುನಾತ್ ಅಭಿಮಾನ ದೀವೊಂದೆರ್ ಈ ಧರ್ಮದ ಮಿತ್ತ್.

ಗಾಂಧೆರೆನ ಪ್ರಶಂಸೆ

1934ಟ್ಟ್ ಮಂಗಳೂರುಗ್ ಬತ್ತ್‌ದಿತ್ತಿನ ಗಾಂದೆರ್ ಪೊಯ್ಯೆದ ಶ್ರೀ ಜ್ಞಾನೋದಯ ಸಮಾಜೊಗುಲಾ ಭೇಟಿ ಕೊರ್ದಿತ್ತೆರ್. ಈ ಸಂದರ್ಭೊಡ್ ಅರೆಗ್ ಸಮಾಜದ ಪರವಾದ್ ಉಪ್ಪುದ ಕರವಿನಾಯಿತಿದ ಕುರಿತು ಭಿನ್ನವತ್ತಳೆನ್‌ಲಾ ಹರಿಜನ ಫಂಡ್‌ಗ್ ಐನೂದು(500) ರೂಪಾಯಿನ್‌ಲಾ ಬೊಕ್ಕ ಮಹಿಳಾ ಸಭಾತ ಗುರ್ಕಾರ್ದಿಯಾದಿತ್ತಿನ ಜೋಗಮ್ಮ ತಿಂಗಳಾಯೆರ್ ಒಂಜಿ ಬೊಲ್ಲಿದ ಚರಕೊನ್‌ಲಾ ಕೊರ್ದಿತ್ತೆರ್. ಆನಿ ನೂದು ಜನ ಸ್ವಯಂ ಸೇವಕೆರೆನ ಒಂಜಿ ಗುಂಪೇ ಜ್ಞಾನೋದಯ ಮಂದಿರೊಡ್ ಕಾರ್ಯ ನಿರ್ವಹಿಸೊಂದಿತ್ತ್‌ಂಡ್. ಈ ಸಭೆಕ್ ಊರು ಪರ ಊರುಡ್ದ್ ಬೈದಿನ ಜನೊಕ್ಲೆನ ಆಸಕ್ತಿ, ಆಕ್ಲೆನೊಟ್ಟುಗ್ ಕುಲ್ಲುದಿತ್ತಿನ ಹರಿಜನೊಕ್ಲು, ಸ್ವಯಂಸೇವಕೆರೆನ ಶಿಸ್ತು, ಸಮಾಜದ ಕಾರ್ಯಕರ್ತೆರೆನ ಸಾಧನೆ, ಸಭ್ಯತೆ ಇಂದೆನ್ ಮಾತಾ ಕನ್ನಾರೆತೂಯಿನ ಮಾತ್ಮಾಗಾಂಧೆರ್ "ನಿಕ್ಲೆನ ಶಿಸ್ತ್ ಸಭ್ಯತೆಲು ಇತರೆರ್‌ಗ್‌ಲಾ ಮಾರ್ಗದರ್ಶನವಾದುಪ್ಪಡ್" ಪಂದ್ ಆಶೀರ್ವಾದ ಮಲ್ತ್‌ದಿತ್ತೆರ್. ಅಂಚೆನೇ ಹಿಂದುಳಿದಕ್ಲೆನ್ ಸುಧಾರಣೆ ಮಲ್ತಿನ ಸಮಾಜದ ಸದಸ್ಯೆರೆನ ಮಿತ್ತ್ ಮೆರೆಗ್ ಉಂಡಾಯಿನ ಅಭಿಮಾನೊನ್, ಆಕ್ಲೆನ ಕಾರ್ಯನಿಷ್ಠೆನ್ ತಾನ್ ಪೋಯಿ ಪೋಯಿನ ಸಭೆ ಸಮಾರಂಭದ ಭಾಷಣೊಡ್‌ಲಾ ಪನ್ನೊಂದಿತ್ತೆರ್ ಪಂದ್ ಶ್ರೀ ಮಹಾವೀರ ದೇಸಾಯಿ ಮೇರ್ 'ಯಂಗ್ ಇಂಡಿಯಾ' ಪತ್ರಿಕೆಡ್ 'ಗಾಂಧೀಜೀಸ್ ಹರಿಜನ್ ಟೂರ್ ಇನ್ ಸೌತ್ ಕೆನರಾ' ಪನ್ಪಿನ ಲೇಖನ ಮಾಲೆಡ್ ಬರೆದಿತ್ತೆರ್.

1928ಟ್ಟ್ ಸ್ವಾಮಿ ದಯಾನಂದ ಸರಸ್ವತಿ ಮೆರೆನ ಶಿಷ್ಯೆರಾದಿತ್ತಿನ ಸ್ವಾಮಿ ಶ್ರದ್ಧಾನಂದ ಮೇರ್‌ಲಾ ಮಂದಿರೊಗ್ ಬತ್ತ್‌ದಿತ್ತೆರ್. ಅಂಚೆನೇ 1931ಟ್ಟ್ ಮದ್ರಾಸ್ ಸರಕಾರದ ಮದ್ಯಪಾನ ನಿಷೇಧ ಪ್ರಚಾರ ಸಮಿತಿದ ಅಧ್ಯಕ್ಷೆರಾದಿತ್ತಿನ ರಾವ್ ಬಹುದ್ದೂರ್ ಪಿ. ಸಂಬಂಧಂ ಮೊದಲಿಯಾರ್, ಬ್ರಿಟಿಷ್ ಗವರ್ನರ್ ಲಾರ್ಡ್ ವಿಲ್ಲಿಂಗ್‌ಟನ್, 1942ಟ್ಟ್ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯ ಸೇನಾನಿ ನೇತಾಜಿ ಸುಭಾಷ್‌ಚಂದ್ರ ಬೋಸ್ ಮೆರೆನ ಸಹಸೇನಾನಿಯಾದಿತ್ತಿನ ಕ್ಯಾಪ್ಟನ್

ಲಕ್ಷ್ಮೀಬಾಯಿ, 1969ಟ್ಟ್ ಪೂಜ್ಯ ವಿನೋಬಾ ಭಾವೆ ಮೆರೆನ ಶಿಷ್ಯೆರಾದಿತ್ತಿನ ಶ್ರೀ ಮಲ್ಲಿಕಾರ್ಜುನ ಗೌಡೆರ್‌ನಂಚಿನ ಮಹನೀಯೆರ್‌ನಕ್ಲುಲಾ ಈ ಸಂಸ್ಥೆದ ಕಾರ್ಯಕಲಾಪೊಲೆನ್ ತೂದ್ ಪ್ರಶಂಸೆ ಮಲ್ತ್‌ದಿತ್ತೆರ್. ಸರ್ ಫ್ರೆಡ್ರಿಕ್ ನಿಕೋಲ್‌ಸನ್ ಮೇರ್ ತನ್ನ ಪ್ರವಾಸ ಕಥನ ಬೂಕುಡು ತಿಂಗಳಾಯೆರೆನ ಕಾರ್ಯದಕ್ಷತೆ, ಅರೆನ ಚಟುವಟಿಕೆ ಬೊಕ್ಕ ತುಳುವೆರೆನ ಪ್ರಗತಿದ ಬಗ್ಗೆ ವಿವರವಾದ್ ಬರೆದಿತ್ತೆರ್.

ಮಂದಿರೊಗ್ ಗಾಂಧೆರ್ ಬತ್ತ್‌ದಿತ್ತಿನ ನೆನೆಪುಗಾದ್ ಅರೆನ ಒಂಜಿ ಮೂರ್ತಿನ್‌ಲಾ ಮೂಲು ಸ್ಥಾಪನೆ ಮಲ್ತ್‌ದಿತ್ತೆರ್. ಆರ್ ತೀರ್‌ಪೋಯಿ ಬೊಕ್ಕ ಅರೆನ ಭಸ್ಮೊನ್ ಗವರ್‌ಮೆಂಟ್ ಕಾಲೇಜಿಡ್ದ್ ಪೊಯ್ಯೆ ಮುಟ್ಟಲಾ ಬಾರಿ ಮಲ್ಲ ಮೆರವಣಿಗೆಡ್ ಕೊನ್‌ಬತ್ತ್‌ದ್ ಜ್ಞಾನೋದಯ ಮಂದಿರೊಡ್ ದೀದಿತ್ತೆರ್. ಆಯಿಡ್ದ್ ಬೊಕ್ಕ ಪೊಯ್ಯೆಗ್ರಾಮೊಗ್ ಮುಟ್ಟನೇ ಉಪ್ಪುನ ಅಳಿವೆಡ್ ವಿಸರ್ಜನೆ ಮಲ್ತ್‌ದಿತ್ತೆರ್. ಶ್ರಾದ್ಧದಾನಿಲಾ ಊರ್ದಕುಲುಲಾ ಸೇರ್ದ್ ಆನಿ ಆಟಿಲ್ ಮಲ್ತ್‌ದಿತ್ತೆರ್. ಇಂದೆಟ್ ಬಜೀ ಹಿಂದುಳೇ ಅತ್ತಂದೆ ಮುಸ್ಲಿಂ ಬೊಕ್ಕ ಕಿಸ್ತನ್‌ದಕ್ಲುಲಾ ಸಹಭೋಜನ ಮಲ್ತ್‌ದಿತ್ತೆರ್.

ಬ್ರಿಟಿಷೆರೆನ ಬಂದನೊಡಿತ್ತಿನ ಭಾರತ ದೇಶ ಬಿಡುಗಡೆಯಾಯಿ ಬೊಕ್ಕ ತುಳು ಕರ್ನಾಟಕ ಶ್ರೀ ಜ್ಞಾನೋದಯ ಸಮಾಜದ ಕೆಲಸ ಕಾರ್ಯೊಲುಲಾ ಮೆಲ್ಲಮೆಲ್ಲ ಕಡಿಮೆಯಾವೊಂದು ಬತ್ತ್‌ಂಡ್. 1947ನೇ ಒಕ್ಟೋಬರ್‌ಡ್ ಮದ್ರಾಸ್ ಸರಕಾರನೇ ಮದ್ಯಪಾನ ನಿಷೇಧೊನು ಜಾರಿಗ್ ಕಂತ್‌ಂಡ್. ಶಾಲೆದ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಲೆನ ಸಂಖ್ಯೆಲಾ ಅಪಗ ಬಾರಿ ಮಿತ್ತ್ ಏರ್‌ದಿತ್ತ್‌ಂಡ್. ಅಂಚಾದ್ ಮಂದಿರೊಡ್ ಜಾಗೆದ ಅಡಚಣೆಲಾ ಉಂಟಾಂಡ್. ಆತ್ ಪೊರ್ತುಗ್ ಸರಕಾರಲಾ ಜನೊಕ್ಲೆನ ವಿದ್ಯಾಭ್ಯಾಸೊಗ್ ಪ್ರೋತ್ಸಾಹ ಕೊರಿಯೆರೆ ಸುರು ಮಲ್ತ್‌ದಿತ್ತ್‌ಂಡ್. ಆಯಿನೆಡ್ದಾವರ ತಿಂಗಳಾಯೆರ್ ಜ್ಞಾನೋದಯ ಪ್ರಾಥಮಿಕ ಶಾಲೆನ್ ಸರಕಾರದ ವಶ ಕೊರ್ದ್ ಬೇತೆನೇ ಕಟ್ಟೋಣೊಗ್ ಸ್ಥಳಾಂತರ ಮಲ್ತೆರ್. ಆಯಿಡ್ದ್ ಬೊಕ್ಕ ಹೈಸ್ಕೂಲಾದ್ ಮಾರ್ಪಟ್ಟಿನ ಶ್ರೀ ಜ್ಞಾನೋದಯ ಶಾಲೆ ಇನಿಗ್‌ಲಾ ಪೊಯ್ಯೆ ಗ್ರಾಮೊಡುಂಡು.

ಅಸ್ಪೃಶ್ಯತೆನ್ ನಿವಾರಣೆ ಮಲ್ಪುನಂಚಿನ ಕಾರ್ಯೊನ್‌ಲಾ ಸರಕಾರ ಬಾರಿ ಉಮೇದ್‌ಡ್ ಕೈಕ್ ಗೆತ್ತೊನುಂಡ್. ಇಂಚಾದ್ ಸಮಾಜದ ಉದ್ದೇಶೊಲಾಯಿನ ಮದ್ಯಪಾನ ನಿಷೇಧ, ಜ್ಞಾನಾರ್ಜನೆ ಇಂಚಿನ ಮಾತಾ ಜವಾಬ್ದಾರಿಲು ಸರಕಾರದ ಪಾಲಾಂಡ್. ಆಯಿಡ್ದ್ ಬೊಕ್ಕ ಕಾರ್ಯಕರ್ತೆರೆಗ್ ಒಂತೆ ವಿರಾಮ ತಿಕ್ಕ್‌ಂಡಲಾ ಧಾರ್ಮಿಕ, ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮೊಲೆನ್ ನಡಪಾವೊಂದಿತ್ತಿನೆನ್ ಉಂತಾಯಿಜೆರ್. 1949ನೇ ಇಸವಿಡ್ ಸಮಾಜ ಮಂದಿರೊಗ್ ವಿದ್ಯುದ್ದೀಪದಲಾ ಜೋಡಣೆಯಾದಿತ್ತ್‌ಂಡ್. ಇಂದೆತ್ತ ಉದ್ಘಾಟನಾ ಸಮಾರಂಭೊಗ್ ಮದ್ರಾಸ್ ಸರಕಾರೊಡ್ ಪನವು ಕಾಸ್‌ದ ಮಂತ್ರಿಯಾದಿತ್ತಿನ ಶ್ರೀ ಬಿ. ಗೋಪಾಲ ರೆಡ್ಡಿ ಮೇರ್ ಬತ್ತ್‌ದಿತ್ತೆರ್.

ಸಾಹಿತ್ಯೊಡು ಸಮಾಜ ಸೇವೆ

ಶ್ರೀ ಬಿ. ಮೋಹನಪ್ಪ ತಿಂಗಳಾಯೆರ್ ತನ್ನ ವಿದ್ಯಾಭ್ಯಾಸೊನ್ ಹೈಸ್ಕೂಲ್‌ಡೇ ಉಂತಾದಿತ್ತೆರಾಂಡಲಾ ಮೆರೆನ ಪಾಂಡಿತ್ಯ ಹಿಂದಿ, ಇಂಗ್ಲಿಷ್ ಮರಾಠಿ, ಮಲೆಯಾಳಿ, ತಮಿಳು, ಸಂಸ್ಕೃತ ಭಾಷೆ ಮುಟ್ಟಲಾ ಜತ್ತ್‌ದ್ ಬತ್ತ್‌ದಿತ್ತ್‌ಂಡ್. ತುಳು, ಕನ್ನಡ, ಇಂಗ್ಲಿಷ್ ಅತ್ತಂದೆ ಹಿಂದಿ ಪತ್ರಿಕೆಗ್‌ಲಾ ಮೇರ್ ಲೇಖನ ಬರೆವೊಂದಿತ್ತೆರ್. ಬೇತೆ ಬೇತೆ ಭಾಷೆದ ಪತ್ರಿಕೆಲೆನ್, ಬೂಕುಲೆನ್ ತರ್ಪಾದ್ ಓದುನು, ದೇಶವಿದೇಶದ ಶ್ರೇಷ್ಠ ಗ್ರಂಥೊಲೆನ್ ಸಂಗ್ರಹ ಮಲ್ಪುನು ಮೆರೆನ ಹವ್ಯಾಸೊಲಾದಿತ್ತ್‌ಂಡ್. ತುಳುವೆರೆನ ಜೀವನ ಚರಿತ್ರೆಗ್ ಸಂಬಂಧ ಪಟ್ಟಿನ ವಿಚಾರೊಡ್ ಅಧ್ಯಯನ, ತುಳು ಭಾಷೆ ತುಳುನಾಡ್, ತುಳುವೆರೆ ಆಚಾರ ವಿಚಾರದ ಬಗ್ಗೆ ಸಂಶೋಧನೆಲಾ ತಿಂಗಳಾಯೆರ್ ಮಲ್ತ್‌ದಿತ್ತೆರ್. ವಿಧವಾ ವಿವಾಹೊಗ್ ಪ್ರೋತ್ಸಾಹ ಕೊರ್ಪಿನಲಾ ಉದ್ದೇಶ ಇತ್ತಿನ ಮೇರ್ ಬೊಡೊದಿ ತೀರ್‌ಪೋಯಿ ಬೊಕ್ಕ (34ನೇ ಪ್ರಾಯೊಡು) ವಿಧವೆನೇ ರಡ್ಡನೇ ಮದ್ಮೆ ಆದಿತ್ತೆರ್.

ಸಮಾಜ ಸುಧಾರಣೆದ ಪುದೆ ತುಂಬುದಿತ್ತಿನ ತಿಂಗಳಾಯೆರ್ ತುಳು ಪದ್ಯಾವಳಿ, ವೈದಿಕ ಈಶ್ವರ ಭಜನೆ, ವೈದಿಕ ಸಂಧ್ಯಾವಂದನೆ, ವಿಗ್ರಹಾರಾಧನೆ ಪದ್ಧತಿ, ತಂಬಾಕು ಮೋಹಿನಿ, ಮದ್ಯಪಾನ ಮತ್ತು ಅದರಿಂದಾಗುವ ಅನರ್ಥಗಳು, ಚಹ ಕಾಪಿ ಅಭ್ಯಾಸಗಳ ದುಷ್ಪರಿಣಾಮ ಇಂಚಿನ ವಿವೇಕ ಪೂರ್ಣ ಬೂಕುಲೆನ್ ತುಳು ಬೊಕ್ಕ ಕನ್ನಡ ಭಾಷೆಡ್ ಬರೆದ್ ಅಚ್ಚಿ ಪಾಡ್ಪಾದಿತ್ತೆರ್. ಈ ಬೂಕುಲೆನ ಬಿಲೆಲಾ ಜನಸಾಮಾನ್ಯೆರೆನ ಕೈಕ್ ಎಕ್ಕುಲೆಕ್ಕೊ ಒಂಜಾನೆಡ್ಡ್ ಬಜೀ ಆಜಾನೆ (ಒಂದ್ದಾಣೆಯಿಂದ ಕೇವಲ ಆರಾಣೆವರೆಗೆ ಮಾತ್ರ) ಮುಟ್ಟ ಮಾತ್ರ ಇತ್ತ್‌ಂಡ್. ಅತ್ತಂದೆ ಇಂದೆಟ್ ಇತ್ತಿನ ವಿಚಾರೊಲುಲಾ ಸರಳವಾದಿತ್ತ್‌ದ್ ಓದುನೆಟ್ಟ್ ಬಜೀ ಸುಮಾರಾದಿತ್ತಿನಕ್ಲೆನ ಮನಸ್‌ಗ್‌ಲಾ ಸರಿಯಾದ್ ನಾಟುಲೆಕ್ಕೊ ಉಂಡು.

ತುಳು ಪದ್ಯಾವಳಿ

'ತುಳು ಸೀಮೆಡ್ ತುಳು ಜನೊಕುಳೆ ಉಲಾಯಿ ಒವು ಒಂಜಿ ತರತ ಪ್ರಚಾರ ಸಾಧನೆ ಮಲ್ಪೊಡಾಂಡ ಐಕ್ ಬೋಡಾಯಿ ಬೇಲೆಲು ತುಳು ಭಾಷೆಡೇ ಆವೊಡು. ಅಂಚಾಯಿನೆಡ್ಡ್ ಶ್ರೀ ಜ್ಞಾನೋದಯ ಸಮಾಜದ ಉದ್ದೇಶೊಲೆನ್ ಕಾರ್ಯ ರೂಪೊಗು ಕೊಂಡು ಬರಿಯೆರೆ ತುಳು ಭಾಷೆದವೇ ಪದ್ಯಾವಳಿದ ಆವಶ್ಯಕತೆ ಬೂರುಂಡು.' ಉಂದು ತುಳು ಪದ್ಯಾವಳಿದ ಒಂಜನೇ ಛಾಪೆದ ಪೀಠಿಕೆಡ್ ತಿಂಗಳಾಯೆರ್ ಬರೆತಿನ ಪಾತೆರ.

ಆಟಿ, 12, 1915ನೇ ಇಸವಿಡ್ ತಿಂಗಳಾಯೆರ್ ಬರೆತಿನ ಸುರುತ ಬೂಕೇ ಉಂದು. ಈ ಬೂಕು ಛಾಪೆ ಆಯಿನ ನಾಲೈನ್ ವರ್ಷದ ಉಲಾಯಿಯೇ ಮುಗಿದ್ ಪೋದಿತ್ತ್‌ಂಡ್. ತಿಂಗಳಾಯೆರೆನ ಹಿತ ಬೋಧನೆಡ್ ದುಂಬು ಬತ್ತಿತ್ತಿನ ಹರಿಜನೊಕ್ಲೆನ ಕೇಳಿಕೆನೇ ಇಂದೆಕ್ ಹೆಚ್ಚ

ಇತ್ತ್‌ಂಡ್. ಅಂಚೆನೆ ತುಳು ಅಭಿಮಾನಿಲೆನ ಪ್ರೋತ್ಸಾಹೊಡ್ದಾವರ ಉಂದು 1940ದ ಕಾರ್ತೆಲ್‌ಡ್ ರಡ್ಡನೇ ಛಾಪೆ ಆತ್‌ಂಡ್. ಈ ಪದ್ಯಾವಳಿಗ್ ಮುದೆಲ್ನುಡಿ ಬರೆತಿನ ಬಡಕಯಿಲ್ ಪರ್ಮೇಸ್ರಾಯೆರ್ (ಬಡಕಯಿ ಬೈಲ್ ಪರಮೇಶ್ವರಯ್ಯ) ಇಂಚ ಪಂತೆರ್ :

'ತುಳು ಪದ್ಯಾವಳಿ' ಪದ್ಯೊಲೆನ್ ಬರೆತಿನಾರ್‌ಂದ್‌ಂಡ ಜ್ಞಾನೋದಯ ಸಮಾಜದ ಕಾರ್ಯಸ್ತೆ ಮೋಹನಪ್ಪ ತಿಂಗಳಾಯೆರ್. ಉಂಬೆರೆನ ಪುದರ್ ನಮ್ಮ ತುಳುನಾಡ್‌ಡ್ ಮಾತ್ರ ಅತ್ತ್ ದೂರ ದೂರ ದೇಸೊಡಿತ್ತಿನ ಬೇತೆ ಬೇತೆ ಸಮಾಜದಕ್ಲೆಗ್ ಸಾನ್ ನಿಚ್ಚದ ಮಂತ್ರ. ಉಂಬೆರ್ 25 ವರ್ಸೊಗ್ ದುಂಬೇ ತುಳು ಕನ್ನಡ ಭಾಷಣೊಲೆಡ್ ಪುದರ್ ಪೋಯಿನಾರ್. ಮಲ್ಲ ಮಲ್ಲ ಸಭೆಟ್ ಒಂಜೇ ಒಂಜಿ ನುಡಿಲಾ ತಪ್ಪಂದೆ ಬಾರೀ ಕಲ್ಲ್ ಮನಸ್‌ದಯನ ತಿಗಲೆ ಸಾನ್ ಕರಗ್‌ದ್ ಕಣನೀರ್ ಜಪ್ಪು ಲೆಕ್ಕ ರಡ್ಡ್ ಮೂಜಿ ಗಂಟೆ ಮುಟ್ಟಗ್ ಎಡೆಬುಡಂದೆ ಪಾತೆರುನಾರ್. ಅಪಗ ಅಯಿನ್ ಕೇಂದಿನ ಎಂಕ್‌ಲಾ ಇಂಚನೇ ಪಾತೆರಿಯೆರೆ ಕಲ್ಪೊಡ್‌ಂದ್ ಮನಸಾತ್‌ಂಡ್. ಇಂಚಿನಾರೆ ಪದ್ಯೊಲೆಗ್ ಮುದೆಲ್ನುಡಿ ಬರೆದ್ ಕೊರೊಡುಂದು ಅರೆ ಓಲೆ ಬತ್ತಿ ಗಳಿಗೆನೇ ಎಂಕ್ ಒರ ಬಾರೀ ಬೆಕ್ಕಸಾಂಡ್. ಯಾನ್ ಬರೆದ್ ಯೆರೆಗ್ ತೆರಿಪಾವುನು? ಜನೊಕ್ಲೆಗ್ ಎನಡ್‌ದ್‌ಲಾ ಹೆಚ್ಚಿನ ಗುರ್ತದಾರ್ ಉಂಬೆರ್. ಉಂದೇ ಎನ್ನ ಬೆಕ್ಕಸೊಗ್ ಕಾರ್ನ.

ದಿಕ್ಕಾಪಾಲಾದ್ ಬೂರ್ದಿತ್ತಿನ ತುಳು ಮಣಿಕುಲೆನ್ ನಾಡ್‌ಪೆಜಿದ್ ತಿಂಗಳಾಯೆರ್ ಜ್ಞಾನೋದಯ ಚಕ್ರ ಕಡವುಡು ತೇಪು ಕೊರುದು ಬಗ್ತಿ ತಂತು ಬಲ್ಲ್‌ಡ್ ತುರಿದ್ ತುಳು ಪದ್ಯಾವಳಿ ಪಣ್ಪೆ ಮಣಿಕಂಠ ಮಾಲೆಡ್ ತುಳು ದೇವಿನ್ ಸಿಂಗಾರ ಮಲ್ತ್‌ದ್ ತನ್ನ ಸೇವೆನ್ ತುಳು ಮಂದೆದ ದುಂಬು ದೀತೆರ್. ತಿಂಗಳಾಯೆರೆನ ಪದತ ಮಿತ್ತ್ ಎನ್ನ ಅಬಿಪ್ಪಿರಾಯದ ಕಂದ ಪದೊನ್‌ಲಾ ಕೊರ್ತೆ. ಅವೆನ್ ತೂಂಡ ನಿಜವಾಯಿನ ತುಳುತ ಮ್ಹೇಲ್ಮೆ ಮಾತೆರೆಗ್‌ಲಾ ಗೊತ್ತಾವು.

ತುಳುವಪ್ಪೆನ ಮೋಕೆ ಮಲ್ಪೊಡು

ಕಂದ ಪದ್ಯ

ತಿಂಗೊಳು ಮೂಡುಣಗುರ್ಕುದು|
ಬೆಂಗರೆ ಮಿತ್ತೇರ್ದ್ ನಲಿಪು ಕಡಲ್‌ದ ಲೆಕ್ಕೋ||
ತಿಂಗಳಾಯೆರೆ ಪದ ತುಳುನಾ|
ಡ್ಬೆಂಗರೆ ಮಿತ್ತೇರಡ್ ಕಡಲುರ್ಕಿನ ಲೆಕ್ಕೋ||

ತುಳುವಪ್ಪೆನ ಬಾಲೆಳು ನಿ|
ಚ್ಚಲ ತುಳುಟೇ ಪಿರಿತಿ ದೀದ್ ತುಳು ಪೇರ್ಕಡಲ್ ||
ತುಳಿತಿದ್ ತಿಕ್ಕಿನಮ್ರುತ ನಿ||
ಚ್ಚಲ ಪರದ್‌ದೀ ಸೀಮೆಡಿತ್‌ದ್ ತೂವಡ್ ಗೇಲ್||

ಪರಬಾಸೆದ ಲೆಕ್ಕನೆ ನಮ|
ತುಳು ಬಾಸೆಲ ಬುಳೆದ್ ಮಾತೆರಡ ಪಾತೆರಡ್||
ಪರಮೇಸಿರಿ ಪಣ್ಣಯಿ ತುಳು|
ಪರಮೇಸಿರಿ ದಯೊಟು ಮಾತೆರಡ ಪಾತೆರಡ್||

ಬಡಕಯಿಲ್ ಪರಮೇಸ್ರಾಯೆ, ಪುರಾಲ್.

ಈ ತುಳು ಪದ್ಯಾವಳಿಡ್ ಮದ್ಯಪಾನದ ಕಾಟ, ಪುಗೆರೆದ ಅಮಲ್‌ಡಾಪಿ ಫಲ, ಬಾಜೆಲ್‌ಗ್ ನೀರ್ ಪರೊಡು ಅಮಲತ್ತ್, ಅಮಲ್ ಪರ್‌ಪಿನಕಳೆ ಪಚತಾಪ, ಸಜ್ಜನೆರೆನ ಸಂಘ, ಜ್ಞಾನ ಸಾಧನೆ, ಶಾಲೆಗ್ ಬರ್ಪಿ ಜೋಕುಳೆನ ಪದ, ಪಶು ಬಲಿ ಪೂಜೆ ಅತ್ತಂದೆ ಅಟ್ಟೆಮಿದ ಮೂಡೆ ತಿನೊಡಣ್ಣಾ, ನೆನೆಪು ಕೃಷ್ಣನ ಮಳ್ಪುಲಾ ಪನ್ಪಿನ ಶ್ರೀ ಕೃಷ್ಣನ ಕೀರ್ತನೆಲುಲಾ, ಈಯೆ ಯೆಂಕಾಧಾರ ಸ್ವಾಮಿ, ಪರಮಾತ್ರ ಭಜನೆನ್ ಭಕ್ತಿಡ್ ಮಳುಪುಗೆ, ವಂದನ ಶ್ರೀ ಸಚಿದಾನಂದ ದೇವೆರೆಗ್, ಸೃಷ್ಟಿಕರ್ತನ ಧ್ಯಾನ ಭಜನೆಗ್ ಇಂಚಿನ ಭಜನೆ ಪದೊಲುಲಾ ಉಂಡು.

ಒಟ್ಟು ನಲ್ಪ (40) ಪದೊಲು ಉಪ್ಪುನ ಈ ಪದ್ಯಾವಳಿಡ್ –
ಜಯ ಜಯ ಜಯ ತುಳುವ ಸೀಮೆ ಅಪ್ಪೆ ನಾಡ್‌ಗ್|
ಜಯತು ನಂಕ್ ಜನ್ಮ ಕೊರ್ತಿ ಪುಣ್ಯ ಭೂಮಿಗ್|

ಪನ್ಪಿನ ಈ ತುಳುನಾಡ ಗೀತೆಲಾ ಒಂಜಾದುಂಡು. ದುಂಬುಡ್ದಿಂಚಲಾ ಉಂದು ಬಾರಿ ಜನಪ್ರಿಯವಾಯಿನ ಗೀತೆ. ಪಾಕ ಸರ್ತಿ ಮಂಗಳೂರು ಆಕಾಶವಾಣಿಡ್‌ಲಾ ಪ್ರಸಾರ ಆತ್‌ಂಡ್. ಇಂಚೊಗ್ ಕೆಸೆಟ್‌ದ ರೂಪೊಡುಲಾ ಈ ಪದ ರೆಕಾರ್ಡ್ ಆತ್‌ಂಡ್. ತಿಂಗಳಾಯೆರೆಗ್ ತನ್ನ ಅಪ್ಪೆ ಭಾಷೆದ ಮಿತ್ತ್ ಅಂಚೆನೆ ಅಪ್ಪೆ ನಾಡ್‌ದ ಮಿತ್ತ್ ಏತ್ ಅಭಿಮಾನ ಇತ್ತ್‌ಂಡ್ ಪಂದ್ ಈ ತುಳುನಾಡ ಗೀತೆಡ್ ಸರಿಯಾದ್ ತೆರಿಪಾದಿತ್ತೆರ್.

ವೈದಿಕ ಈಶ್ವರ ಭಜನೆ

ಉಂದು 1940ನೇ ಇಸವಿಡ್ ಪ್ರಥಮ ಮುದ್ರಣ ಆದಿತ್ತ್‌ಂಡ್, ಅಯಿಡ್ದ್ ಬೊಕ್ಕ1971ಟ್ಟ್ ರಡ್ಡನೇ ಛಾಪೆ ಆತ್‌ಂಡ್. ಈ ಬೂಕುಡು ಸೃಷ್ಟಿಕರ್ತೆಯಾಯಿನ ಪರಮಾತ್ಮನ್ ಧ್ಯಾನ ಮಲ್ಪುನ ಕೀರ್ತನೆಲು, ಓಂ ನಾಮ ಕೀರ್ತನೆಲು, ಆದರ್ಶ ಪುರುಷೆರೆನ ಕೀರ್ತನೆಲು, ಸಂಬೋಧನ ಪದೊಲು, ವೈದಿಕ ಧರ್ಮ ಪ್ರಚಾರ ಪದೊಲು, ವೇದ ಧ್ವಜಾರೋಹಣ ಗೀತೆ ಅತ್ತಂದೆ ಸಂಸ್ಕಾರ ಗೀತೆಲಾಯಿನ ಮದ್ಮೆದ ಬಯಕೆ(ಸೀಮಂತ)ದ ಶೋಭಾನೆಲು, ನಾಮಕರಣ, ಗೃಹ ಪ್ರವೇಶದ ಪದೊಲು, ಶಾಲಾ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಲೆಗ್ ಬೋಡಾಯಿನ ಸ್ವಾಗತ ಗೀತೆ, ಜಡೆಯಾಟ, (ಪುಚ್ಚೆ ನೈಪಿನ ಗೊಬ್ಬು) ಕೋಲಾಟ, ಬೊಕ್ಕ ಮಂಗಲ ಗೀತೆಲಾ ಸೇರ್ದ್ ಒಟ್ಟು 133 ಪದೊಲು ಉಂಡು.

ವಿಜಯವ ಕೊಡು ಪರಮಾತುಮ
ಜಯ ಓಂ ಶಾಶ್ವತ ಸೌಖ್ಯವಿಧಾಮ|

'ಜನಗನ ಮನ'ತ ಧಾಟಿಡ್ ಉಪ್ಪುನ ಈ ಪದೊಗ್ ಪ್ರತಿ ಒಂಜಿ ಸಭೆ ಸಮಾರಂಭದ ಅಕೇರಿಗ್ ಸಮಾಜದ ಸದಸ್ಯೆರ್ ಪನ್ನೊಂದಿತ್ತೆರ್.

ವೈದಿಕ ಸಂಧ್ಯಾವಂದನೆ

ಬಜೀ ರಡ್ಡಾನೆ (2 ಆಣೆ) ಕಿರಾಯದ ಈ ಬೂಕುಡು ಈಶ್ವರ ಉಪಾಸನೆ, ಸಂಧ್ಯಾವಂದನೆ, ಅಗ್ನಿಹೋತ್ರ ವಿಧಾನಗಳು, ಸ್ವಸ್ತಿವಾಚನ ಬೊಕ್ಕ ಶಾಂತಿ ಪ್ರಕರಣದಂಚಿನ ವೈದಿಕ ಮಂತ್ರದ ಕನ್ನಡ ಅರ್ಥ ಸಮೇತ ಉಂಡು.

ವಿಗ್ರಹಾರಾಧನೆ ಪದ್ಧತಿ
ಜೋ ಪತ್ಥರ್ ಪೂಜೆ ಹರಿ ಮಿಲೆ
ಮೈ ಪೂಜುಂ ಪಹಾಡ್
ಪತ್ಥರ್ ಸೆ ಚಕ್ಕಿ ಭಲೇ
ಜೋ ಪೀಸ ಖಾಯೆ ಸಂಸಾರ್

"ಕಲ್ಲು ತುಂಡನ್ನು ಪೂಜಿಸುವುದರಿಂದ ದೇವರು ಸಿಗುವುದಾದರೆ ನಾನು ಪರ್ವತವನ್ನೇ ಪೂಜಿಸುವೆನು. ಈ ಕಲ್ಲುಗಳಿಗಿಂತಲೂ ಬೀಸುಕಲ್ಲೇ ಒಳ್ಳೆಯದು. ಯಾಕೆಂದರೆ ಅದರಿಂದ ಬೀಸಿದ ಹಿಟ್ಟನ್ನು ತಿಂದು ಜನರು ಸುಖಿಸುತ್ತಾರೆ." ಉಂದು ಮಹಾತ್ಮಾ ಕಬೀರನ ಹಿಂದಿ ಬೋಧನೆದ ಕನ್ನಡ ಅನುವಾದ. ಈ ಪಾತೆರೊಗ್ ತಿಂಗಳಾಯೆರ್ ಬಾರಿ ಮಹತ್ವ ಕೊರೊಂದಿತ್ತಿನೆಡ್ಡಾವರ ಅವೆನ್ 'ವಿಗ್ರಹಾರಾಧನೆ ಪದ್ಧತಿ'ದ ಬೂಕುಡು ಅಚ್ಚಿ ಪಾಡ್ದಾದೆರ್. ಉಂದೊಂಜಿ ಮೂರ್ತಿ ಪೂಜೆದ ಅವಶ್ಯತೆ ಬೊಕ್ಕ ಅನವಶ್ಯಕತೆದ ವಿಚಾರೊಡ್ ಗುರು ಶಿಷ್ಯೆರೆನ ಸಂಭಾಷಣಾ ರೂಪೊಡು ಬರೆತಿನ ಬೂಕು.

ಶಿಷ್ಯೆ - "ಮೂರ್ತಿ ಪೂಜೆ ದಾಯೆ ಮಲ್ಪೆರೆ ಬಲ್ಲಿ? ಅಯಿಟ್ ದಾನೆ ತಪ್ಪು?" ಪಂದ್ ಶಿಷ್ಯೆ ತನ್ನ ಅನುಮಾನೊನು ಗುರುನ ಎದ್‌ರ್ ದೀಪೆ. ಐಕ್ ಗುರು ಪನ್ಪಿನ ಪಾತೆರ ಇಂಚ ಉಂಡು.

ಗುರು - ಬಾನ ಭೂಮಿ, ಗುಡ್ಡೆ ಬೈಲ್, ಗಾಳಿ ಬರ್ಸ, ತೂವು ತುದೆ, ಕಡಲ್ ತೆಡಿಲ್ ಇಂದೆಟ್ ಮಾತಾ ಸೃಷ್ಟಿಕರ್ತನ ನಿಜರೂಪೊಲು ಉಪ್ಪುನಗ ಮಣ್ಣ್, ಮರ, ಕಲ್ಲ್, ಕಂಚಿಡ್ ಮನುಷ್ಯೆ ಮಲ್ತಿನ ಮೂರ್ತಿಲೆನ್ ದಾಯೆಗ್ ದೇವೆರ್ ಪಂದ್ ನಂಬೊಡು? ಸರ್ವ ವ್ಯಾಪಿಯಾಯಿನ ಪರಮಾತ್ಮೆ ನಿರಾಕಾರ ನಿರ್ವಿಕಾರೆಲಾ ಆದುಲ್ಲೆ. ಅಯನ ಪರಿಚಯ ನಿಕ್ಕ್ ವಿಗ್ರಹದ ಮೂಲಕ ಆವೆರೆ ಸಾಧ್ಯ ಇಜ್ಜಿ. ಅವೆನ್ ತೂಂಡ ವಿಗ್ರಹ ಕೆತ್ತ್‌ದಿನ ಕಲಾಕಾರನ (ಆಚಾರಿನ) ಕೌಶಲ್ಯನೇ ತೋಜತ್ತಂದೆ ದೇವೆರೆನ ನಿಜ ರೂಪ ಅತ್ತ್.

ತಂಬಾಕು ಮೋಹಿನಿ

"ಹೊಗೆಸೊಪ್ಪು, ನಶ್ಯ, ಬೀಡಿ, ಸಿಗರೇಟು, ಚುರುಟು ಇತ್ಯಾದಿಗಳ ಸೇವನೆ. ಈ ದುಷ್ಟ ಚಟದಿಂದ ಆಗುತ್ತಿರುವ ಅನರ್ಥಗಳನ್ನು ಜನತೆಯ ಲಕ್ಷ್ಯಕ್ಕೆ ತರುವುದೇ ಈ ಚಿಕ್ಕ ಪುಸ್ತಕದ ಉದ್ದೇಶವಾಗಿದೆ. ಈ ಚಟವೆಂಬ ಸೈತಾನನ ಜಾಲಕ್ಕೆ ಬಿದ್ದು ಇದರಿಂದ ಬಿಡುಗಡೆ ಹೊಂದುವುದು ಅಸಾಧ್ಯವೆಂದು ನೆನಸುತ್ತಾ ನಿರಾಶೆ ಹೊಂದಿರುವ ಹೊಗೆಸೊಪ್ಪು ಭಕ್ತರು ಇದನ್ನು ಒಮ್ಮೆ ಸಾವಧಾನದಿಂದ ಓದಿದರೆ ಅವರಿಗೆ ಜ್ಞಾನೋದಯವಾಗಿ ಆ ಚಟವೆಂಬ ರಾಕ್ಷಸನಿಂದ ಬಿಡುಗಡೆ ಹೊಂದುವರು. ಮತ್ತು ತಮ್ಮ ಉತ್ತಮ ಆದರ್ಶದಿಂದ ತಮ್ಮ ಮಕ್ಕಳನ್ನೂ, ನೆರೆಮನೆಯವರನ್ನೂ, ಊರವರನ್ನೂ ಈ ಅನರ್ಥಕಾರಿ ಚಟದಿಂದ ವಿಮೋಚನೆಗೊಳಿಸುವರೆಂದು ಹಾರೈಸುತ್ತೇನೆ."

ಉಂದು 'ತಂಬಾಕು ಮೋಹಿನಿ' ಬೂಕುಡು ತಿಂಗಳಾಯೆರ್ ಬರೆತಿನ ಪಾತೆರ.

ಸುಡುತೇನೆ ಬೀಡಿಯ| ಸಿಗರೇಟು ಎನಬೇಡ|
ಸುಡುವುದು ನಿನ್ನನೇ| ಆ ಸುಖಾ||
ನುಂಗುವೆ ಹೊಗೆಯನು| ಬಾಯೊಳು ಮೂಗೊಳು|
ಭಂಗವ ತರುತಿಹೆ| ಹೃದಯದೊಳೂ||
ತುಂಬಿಸಿ ಮೂಗೊಳು| ನಶೆಪುಡಿ ಸೇದುವೆ|
ಸಿಂಬಳ ತೆಗೆವೆಂದೂ ನೆನಸುವೆ| ನೀನು||
ಸಿಂಬಳವಲ್ಲವದು| ಮೆದುಳಿನ ತ್ರಾಣವೆ|
ಕಂಪಿಸಿ ತೆಗೆಯುತಾ ಕೆಡಿಸುವೆ ನೋಡು|

ತಂಬಾಕು (ಪುಗೆರೆ) ಪನ್ಪಿನ ವಿಷ ಮೋಹಿನಿನ ರೂಪೊಡ್ ಜನೊಕ್ಲೆನ್ ತನ್ನ ಕೈತಲ್ ಒಯಿಪುಂಡು ಪನ್ಪಿನ ಅಭಿಪ್ರಾಯ ತಿಂಗಳಾಯೆರೆನ. ಬಚ್ಚಿರೆ ಪೂಲು ತಿನ್ನಗ ಅಯಿತ ಒಟ್ಟುಗ್ ಪುಗೆರೆ ತಿನ್ಪಿನಿ ಮೂಕುಗು ಪುಗೆರದ 'ಪೊಡಿ' (ನಶ್ಯ) ಒಯಿಪುನು ಬೀಡಿ ಸಿಕರೇಟ್‌ದ ಪುಗೆ ಬುಡ್‌ಪಿನಿ ಇಂಚಿನ ಮಾತಾ ದುರಭ್ಯಾಸೊಲು ನಮ್ಮ ಕೈತಲ್ ಬನ್ನಗನೇ ಅವೆನ್ ದೂರ ಮಲ್ಪೊಡು ಪನ್ಪಿನ ವಿಚಾರ ಮೆರೆನ.

ಉಂದುವೇ ರೀತಿಡ್ 'ಚಹ ಕಾಫಿ ಅಭ್ಯಾಸಗಳ ದುಷ್ಪರಿಣಾಮ, ಮದ್ಯಪಾನ ಮತ್ತು ಅದರಿಂದಾಗುವ ಅನರ್ಥಗಳು' ಈ ಬೂಕುಲೆಡ್‌ಲಾ ಜನೊಕ್ಲು ನಡತೆ ತಿದ್ದ್‌ದ್ ಆರೋಗ್ಯ ರಕ್ಷಣೆ ಎಂಚ ಮಲ್ಪೊಡು ಪನ್ಪಿನ ಯೋಗ್ಯ ವಿಚಾರೊಲೇ ಉಂಡು.

ಇಂಚಿನ ಮಾತಾ ಬೂಕು ಬರೆದಿತ್ತಿನ ತಿಂಗಳಾಯೆರ್ ಸಾಹಿತ್ಯ ರೂಪೊಡು ಒಬ್ಬೊಂಟಿಗೆರಾದ್‌ಲಾ ಅಂಚೆನೆ ಮಾತೆರೆನ ಒಟ್ಟುಗಾದ್‌ಲಾ ಸಮಾಜ ಸೇವೆ ಮಲ್ತ್‌ದ್ ಜನೊಕ್ಲೆನ ಎಡ್ಡೆಗಾದೇ ಬೆಂದ್‌ದಿತ್ತೆರ್. ಅತ್ತಂದೆ ತನ್ನ ಸಾಧನೆಡ್ ಗೇಲ್‌ನ್‌ಲಾ ತೂದಿತ್ತೆರ್.

ಎನ್ಪತ್ತನಾಲ್ (84) ವರ್ಷ ಜಿಂಜಿದಿತ್ತ್‌ಂಡಲಾ ಮೆರೆನವು ಆರೋಗ್ಯೊಡಿತ್ತಿ ಜೀವ. ಪುಲ್ಯಕೊಲದ ನಾಲ್ ಗಂಟೆಡೇ ಸುರುವಾವೊಂದಿತ್ತ್‌ಂಡ್ ತಿಂಗಳಾಯೆರೆನ ದಿನಚರಿ. ಅಯಿಟ್ದ್ ಬೊಕ್ಕ ತಾನೇ ಬರೆತಿನ -

"ಬ್ರಹ್ಮ ಮೂರ್ತದೊಳೆದ್ದು

ಆತ್ಮ ಚಿಂತನೆ ಗೈದು

ಬ್ರಹ್ಮ ನಿನ್ನಯ ಮಹಿಮೆ ಧ್ಯಾನಿಸುವೆ||" ಪನ್ಪಿನ ಪ್ರಾರ್ಥನೆ ಪದೊನ್ ರಾಗೊಡು ಪನ್ನೊಂದು ಅಂಗಸಾಧನೆ ಮಲ್ತೊಂದಿತ್ತೆರ್. ಕೈಬೇವುದ ಇರೆ (ತಪ್ಪು) ಅಗ್ಯುನ್ಸು, ತುದೆಟ್ ಪದ್ಮಾಸನ ಪಾಡ್‌ದ್ ಸೂರ್ಯ ನಮಸ್ಕಾರ ಮಲ್ಪುನು, ನೀರ್‌ಡ್ ನೀಂದುನು, ಕಾಂಡೆದ ದೊಂಬುಗು ಪೊಯ್ಯೆದ ರಾಶಿಡ್ ಉದ್ದೊಗ್ ಪಾರೊಂದುಪ್ಪುನು ಮೆರೆನ ದಿನನಿತ್ಯದ ವ್ಯಾಯಾಮ ಆದಿತ್ತ್‌ಂಡ್. ವಯೋವೃದ್ಧ ತಿಂಗಳಾಯೆರೆನ ಇಂಚಿನ ಮಾತಾ ಚಟುವಟಿಕೆಲೆನ್ ದಿನಾಲಾ ತಪ್ಪಂದೆ ತೂವೊಂದಿತ್ತಿನ ಪಾಕದಕುಲು "ತಿಂಗಳಾಯೆರೆಗ್ ಮರ್ಲ್" ಪಂಡ್‌ದ್‌ಲಾ ಮೋನೆ ತಿರ್ಗಾವೊಂದಿತ್ತೆರ್. ಆಂಡ "ಮಂಗಗ್ ದಾನೆ ಗೊತ್ತು ಮಾನಿಕ್ಯದ ಬಿಲೆ?" ಪಂದ್ ಇಂಚಿನಕ್ಲೆನ ಬಾಯಿ ಮುಚ್ಚದಿನಕ್ಲುಲಾ ಇತ್ತೆರ್.

ಶಾಲೆಗ್ ರಜೆ ಇತ್ತಿನಪಗ ಪುಲ್ಯಲ್ಲೆಗ್‌ಲಾ ವ್ಯಾಯಾಮ, ವೈದಿಕ ಮಂತ್ರದ ತರಬೇತಿ ಕೊರೊಂದಿತ್ತೆರ್. ಅಂಚೆನೆ ಅಕ್ಲೆನ ಹವ್ಯಾಸೊಲೆನ್‌ಲಾ ಪ್ರೋತ್ಸಾಹ ಮಲ್ತೊಂದಿತ್ತೆರ್. ಆಂಡ ಏತೇ ಸಾಧನೆ ಮಲ್ತ್‌ಂಡಲಾ ಅರೆನ ಲೆಕ್ಕೊ ಒಂಜೇ ಒಂಜಿ ಕಯಿಬೇವು ತಪ್ಪು ಆಗ್ಗೆರೆ ಮಾತ್ರ ಮೊಕ್ಲೆಡ ಆವೊಂದಿತ್ತ್‌ಜಿ. ಶುಭ್ರವಾಯಿನ ಖದ್ದರ್ ಅಂಗಿ ಕುಂಟು ಪಾಡುನು, ಮೋಟಾರ್ ಕಾರ್ ಇತ್ತ್‌ಂಡಲಾ ಕಾಂಡೆ ಬಯ್ಯಗ್ ನಡತ್ತೊಂದೇ ಬಂಡಸಾಲೆಗ್ ಪೋಪಿನ ಬರ್ಪಿನ ಅಭ್ಯಾಸಲಾ ಮೆರೆಗ್ ರೂಢಿಯಾದಿತ್ತ್‌ಂಡ್.

ಬಾಕಿ ದಿನತ್ತ ಲೆಕ್ಕೊನೆ 1963ನೇ ಏಪ್ರಿಲ್ 9 ದಾನಿಲಾ ತನ್ನ ದಿನಚರಿನ್ ಸುರು ಮಲ್ತ್‌ದಿತ್ತೆರ್. ಮಧ್ಯಾಹ್ನ ಒಂತೆ ಬಚ್ಚೆಲ್ ಆಂಡ್ ಪಂದ್ ಬಂದರ್‌ಡ್ ಉಪ್ಪುನ ಬಂಡಸಾಲೆಡ್ದ್ ಇಲ್ಲಡೆಗ್ ಪಿರ ಬತ್ತೆರ್. ಆತೇ ಗೊತ್ತು. ನಿಸ್ವಾರ್ಥ ಸಮಾಜೋದ್ಧಾರಕೆರಾದಿತ್ತಿನ ಶ್ರೀ ಬಿ. ಮೋಹನಪ್ಪ ತಿಂಗಳಾಯೆರ್ ತನ್ನ ಜೀವನೊನು ಶಾಂತಮಯವಾದ್ ಮುಗಿತ್ತ್ ಬುಡಿಯೆರ್.

ಎಚ್. ಕೃಷ್ಣಪ್ಪ ತಿಂಗಳಾಯೆರ್

ಮೇರ್ ಮೋಹನಪ್ಪ ತಿಂಗಳಾಯೆರೆನ ಆರ್ವತೆ. 1934ಟ್ಟ್ ತಮ್ಮಲೆ ಮಗಲ್ ಇಂದಿರಾ ದೇವಿನೇ ಮದ್ಮೆಯಾದಿತ್ತೆರ್. ಜ್ಞಾನೋದಯ ಸಮಾಜ ಸ್ಥಾಪನೆ ಆಯಿನಿಡ್ದ್ಂಚಲಾ ತಮ್ಮಲೆನ ಒಟ್ಟುಗೇ ಬೆನ್ನೊಂದಿತ್ತೆರ್. ಆರ್ ತೀರ್ ಪೋಯಿ ಬೊಕ್ಕ ಮೇರೇ ಸಮಾಜದ ಅಧ್ಯಕ್ಷೆರಾದಿತ್ತೆರ್. ಮೋಹನಯ್ಯ ಕರುಣಾಕರ, ರಂಗಪ್ಪ ಸಾಲ್ಯಾನ್, ದೂಮಪ್ಪ ಬಂಗೇರ, ನಾರಾಯಣ ಕರ್ಕೇರ, ಶಂಭು ಕರುಣಾಕರ, ಮಾಧವ ಸಾಲ್ಯಾನ್, ಲಕ್ಷ್ಮಣ ಪುತ್ರನ್, ಉಗಣ್ಣ ಬಂಗೇರ, ರಾಮು ಪುತ್ರನ್, ಪುದ್ದು ಮೈಂದನ್ ಮೊಕ್ಲೆನಂಚಿನ ನಿಷ್ಠಾವಂತ ಸದಸ್ಯೆರೆನ ಸಹಕಾರೊಡ್ ಸಮಾಜದ ಸರ್ವ ವಿಧತ ಕಾರ್ಯೊನ್ ಸಾಂಗವಾದ್ ನೆರವೇರಿಸೊಂದು ಹಿರಿಯಕ್ಲು ತೋಜಾದಿನ ಸಾದಿಡೇ ನಡತ್ತೊಂದು ಬೈದಿನಾರ್.

ಆನಿದ ಕಾಲೊಡ್ ಸಾರಸ್ವತ ಶಾಲೆ ಪಂಡ್‌ದ್ ಪುದರ್ ಪೋದಿತ್ತಿನ ಗಣಪತಿ ಹೈಸ್ಕೂಲ್‌ಡ್ ತಿಂಗಳಾಯೆರೆನ ವಿದ್ಯಾಭ್ಯಾಸ ನಡತ್ತ್‌ದಿತ್ತ್‌ಂಡ್. ಎನ್ಮ, ಪತ್ತ್ ವರ್ಷದ ಪ್ರಾಯೊಡೇ ಮೆರೆನ ಪ್ರತಿಭೆ ಪ್ರಕಾಶೊಗ್ ಬರಿಯೆರೆ ಸುರುವಾದಿತ್ತ್‌ಂಡ್. ತನ್ನ ಮಾತಾ ಇಷ್ಟಗಾರೆರೆನ್ ಒಟ್ಟು ಸೇರಾದ್ ಮಜಿ, ಮಂಜಲ್‌ದ ಪೊಡಿ, ಕುಂಕುಮೊಡ್ ಮೋನೆಗ್ ಮೇಕಪ್ ಮಲ್ತ್‌ದ್, ತನ್ನ ಅಪ್ಪೆನ ಸೀರೆನ್ ಪರ್ದೆ ಕಟ್ಟ್‌ದ್, ಇತರಿ ಪೊರ್ಬು ಪಂಜಿ ಸಾಂಕೊಂದಿತ್ತಿನ ಕೋಣೆಡೇ ವೇದಿಕೆ, ಸಭಾಂಗಣ ಮಲ್ತ್‌ದ್ ನಾಟಕ ಗೊಬ್ಬೊಂದಿತ್ತೆರ್. ಇಂದೆಕ್ ಬೋಡಾದ್ ಸುಮಾರ್ ಎಲ್ಪ ಎಲ್ಪತ್ತೈನ್ ಪಂಜಿಲೆನ್ ದೂರ ಗಿಡತ್ತೊಂದಿತ್ತಿನ ತಿಂಗಳಾಯೆರೆನ ತಂಡ, ಪೊರ್ಬುನ ಬಾಯಿಡ್ ನೆರಡಲಾ ಕೇನೊಂದಿತ್ತ್‌ಂಡ್.

ಶಾಲೆದ ವಾರ್ಷಿಕೋತ್ಸವದ ನಾಟಕೊಡು ತಿಂಗಳಾಯೆರೆಗೇ ಮುಖ್ಯ ಪಾತ್ರ ಕೊರೊಂದಿತ್ತೆರ್ ಅರೆನ ಶಾಲೆದ ಮಾಸ್ಟೆರ್. ಸೊರೊ ಪೊರ್ಲಿತ್ತಿನ ಮೆರಡನೇ ಶಾಲೆದ ಪ್ರಾರ್ಥನೆ ಪದ ಬೊಕ್ಕ ಸರ್ವಜ್ಞನ ತ್ರಿಪದಿನ್ ಪನ್ಪಾವೊಂದಿತ್ತೆರ್.

ಪರ ಊರುಡ್ದ್ ಬತ್ತ್‌ದ್ ಕುಡಲದ ಸೆಂಟ್ರಲ್ ಮೈದಾನ್‌ಡ್ ನಾಟಕ ಗೊಬ್ಬೊಂದಿತ್ತಿನ ಗುಬ್ಬಿ ವೀರಣ್ಣ, ಸುಬ್ಬಯ್ಯ ನಾಯ್ಡು, ಜೋಳದ ರಾಶಿ ದೊಡ್ಡಣ್ಣ ಗೌಡ ಇಂಚಿನಕ್ಲೆನ ನಾಟಕ ಮಂಡಳಿದ ನಾಟಕೊಲೆನ್ ತಪ್ಪಂದೆ ತೂವೊಂದಿತ್ತೆರ್ ತಿಂಗಳಾಯೆರ್. ಶಾಬು ಸಾಹೇಬ್ ಪನ್ಪಿನಾರ್ 'ಅಲೆಗ್ಸಾಂಡರ್ ಥಿಯೇಟರ್ಸ್' ಪುದರ್‌ದ ಕಂಪೆನಿ ಕಟ್ಟ್‌ದ್ ಮಂಗಳೂರುಡು ನಾಟಕ ಪ್ರದರ್ಶನ ಮಲ್ತೊಂದಿತ್ತೆರ್. ರಾಜಾ ಹರಿಶ್ಚಂದ್ರ, ದರಿಯಾ ದೌಲತ್, ಇಂದ್ರ ಸಭಾ ಇಂಚಿನ ನಾಟಕೊಲೆಡ್ ಅಕ್ಲು ಏರ್ಪಾಡ್ ಮಲ್ತೊಂದಿತ್ತಿನ ಸೀನ್ ಸೀನರಿ, ಕೋಟೆ ಕೊತ್ತಲ, ಟ್ರಾನ್ಸ್‌ಫರ್ ಸೀನ್ ಪೊಸ ಪೊಸ ನಮೂನೆದ ಡ್ರಸ್ಸ್ ಉಂದೆನ್

ಮಾತಾ ತೂವೊಂದಿತ್ತಿನ ತಿಂಗಳಾಯೆರೆಗ್ ತಾನ್‌ಲಾ ಒಂಜಿ ದಿನ ಇಂಚಿನವೇ ಡ್ರಸ್ ಪಾಡ್ದ್ ಡೌಲ್‌ಡ್ ನಾಟಕ ಗೊಬ್ಬೊಡ್ ಪನ್ಪಿನ ಇಚ್ಛೆ ಮೆರೆಗಾವೊಂದಿತ್ತ್‌ಂಡ್.

1919ಟ್ಟ್ 'ಶ್ರೀ ಸತ್ಕಾರ್ಯೋತ್ತೇಜಕ ನಾಟಕ ಸಭಾ' ಸ್ಥಾಪನೆ ಆಯಿ ಬೊಕ್ಕ ತಿಂಗಳಾಯೆರ್ ಇಂದೆತ ವ್ಯವಸ್ಥಾಪಕೆರಾದಿತ್ತೆರ್. ಕೋಟಣ್ಣ ಭಂಡಾರಿ, ರಂಗರಾವ್ ತಲ್ಚೇರಿಕರ್, ಎನ್.ಎಸ್. ಹೊಳ್ಳ, ನಾರಾಯಣ ರೈ, ರಾ. ಚಂದ್ರಕಾವಿ, ಉಮಾಶಂಕರ ರಾವ್, ಕೊರಗ ಶೆಟ್ಟಿ, ಕೇಶವ ನಾಯಕ, ವೇಣುಗೋಪಾಲ ರಾವ್, ನಾರಾಯಣ ಕರುಣಾಕರ ಮೊಕ್ಲೆನಂಚಿನ ಕಲಾವಿದೆರ್ ನಾಟಕ ಸಭಾದ ಗೌರವ ಸದಸ್ಯೆರಾದಿತ್ತೆರ್.

ಜ್ಞಾನೋದಯ ಸಮಾಜದ ಉದ್ದೇಶೊಲೆನ ಪ್ರಚಾರೊಗಾದೇ ಈ ನಾಟಕ ಸಭೆ ಪುಟ್ಟುದಿನಾಂಡಲಾ ಸಹಾಯಾರ್ಥ ನಟ್ಟಿನ ಸಂಘ ಸಂಸ್ಥೆಲೆಗ್ (ದಕ್ಷಿಣ ಕನ್ನಡ ಮಾತ್ರ ಅತ್ತ್‌ಂದೆ ಕೇರಳ, ಬೊಂಬಾಯಿಡಿತ್ತಿನಲಾ) ಬೋಡಾದ್‌ಲಾ ಮೊಕ್ಳು ನಾಟಕ ಪ್ರದರ್ಶನ ಮಲ್ತ್‌ದ್ ಕಾಸ್ ಒಟ್ಟು ಮಲ್ತ್‌ದ್ ಕೊರೊಂದಿತ್ತೆರ್. ಕಲೆಕ್ಟರ್ ಆರ್. ಎಸ್. ಎಲ್ಲೀಸ್ ಮೆರೆನ ಅಪೇಕ್ಷೆ ಪ್ರಕಾರ 1922ಟ್ಟ್ ಮಲಬಾರ್‌ದ ಕ್ಷಾಮ ನಿವಾರಣಾ ಸಂಸ್ಥೆಗ್ (ಕಂಜಾಕ್ಷಿ ಪರಿಣಯ) 1926ಟ್ಟ್ ದಕ್ಷಿಣ ಕನ್ನಡ ಮಹಾಜನ ಸಂಘದ ಪರವಾದ್ (ತುಳುನಾಡಿನ ಗತ ವೈಭವ) 1930ನೇ ಇಸವಿಡ್ ಕಾಂಗ್ರೆಸ್ ನಿಧಿಕ್ ಬೊಕ್ಕ ಸೇವಾದಳ ಸ್ವಯಂ ಸೇವಕಿಯರ ತರಬೇತಿ ಕೇಂದ್ರದ ರಚನೆ ನಿಧಿಕ್ (ಜನಮರ್ಲ್) 1935 ಬೊಂಬಾಯಿದ 'ಮೊಗವೀರ ವ್ಯವಸ್ಥಾಪಕ ಮಂಡಳಿ' ರಾತ್ರಿ ಶಾಲೆಗ್ ಬಾಂಗ್‌ವಾಡಿ ಥಿಯೇಟರ್‌ಡ್ (ಆತ್ಮ ಸಮರ್ಪಣೆ) ನಾಟಕ ಗೊಬ್ಬುದಿತ್ತೆರ್.

ತಮ್ಮಲೆನ ಲೆಕ್ಕೊ ಕೃಷ್ಣಪ್ಪ ತಿಂಗಳಾಯೆರ್‌ಲಾ ಸಾಹಿತ್ಯ ಸೇವೆಡ್ ಊರುದ್ಧಾರದ ಸಾದಿ ನಾಡ್‌ದ್ ಪತ್ತ್‌ದಿತ್ತೆರ್. ಅಂಚಾದ್ ತುಳುನಾಡಿನ ಗತವೈಭವ, ಮಾರಿಗುಡಿಯ ಮಾರಮ್ಮ, ತುಳುವೆರೆ ಅಭ್ಯುದಯ, ಗಡಂಗ್‌ದ ಗಮ್ಮತ್ತ್ ಇಂಚಿನ ಮಾತಾ ಪುದರ್‌ದ ಪಾಕ ನಾಟಕೊಲೆನ್ ಮೇರ್ ಬರೆದಿತ್ತೆರ್.

'ತುಳುನಾಡಿನ ಗತ ವೈಭವ '

ಉಂದು ಬಾರಿ ಪುರಾಕ್‌ದ ವಿಷಯೊಲೆದ ಮಿತ್ತ್ ಬರೆತಿನ ನಾಟಕ ಆದುಂಡು. ನಮ್ಮ ತುಳುನಾಡ್‌ಗ್ 'ಪರಶುರಾಮ ಸೃಷ್ಟಿ' ಪಂದ್ ಎಂಚ ಪುದರ್ ಬತ್ತ್‌ಂಡ್? ಇಂದೆಕ್ಕ್ ಏರ್ ಕಾರಣ? ಆನಿದ ಕಾಲೊಡ್ ತುಳುನಾಡ್‌ದ ವೈಭವ ಎಂಚ ಇತ್ತ್‌ಂಡ್? ಮೂಲು ಅರ್ಸಾದಿಗೆ ಮಲ್ತೊಂದಿತ್ತಿನ ಅರಸರೆನ ಬಿರ್ಸಾದಿಗೆ ಎಂಚ ನಡತ್ತ್‌ದಿತ್ತ್‌ಂಡ್? ಅಕ್ಲೆನ ಅರಸ್ತನದ ಕಾಲೊಡಿತ್ತಿನ ಪ್ರಜೆನಕ್ಲೆನ ಜನಜೀವನ ಈ ಆಧಾರೊಲೆನ್ ಒಟ್ಟು ಸೇರಾದ್ ತಿಂಗಳಾಯೆರ್ ತುಳುನಾಡಿನ ಗತ ವೈಭವ ನಾಟಕ ಬರೆದಿತ್ತೆರ್.

ಮಾರಿಗುಡಿಯ ಮಾರಮ್ಮ

ಉಂದು ಪ್ರಾಣಿ ದಯೆತ ಕಥಾವಸ್ತು ಉಪ್ಪುನಂಚಿನ ನಾಟಕ. 'ಪರಮಾತ್ಮನ ಸೃಷ್ಟಿಡುಪ್ಪುನ ವಾಒಂಜಿ ಜೀವ ಜಂತುನುಲಾ ಕೆರ್ಪಿನ ಅಧಿಕಾರ ಮನುಷ್ಯಗಿಜ್ಜಿ. ತನ್ನ ಸ್ವಾರ್ಥೊಗಾದ್ ಅಯೆ ಪಾಪ ಮಲ್ತೆ ಪಂದಾಂಡ ಅವು ಅಯನ ಮೂರ್ಖತನೊನ್ ತೋಜಾವುಂಡತ್ತಂದೆ ಬುದ್ಧಿವಂತಿಕೆನತ್ತ್. ಪ್ರಾಣಿ ಪಕ್ಷಿಲೆಗ್‌ಲಾ ನಮ್ಮ ಲೆಕ್ಕೊನೆ ಪ್ರಾಣ ಭಯ ಉಂಡು ಪನ್ಪಿನೆನ್ ನಮ ಮರಪೆರೆ ಬಲ್ಲಿ.' ಇಂಚಿನ ಬುದ್ಧಿವಾದಲಾ ಈ ನಾಟಕೊಡ್ ಉಂಡು.

ತುಳುವೆರೆ ಅಭ್ಯುದಯ

ಇಂದೆಟ್ ತುಳುವೆರ್ ನಡತ್ತ್ ಬತ್ತಿನ ಸಾದಿ ದುಂಬು ಎಂಚ ಇತ್ತ್ಂಡ್ ಪಂದ್ ಬರೆದ್ ತೋಜಾದೆರ್ ತಿಂಗಳಾಯೆರ್. ಅಕ್ಲೆನ ಅಜ್ಞಾನ ಅನಾಚಾರೊಡ್ದಾವರ ಬದ್‌ಕ್‌ನ್ ಎಂಚ ನರಕ ಮಲ್ತ್‌ದಿತ್ತೆರ್? ಅಯಿಡ್ದ್ ಬೊಕ್ಕ ತಪ್ಪು ತೆರಿದ್ ತನುಕ್ಲೆನ ನಡತೆ ತಿದ್ದ್‌ದ್ ಎಂಚ ಅಭ್ಯುದಯೊಗ್ ಬತ್ತೆರ್? ಪನ್ಪಿನ ಈ ವಿಚಾರೊನು ಸರಳವಾಯಿನ ಸಂಭಾಷಣೆಡ್ ಜನೊಕ್ಲೆಗ್ ಸುಲಭವಾದ್ ತೆರಿಯುಲೆಕ್ಕೊ ನಾಟಕದ ರೂಪೊಡು ಈ ಕಥೆನ್ ಬರೆತೆರ್.

ಗಡಂಗ್‌ದ ಗಮ್ಮತ್ತ್

ಉಂದುಲಾ ಜನೊಕ್ಲೆನ ನಡತೆ ತಿದ್ದುನಂಚಿನ ನಾಟಕ. ಕಲಿ ಗಂಗಸರ ಪರ್ದ್ ನಲಿಪುನಕ್ಲೆನ ಸಂಸಾರ ವಾ ಗತಿಟ್ ದಿನ ದೆಪ್ಪುಂಡು ಪನ್ಪಿನ ದೃಶ್ಯ ಈ ನಾಟಕದ ಮುಖ್ಯ ಆಕರ್ಷಣೆ ಆದುಂಡು. ಗಡಂಗ್‌ಡ್ ಗಮ್ಮತ್ತಾವೊಂದಿತ್ತಿನಕ್ಲೆನ ಆಮಲ್ ಜತ್ತಿ ಬೊಕ್ಕ ಬೊಡೊದಿ ಬಾಲೆಲೆನ್ ತೂದ್ ಪಡೆವುನ ಪಶ್ಚಾತ್ತಾಪ, ಇಂಚಿನ ಪರ್ಪಿನಕ್ಲೆನ ಬದ್‌ಕ್‌ದ ಸುತ್ತ ತಿಂಗಳಾಯೆರ್ ನೈತಿನ ನಾಟಕ ಉಂದುವಾದುಂಡು. ತುಳು ಕನ್ನಡ ಭಾಷೆಲೆಡ್ ಕೃತಿ ರಚನೆ ಮಲ್ತ್‌ದಿತ್ತಿನ ಮೇರ್ ದಕ್ಷಿಣ ಕನ್ನಡ ಜಿಲ್ಲೆದ ಬೇತೆ ಬೇತೆ ಊರುಡ್‌ಲಾ ಇಂದೆತ್ತ ಪ್ರದರ್ಶನ ಮಲ್ತ್‌ದಿತ್ತೆರ್. ಆಂಡ ಕೈ ಬರಹೊಡಿತ್ತಿನ ಈ ಕೃತಿಲೆನ್ ಅಚ್ಚಿ ಪಾಡ್ಪಾವುನ ಮನಸ್ಸ್ ಮಲ್ತ್‌ದಿತ್ತ್‌ಜೆರ್ ತಿಂಗಳಾಯೆರ್. ಅಂಚಾದ್ ಓದೆರೆ ಪಂಡ್‌ದ್, ನಾಟಕ ಗೊಬ್ಬೆರೆ ಪಂಡ್‌ದ್ ನಟ್ಪ್‌ದ್ ಕೊನ್ಪೋಯಿನಕ್ಲೆನ ಕೈಟ್ ಇನಿಗ್ ಒರಿದ್ ಪೋಂಡು ಈ ಬೂಕುಲು.

ಬರವಣಿಗೆ ಮಾತ್ರ ಅತ್ತಂದೆ ನಟನೆಡ್‌ಲಾ ತಿಂಗಳಾಯೆರ್ ಬಾರಿ ದುಂಬುತ್ತೆರ್. ಅಂಚಾದ್ ತಾನೇ ಬರೆತಿನ ಈ ನಾಟೊಕೊಲೆಡ್ ಪಾರ್ಟ್‌ಲಾ ಮಲ್ತೊಂದಿತ್ತೆರ್. ವಾ ಒಂಜಿ ವಿದತ ಪಾರ್ಟ್ ಆಂಡಲಾ ಸ್ವ ನೈಜತೆಗ್ ಚ್ಯುತಿ ಬರಂದಿ ಲೆಕ್ಕೊ ಅಭಿನಯಿಸ್‌ದ್ ಸಭಿಕೆರೆ ಮನಸ್ಸ್‌ನ್ ಗೆಂದೊಂದಿತ್ತೆರ್. ಪರಶುರಾಮ, ರಾಜಗುರು, ಅರ್ಚಕ, ಯುವರಾಜ, ಸೇನಾಧಿಪತಿಯಾದ್ ತಿಂಗಳಾಯೆರ್ ಮಲ್ತ್‌ದಿತ್ತಿನ ನಟನೆ ನಾಟಕೊಲೆನ್ ತೂದಿತ್ತಿನಕ್ಲು ಆನಿ

ತನುಕ್ಲೆಗ್ ಆದಿತ್ತಿನ ಸೋಜಿಗ ಸಂತೋಷೊನ್ ಇತ್ತೆಲಾ ಪನ್ನೊಂದುಲ್ಲೆರ್.

ನಟನೆದೊಟ್ಟುಗ್ ಪದ ಪನ್ಪಿನೆಟ್ಲಾ ಮೇರ್ ಎಡ್ಡೆ ಪುದಾರ್ ಗೆತ್ತೊಂದಿತ್ತೆರ್. ಮೆರೆನ ಸೊರೊ ಪನ್ಪಿನವು ಕನ್ನಡದ 'ಕಂಚು ಕಂಠ' ಪಂದ್ ಪಂಡಿಲೆಕ್ಕೊ ಆತ್ ಗಟ್ಟಿ ಆತ್ ಜೋರಿತ್ತ್ಂಡ್. ಪದ ಪನಿಯರೆ ತಿಂಗಳಾಯೆರ್ ವೇದಿಕೆಗ್ ಪೋಯೆರ್ ಪಂದಾಂಡ ಅರೆಗ್ ಮೈಕ್‌ದ ಅವಶ್ಯಕತೆನೇ ಇತ್ತ್‌ಜಿ. ಸಭಾಂಗಣ ಏತೇ ಮಲ್ಲ ಆದಿತ್ತ್ಂಡಲಾ ಕೊಡಿ ಕಡೆ ಜಿಂಜಿದಿನ ಮಾತಾ ಸಭಿಕೆರೆಗ್‌ಲಾ ಸರಿಯಾದ್ ಕೇನುಲೆಕ್ಕೊ ಪನ್ಪಿನಾತ್ ಸಾಮರ್ಥ್ಯಲಾ ಮೆರೆಗಿತ್ತ್ಂಡ್. ಅವ್ವತ್ತ್ಂದೆ ಮೆರೆನ ಪದತ ಒಟ್ಟುಗ್ ಕಾರ್‌ದ ರಡ್ಡ್ (ಲೆಗ್ಗ್ ಹಾರ್ಮೋನಿಯಂ) ಆರ್ಮನಿ ಬಾರ್ಸುನ ಏರ್ಪಾಡ್‌ಲಾ ಆವೊಂದಿತ್ತ್ಂಡ್.

ತಿಂಗಳಾಯೆರೆನ ಪದ, ಸೊರೊತ ಪೊರ್ಲುಗ್ ಕೇಂದ್ ಮರ್ಲಾಯಿನ ಸಭಿಕೆರ್ ಪ್ರತಿ ಸರ್ತಿಲಾ 'ಒನ್ಸ್ ಮೋರ್' ಪನ್ನಗ, ಅಕ್ಲೆನ ಅಪೇಕ್ಷೆ ಪ್ರಕಾರ ಒಂಜೇ ಪದೊನ್ ತಿಂಗಳಾಯೆರ್ 20-22 ಸರ್ತಿ ಬಚ್ಚೆಲ್ ದಾಂತೆಲಾ ಪಂತಿನ ಉಂಡು. ಅಂಚಾದ್ ಮೆರೆಗ್'ಕರಾವಳಿದ ಕೊಟ್ಟೂರಪ್ಪೆ' ನಾಟ್ಯ ಕಲಾಕೋವಿದ ಪನ್ಪಿನ ಬಿರುದು ತಿಕ್ಕ್‌ದಿತ್ತ್ಂಡ್. ಮೆರೆನ ಪದೊಕ್ಲೆನ್ ಆನಿ 'ಗ್ರಾಮಫೋನ್'ದ ರೆಕಾರ್ಡ್ ಮಲ್ಪೆರೆ ಬೋಡಾದ್ ಬ್ರೋಡ್ ಕಾಸ್ಟ್ ಕಂಪೆನಿದಕುಲು ಮೆರೆನ್ ಮದ್ರಾಸ್‌ಗ್ ಲೆಪ್ಪಾದಿತ್ತೆರ್. ತಬ್ಲೆ ಹಾರ್ಮೋನಿಯಂ ಬಾರ್ಸುನೆಟ್ಲಾ ತಿಂಗಳಾಯೆರೆನ ಕೈ ಎಡ್ಡೆ ಪಳಗ್‌ದಿತ್ತ್ಂಡ್. ಅಜ್ಜೆ ತುಕ್ರ ತಿಂಗಳಾಯೆರೆ ಲೆಕ್ಕೊ ಲಾವಣಿ ಪದ ಪನಿಯೆರೆಲಾ ಕಲ್ತ್‌ದಿತ್ತೆರ್. ಈ ರೀತಿಯಾದ್ ನಟ, ಗಾಯಕ, ಸಾಹಿತ್ಯ ಪ್ರಿಯೆರಾದಿತ್ತಿನ ಕೃಷ್ಣಪ್ಪ ತಿಂಗಳಾಯೆರ್ ಎಲಿಡ್ಡ್ಂಚಲಾ ತನಕ್ ಇತ್ತಿನ ಆಸೆ ಪಿರ್ಕಾರ ಅದ್ದೂರಿ ಸೆಟ್ಟ್, ಬೋಡು ಬೋಡಾಯಿನ ಡ್ರೆಸ್ಸ್ ಪಾಡ್ದೇ ನಾಟಕ ಗೊಬ್ಬೊಂದಿತ್ತೆರ್.

ತನ್ನ ಜೋಕ್ಲೆಗ್‌ಲಾ ತಿಂಗಳಾಯೆರ್ ಮಾತ ವಿಧೊಟ್ ಪ್ರೋತ್ಸಾಹ ಕೊರೊಂದಿತ್ತೆರ್.'ಚಂದ್ರಿಕಾ' ಮಾಸ ಪತ್ರಿಕೆ ಪನ್ಪಿನ ಕೈ ಬರವುದ ಬುಕುನು ಮೊಕ್ಲೆನ ಕೈಟ್ ಬರೆಪವೊಂದಿತ್ತೆರ್. ಇಂದೆಟ್ ಎಲ್ಯ ಕಥೆ, ಚುಟುಕು, ನಾಟಕ, ಪದ್ಯ, ವ್ಯಂಗ್ಯ ಚಿತ್ರ ಇಂಚಿನ ಮಾತಾ ಬರವುಲು ಇತ್ತ್ಂಡ್. ಈ ಬೂಕುಗು ಚಂದ್ರಿಕಾ ಪುದರ್ ದೀವೆರೆ ದಾನೆ ಕಾರಣ ಪಂದ್ ಕೇನಿನಕ್ಲೆಗ್ ಆರ್ ಇಂಚ ಪನ್ನೊಂದಿತ್ತೆರ್ - ತಿಂಗಳಾಯೆ = ತಿಂಗೊಲ್ದ ಬೊಲ್ಪುದಾಯೆ = ಚಂದ್ರನ ಚಂದ್ರಿಕೆ.

ಬಂಧುಲೆನ, ನಿರೆಕರೆತಕ್ಲೆನ ಜೋಕ್ಲೆನ್‌ಲಾ ತನ್ನ ಜೋಕ್ಲೆನೊಟ್ಟುಗ್ ಸೇರಾದ್ 'ಬಾಲ ಸತ್ಕಾರ್ಯೋತ್ತೇಜಕ ನಾಟಕ ಮಂಡಲಿ' ಪಂದ್ ಪುದರ್ ದೀದಿತ್ತೆರ್. ಅಂಚೆನೇ ಮೊಕ್ಲೆಗ್ ನಟನೆದ ಬಗ್ಗೆ ತರಬೇತಿ ಕೊರ್ದು ವರ್ಷೊಗ್ ರಡ್ಡ್ ಸರ್ತಿ (ಚೌತಿ ಬೊಕ್ಕ ಯುಗಾದಿಗ್) ನಾಟಕ ಗೊಬ್ಬಾವೊಂದಿತ್ತೆರ್. ಜೋಕ್ಲೆನ ಮನೋರಂಜನೆಗ್ ಬೋಡಾದ್ ಗೊಬ್ಬುನ ಈ ನಾಟಕೊಲೆನ್ ಮೆರೆನ ಮಗನಕ್ಲು ಬರೆವೊಂದಿತ್ತೆರ್.

ಆಗೋಸ್ತು 15ದ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯ ದಿನತಾನಿ, ಜನವರಿ 26ತ್ತ ಪ್ರಜಾಪ್ರಭುತ್ವದಾನಿ, ಒಕ್ಟೋಬರ್ 2 ಗಾಂಧಿ ಜಯಂತಿದಾನಿ ಈ ಜೋಕ್ಲೆನ ಗುಂಪು ಇಂಚಿನ ವಿಶೇಷ ದಿನೊಕ್ಲೆನ್ ಬಾರೀ ಗೌಜಿಡ್ ಆಚರಿಸೊಂದಿತ್ತ್‌ಂಡ್. ತಿಂಗಳಾಯೆರೆನ ಮಗೆ ಜ್ಞಾನೋದಯ ಮಂದಿರೊಡ್ ಭಾರತ ದೇಶದ ಮಲ್ಲ ಚಿತ್ರ ಬುಡ್ಪಾದ್, ಐಕ್ ಬಾರಿ ಜೋಕ್ಲೆನ ಸಹಾಯೊಡ್ ಸುಮಾರ್ ಒಂಜಿ ಫೂಟ್‌ದಾತ್ ಎತ್ತರೊಗ್ ಕಲ್ಲ್ ಮನ್ನ್ ಜಿಂಜಾದ್ ಬೊಲ್ದು ಪೊಯ್ಯೆ ಪಾಡ್ದ್ ಪೊರ್ಲು ಮಲ್ತೊಂದಿತ್ತೆರ್. ಅಯಿಡ್ದ್ ಬೊಕ್ಕ ಬೇತೆ ಬೇತೆ ಬಣ್ಣದ ಪೂ ಪಾಡ್ದ್ ಸಿಂಗಾರ್ದ್, ಬಾವುಟ ಏರಾದ್, ಸುತ್ತುಗುಲಾ ತಿಬಿಲೆ ಪೊತ್ತಾದ್ ದೀವೊಂದಿತ್ತೆರ್. ಈ ಏರ್ಪಾಡ್ ಮಾತಾ ಆಯಿಬೊಕ್ಕ ತೆಲ್ತೊಂದು, ನಲ್ತೊಂದು ಭಕ್ತಿ ಗೀತೆಲೆನ್ ಪನ್ಪೊಂದ್ ತಿಂಗಳಾಯೆರ್ ಪಟ್ಟುನ ಮಿಠಾಯಿಲೆನ್ ತಿನ್ನೊಂದ್ ತನುಕ್ಲೆನ ಬಾಲಬುದ್ಧಿದ ದೇಶಪ್ರೇಮೊನು ಈ ರೀತಿಡ್ ತೋಜಾವೊಂದಿತ್ತೆರ್.

ವೃತ್ತಿಪರ ನಾಟಕ ಕಂಪೆನಿದ ಮಾಲಿಕೆರಾದಿತ್ತಿನಾರ್ ಒರಿ ತಿಂಗಳಾಯೆರೆನ ಇಷ್ಟಗಾರೆರಾದಿತ್ತೆರ್. ಸಾಲೊಡ್ ಮುರ್ಕುದಿತ್ತಿನ ಮೇರ್ ಜೀವ ದೆತ್ತೊನುನ ಅಟ್ಟನೆಲಾ ಮಲ್ತ್‌ದಿತ್ತೆರ್. ಈ ಸುದ್ದಿ ತಿಂಗಳಾಯೆರೆನ ಕೆಬಿಕ್ ಬೂರ್ದ್ ಆರೆಗ್ ಮಸ್ತ್ ದುಃಖ ಆಂಡ್. ತಾನ್ ಎಂಚಾಂಡಲಾ ಮಲ್ತ್‌ದ್ ದೋಸ್ತಿನ್ ಒರಿಪಾವೊಡ್ ಪಂದ್ ಆಲಚನೆ ಮಲ್ತಿನ ತಿಂಗಳಾಯೆರ್ ನಾಟಕೊಗ್ ಏರ್ಪಾಡ್ ಮಲ್ತೆರ್. ಆಂಡ ಕಂಪೆನಿ ಮಾಲಿಕೆರೆನ ಪಗೆನಕ್ಲು ಮೆರೆಗ್ ಅಡ್ಡಕಾರ್ ದೀದ್ ತೀರಿನಾತ್ ಉಪದ್ರ ಮಲ್ತೆರ್. ಆಂಡಲಾ ಪಿರ ಜಾರಂದಿನ ತಿಂಗಳಾಯೆರ್ ಅಕ್ಲೆಡ ಪಂತ್ ಕಟ್ಟ್‌ದ್ ನಾಟಕ ಗೊಬ್ಬುದ್ ತನ್ನ ದೋಸ್ತಿನ ಜೀವದೊಟ್ಟುಗ್ ಆರೆನ ನಾಟಕ ಕಂಪೆನಿನ್‌ಲಾ ಒರಿತ್ತ್‌ದ್ ಪಂತೊಡ್ ಗೆಂದ್‌ದಿತ್ತೆರ್. ಅಂಚೆನೆ ತನಕ್ಕ್ ಇನಾಮು ತಿಕ್ಕ್‌ದಿತ್ತಿನ ಬೊಲ್ಲಿ ಬಂಗಾರ್ದ ಪಾಕ ಮೆಡಲ್‌ಲೆನ್, ಬ್ರಾಡ್ ಕಾಸ್ಟ್ ಕಂಪೆನಿದಕುಲು ಕೊರ್ದಿತ್ತಿನ ಗೌರವ ಧನೊನ್ ಪಾಪದ ಕಲಾವಿದೆರೆನ ಕಷ್ಟ ಕಾಲೊಡ್ ಕೊರ್ದು ತೃಪ್ತಿ ಪಡೆವೊಂದಿತ್ತೆರ್.

ಕರಕುಶಲ ಕಲಾವಿದೆರೆನ ಮಿತ್ತ್‌ಲಾ ಮೆರೆಗ್ ಬಾರಿ ಅಭಿಮಾನ. ಅಕ್ಲೆನ ಕೈಚಲಕ್‌ಡ್, ಬುದ್ಧಿವಂತಿಕೆಡ್ ಪೊಸ ಪೊಸ ನಮೂನೆದ ಕಲೆಲು ಉಂಡಾವೊಡು, ಅಕ್ಲುಲಾ ನಾಲ್ ಕಾಸ್ ಬೆಂದ್‌ದ್ ಸ್ವಾವಲಂಬಿಯಾದ್ ಬದ್‌ಕೊಡು. ಪನ್ಪಿನಲಾ ತಿಂಗಳಾಯೆರೆನ ಭಾವನೆ ಆದಿತ್ತ್‌ಂಡ್. ಅಂಚಾದ್ ಮೆರೆನ ಸಂಗ್ರಹೊಡ್ ಸಂತೆಡ್ ಮಾರುನ ನಾಲಾಣೆದ ಸಾಮಾನ್‌ಡ್ ಬತ್ತಿನ ಜಪಾನ್, ಸಿಲೋನ್, ಅರಬಸ್ಥಾನದಂಚಿನ ಪರದೇಶದ ಕರಕುಶಲ ಕಲೆಲುಲಾ ಇತ್ತ್‌ಂಡ್.(ಇನಿಗ್‌ಲಾ ಉಂಡು)

ಮೆರೆನ ಇಲ್ಲದ ಚಾವಡಿಡ್ ಬಾರ್‌ನ್ ತುಪ್ಪೆ ಪಾಡ್ದಿನ ಲೆಕ್ಕೊ ಇತ್ತಿನ ಒಂಜಿ ಎಲ್ಯ ಬೈತಗೂಡ್ ನೇಲೊಂದಿತ್ತ್‌ಂಡ್. ಐಟೆತ್ತಿನ ಬಾರ್‌ಲೆನ್ ಮಾತಾ ಗುರ್ಬಿ ದಿನೊಲಾ ತಿನ್ನೊಂದಿತ್ತ್‌ಂಡ್. ನೆಲಕ್ ಬೂರುನ ಉಮಿ, ಬೈನ್ ಅಡ್ತೊಂದಿತ್ತಿನ ಆರೆನ ಬೇಲೆದಾಯೆ

ತುಪ್ಪೆನೇ ಅಲ್ತ್‌ಡ್ದ್ ದೆತ್ತ್‌ದ್ ದಕ್ಕೆರೆ ಪಂದ್ ಪಿದಾಡಿಯೆ. ಅವೆನ್ ತೂಯಿನ ತಿಂಗಳಾಯೆರ್ "ಅವು ತನ್ನಾತಿಗೆ ಬೂರ್ದ್ ಪೋಪಿನ ಮುಟ್ಟ ಈಯಾದ್ ದಕ್ಕೆರೆ ಪೋವೊಚ್ಚಿ. ವೇನೂರ್ದ ಜನೊಕ್ಲು ಅವೆನ್ ಎಂಕ್ ನೆಂಪುದ ಕಾನಿಕೆಯಾದ್ ಕೊರ್ದಿತ್ತೆರ್. 1942ಟ್ಟ್ ವೇನೂರುಡು ಬೊಲ್ಲ ಬತ್ತ್‌ದ್ ಕಷ್ಟೊಡ್ ಬೂರ್ದಿತ್ತಿನಕ್ಲೆನ ಸಹಾಯೊಗ್ ಪಂದ್ ಆನಿ ಯಾನ್‌ಲಾ ಪೋದಿತ್ತೆ. ಕೀರಿಕಟ್ಟ್‌ದ್ ದೊರ್ಪುನ ಆಟಿದ ಬರ್ಸದೊಟ್ಟುಗ್ ತುದೆ ಜಿಂಜಿದಿನ ನೀರ್‌ದ ಒಯಿಲ್ ಬೇತೆ ಜೋರ್ ಇತ್ತ್‌ಂಡ್. ಇಂದೆತ್ತ ನಡುಟ್ಟ್ ವಾಡ ನಡಪೊಂದಿತ್ತಿನ ಎನ್ನ ಕೈಟ್ ಜಲ್ಲ ಜಾರ್ ಪೋದ್ ಆನಿ ಏತೊಂಜಿ ಜೀವ ಪೋತುವಾ ದಾನ್ನ. ಆಂಡ ವಾಡೊಡಿತ್ತಿನ ಮಾತೆರೆನ್ಲಾ ಆ ದೇವೆರೇ ಎಂಕ್ ಧೈರ್ಯ ಕೊರ್ದು ಕಾಪಾಡುಲೆಕ್ಕೊ ಮಲ್ತೆ." ಪಂದ್ ತಿಂಗಳಾಯೆರ್ ಪನ್ನಗ ಅರೆನ ಕನ್ಡ್‌ಲಾ ನೀರ್ ಜಿಂಜಿ ದಿತ್ತ್‌ಂಡ್.

ಬಜೀ ಎಲ್ಯ ಪ್ರಾಯೊಡೇ ಕಾರ್ನಾಡೆರೆನ ಪರಿಚಯ ಆದಿತ್ತಿನ ಮೇರ್ ಅಕೇರಿ ಮುಟ್ಟಲಾ ಅರೆನ ಬಲತ್ತಕೈ ಬಂಟೆಯಾದಿತ್ತೆರ್. ಅಂಚಾದ್ ಸಮಾಜ ಸೇವೆದೊಟ್ಟುಗ್ ದೇಶ ಸೇವೆಲಾ ಮೆರೆನ ಜೀವನದ ಒಟ್ಟುಗ್ ನಡತ್ತೊಂದ್ ಬತ್ತ್‌ದಿತ್ತ್‌ಂಡ್. ಗಾಂಧೆರೆನ ಚಳವಳಿದ ಪ್ರತಿ ಒಂಜಿ ಕಾರ್ಯೊಡ್‌ಲಾ ಮೇರ್ ಭಾಗಿಯಾದಿತ್ತೆರ್. 1924ಟ್ಟ್ ಬೆಳಗಾಂವ್‌ಡ್ ನಡತ್ತ್‌ದಿತ್ತಿನ ಕಾಂಗ್ರೇಸ್ ಅಧಿವೇಶನೊಗ್ ಆಯ್ಕೆಯಾದಿತ್ತಿನ ತಿಂಗಳಾಯೆರ್ ಬಹಿರಂಗವಾದ್ ಪರದೇಶದ ಕುಂಟು ಪೊತ್ತಾದ್ ಖಾದಿ ದೀಕ್ಷೆ ಗೆತ್ತೊನ್‌ದಿತ್ತೆರ್. ಉಪ್ಪು ಸತ್ಯಾಗ್ರಹದಪಗ ಪೊಲೀಸ್‌ದಕ್ಲೆನ ಕೈಕ್ ತಿಕ್ಕ್ ಬೂರ್ದು ಕುಡಲ ಬೊಕ್ಕ ಕಣ್ಣಾನೂರು ಜೈಲ್‌ಡ್ 2-7-30ಡ್ದ್ 31-7-31 ಮುಟ್ಟ ಕಠಿನ ಶಿಕ್ಷೆ ಅನುಭವಿಸ್‌ದಿತ್ತೆರ್.

1941ನೇ ಇಸವಿಡ್ ತಿಂಗಳಾಯೆರ್ ಮುನಿಸಿಪಾಲ್ ಕೌನ್ಸಿಲರಾದಿತ್ತೆರ್. 1954ಟ್ಟೆ ಬೆಂಚ್ ಮೆಜಿಸ್ಟ್ರೇಟರಾದಿತ್ತಿನಪಗ ಮೇರ್ ಮಲ್ತೊಂದಿತ್ತಿನ ನ್ಯಾಯ ತೀರ್ಮಾನ ಪ್ರತಿಯೊರಿಯಗ್‌ಲಾ ಸಮಾನವಾದಿತ್ತ್‌ಂಡ್. ಸರಕಾರದ ಕಾನೂನು ಕಾಯಿದೆಲೆನ್ ದಂಟ್‌ದ್ ನಡತ್ತ್‌ದಿತ್ತಿನ ಪಾಕ ಅಪರಾಧಿಲು "ಎಂಕ್ಲೆನೊರ ಬೇಗ ಬುಡುಗಡೆ ಮಲ್ಪುಲೆಣ್ಣಾ" ಪಂದ್ ಮೆರೆನ್ ಒತ್ತಾಯಲಾ ಮಲ್ತೊಂದಿತ್ತೆರ್. ಅಂಚಿನ ಸಂದರ್ಭೊಡ್ ತಿಂಗಳಾಯೆರ್ ನನಲಾತ್ ಕಠಿಣ ಆವೊಂದಿತ್ತೆರ್. "ದೋಸ್ತಿ ಸಂಬಂಧ ಪಂಡ್‌ದ್ ಇನಿ ಯಾನ್ ನಿಕ್ಲೆನ್ ವಿಚಾರಣೆ ಇಜ್ಜಾಂದೆ ಬಿಡುಗಡೆ ಮಲ್ತೆ ಪಂದಾಂಡ ಎಲ್ಯೆ ಅಪರಾಧಿಲೆನ ಸಂಖ್ಯೆ ಬೊಕ್ಕಲಾತ್ ಎಚ್ಚಿದ್ ಪೋವು." ಪನ್ಪಿನ ಸ್ಪಷ್ಟ ಅಭಿಪ್ರಾಯ ಮೆರೆನವಾದಿತ್ತ್‌ಂಡ್. ಆಂಡ ನಿಜವಾಯಿನ ನಿರಪರಾಧಿಲು ವಾ ಒಂಜಿ ಪ್ರಸಂಗೊಡ್ ತಿಕ್ಕ್‌ದ್ ಬೂರ್‌ದಿತ್ತೆರ್‌ಡಲಾ ಸರಿ, ಅಕ್ಲೆನ ವಿಮೋಚನೆಗಾದ್ ತನ್ನ ಶಕ್ತಿ ಮೀರ್‌ದ್ ಪ್ರಯತ್ನ ಬರೊಂದಿತ್ತೆರ್.

1958ನೇ ಇಸವಿಡ್ "ದ.ಕ. ಜಿಲ್ಲಾ ರಾಜಕೀಯ ಸಂತ್ರಸ್ಥರ ಸಂಘ "ಸ್ಥಾಪನೆ ಮಲ್ತ್‌ದ್ ಸರಕಾರ ಕೊರೊಂದಿತ್ತಿನ ನಿವೃತ್ತಿ ವೇತನ ಬೊಕ್ಕ ಇನ್ನಿತರ ಸೌಲಭ್ಯೊಲೆನ್

ಪ್ರತಿಯೊಂಜಿ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯ ಹೋರಾಟಗಾರೆರ್‌ಗ್‌ಲಾ ತಿಕ್ಕುಲೆಕ್ಕೊ ಸಹಾಯ ಮಲ್ತೊಂದಿತ್ತೆರ್. ಅರ್ಜಿ ಕಡಪುಡುನ ವಿಷಯದ ಮಾಹಿತಿಗ್, ಜೈಲ್ ಸರ್ಟಿಫಿಕೇಟ್‌ಗ್ ಪಂದ್ ಮೆರೆನ ಇಲ್ಲಡೆಗ್ ಅತ್ತಂದಿನ ಪೊರ್ತುಡ್ ಜನೊಕ್ಲು ಬತ್ತೆರ್‌ಡಲಾ ಮೇರ್ ಅಕ್ಲೆನ ಮಿತ್ತ್ ಬೇಜಾರ್ ಮಲ್ತ್‌ದಿನಾರತ್ತ್.

1942ಟ್ಟ್ ಟೌನ್ ಕಾಂಗ್ರೇಸ್ ಸಮಿತಿ, ವೆಸಲ್ ಓನರ್ಸ್ ಎಸೋಸಿಯೇಶನ್, ನಾಟಕ ಶಿರೋಮಣಿ ಎ.ವಿ. ವರದಾಚಾರ್ಯ ಶತಮಾನೋತ್ಸವ ಸಮಿತಿದ ಅಧ್ಯಕ್ಷೆರಾದ್, ರಾಜಕೀಯ ಸಂತ್ರಸ್ಥರ ಸಂಘ, ಕಾರ್ನಾಡ್ ಸದಾಶಿವರಾವ್ ಟ್ರಸ್ಟ್, ಮಹಾ ಮೈಸೂರು ವೀಣುಗಾರರ ಪರಿಷತ್ತು ಈ ಸಂಸ್ಥೆಲೆದ ಪ್ರಧಾನ ಕಾರ್ಯದರ್ಶಿಯಾದ್ ಖಾದಿ ಗ್ರಾಮೋದ್ಯೋಗ, ಪೋರ್ಟ್ ಟ್ರಸ್ಟ್, ಕಂಟ್ರಿ ಕ್ರಾಫ್ಟ್ ಎಸೋಸಿಯೇಶನ್, ಗಾಂಧಿ ಪ್ರತಿಷ್ಠಾನ ಕೇಂದ್ರ, ಅಭಯಾಶ್ರಮ, ಸ್ವಾಮಿ ಶ್ರದ್ಧಾನಂದ ಸೇವಾಶ್ರಮ, ತುಳುಕೂಟ, ತುಳುವ ಮಹಾ ಸಭೆ (1937ಟ್ಟ್ ಪುರಾಲ್ದ ಶೀನಪ್ಪ ಹೆಗಡೆರ್ ಕಾರ್ಯಸ್ಥೆರಾದಿತ್ತಿನಪಗ ತಿಂಗಳಾಯೆರ್ ತುಳುನಾಡ್ ಜಿಲ್ಲಾ ಪ್ರಚಾರ ಕಮ್ಮಿಡಿತ್ತೆರ್) ಇಂಚಿನ ಮಾತಾ ಸಂಘ ಸಂಸ್ಥೆಲೆಡ್‌ಲಾ ಸಂದಸ್ಯೆರಾದ್ ತನಡ್ದ್ ತೀರಿನಾತ್ ಸಲಹೆ ಸಹಕಾರ ಕೊರೊಂದಿತ್ತೆರ್.

ಈತ್ ಮಾತಾ ವಯಿವಾಟ್‌ದ ನಡುಟ್ ಮೇರ್ ವ್ಯಾಪಾರಲಾ ಮಲ್ತೊಂದಿತ್ತೆರ್. 1928ಟ್ಟ್ ಕುಡಲದ ಓಡುನು ಸಿಲೋನ್‌ಗ್ ಕಡಪುನ ಬ್ಯಾರ ಸುರು ಮಲ್ತ್‌ದಿತ್ತೆರ್. ಪರ ಊರುಗ್ ಸರಕ್ ಸಾಗವುನಂಚಿನ ರಡ್ಡ್ ಮಂಜಿಲಾ ಇತ್ತ್‌ಂಡ್. ಡೀಪ್ ಸೀ ಫಿಸಿಂಗ್ ಸುರು ಮಲ್ತ್‌ದ್ ಇಂದೆಕ್ ಬೋಡಾದ್ ವಿಶೇಷ ನಮೂನೆದ ಮಚುವಾ ಕಟ್ಟಾದ್ ಪಾಕ ಜನೊಕ್ಲೆಗ್ ಉದ್ಯೋಗ ಕೊರ್‌ದಿತ್ತೆರ್. ಇಂದೆಟ್ಟ್ ಟ್ರೈನಿಂಗ್ ಆತಿನ ಮಿನಿಕಾಯ್ ದ್ವೀಪದಕುಲುಲಾ ಕೆಲಸೊಗಿತ್ತೆರ್. ಬಜಾರ್‌ಡ್ ಉಪ್ಪುನಂಚಿನ ಮಾತಾ ವಸ್ತುಲುಲಾ ಮೆರೆನ 'ಆರ್ಯನ್ ಸ್ಟೋರ್ಸ್' ಪುದರ್‌ದ ಅಂಗಡಿಲೆಡ್ ತಿಕ್ಕೊಂದಿತ್ತ್‌ಂಡ್. ದುಂಬುದ ಪೊಯ್ಯೆ ಗ್ರಾಮೊಗ್ 'ಹೊಯ್ಗೆ ಬಜಾರ್' ಪನ್ಪಿನ ಪುದಾರ್ ಬರಿಯೆರೆ ಮೇರೇ ಕಾರಣ.

ಕಾಂಗ್ರೇಸ್‌ದ ಜನಪ್ರಿಯ ಮುಖಂಡೆರಾದಿತ್ತಿನ ತಿಂಗಳಾಯೆರೆನ ಫಲಾಪೇಕ್ಷೆ ಇಜ್ಜಂದಿನ ನಿಸ್ವಾರ್ಥ ಸೇವೆ. ಕಾಂಗ್ರೇಸ್ ರಡ್ಡ್ ಪಾಲಾಯಿನಪಗ ಪಕ್ಷ ಪ್ರಚಾರೊನ್ ಬಯಸಂದೆ ಸ್ಥಾನಮಾನೊಗ್‌ಲಾ ಕಾದಂದೆ ತಟಸ್ಥೆರಾದಿತ್ತಿನವೇ ಮೆರೆನ ಕಾರ್ಯದಕ್ಷತೆಗೊಂಜಿ ನಿದರ್ಶನ. ತನ್ನ ಸ್ವಂತ ಕೆಲಸೊಗಾದ್ ಏಪಲಾ ನನೊರಿಯಗ್ ಕೈ ಮುಗಿದಿನಾರತ್ತ್ ಮೇರ್. ಆಂಡ ಸಾರ್ವಜನಿಕೆರೆನ ಕಾರ್ಯೊಗಾಂಡ ವಾ ಮಂತ್ರಿ ಮಹಾಶಯೆರೆನ್ ತೂವೆರೆಲಾ ಪಿರ ಜಾರೊಂದಿತ್ತ್‌ಜೆರ್.

ಮೆರೆನ ಸೇವಾನಿಷ್ಠೆನ್ ತೂದಿತ್ತಿನ ಮಣಿಪಾಲದ 'ಎಕಡಮಿ ಆಫ್ ಜನರಲ್ ಎಜುಕೇಷನ್' (ಟಿ.ಎ.ಪೈ.) 'ದೆಹಲಿ ಕನ್ನಡ ಸಂಘ' (ಕೆ.ಸಿ. ಪಂತ್) ಅಂಚೆನೆ ಪ್ರದೇಶ ಕಾಂಗ್ರೇಸ್ ಸಮಿತಿ (ಎಸ್.ಕೆ. ಪಾಟೀಲ್)ದಕುಲು ಬೊಕ್ಕ 'ಕಾರ್ನಾಡ್ ಟ್ರಸ್ಟ್'ದ ಪರವಾದ್ ಟಿ.ಎ.ಪೈ.

ದಂಪತಿಲು ತಿಂಗಳಾಯ ದಂಪತಿಲೆನ್ ಸನ್ಮಾನ ಮಲ್ತ್‌ದ್‌'ಸಾಫಲ್ಯ' ಪುದರ್‌ದ ಸನ್ಮಾನ ಗ್ರಂಥೊನ್ ಬಿಡುಗಡೆ ಮಲ್ತ್‌ದಿತ್ತೆರ್. ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯ ಯೋಧೆರಾದಿತ್ತಿನ ಮೆರೆಗ್ ಸ್ವತಂತ್ರ ಭಾರತದ ರಜತ ಮಹೋತ್ಸವದಾನಿ, ಡೆಲ್ಲಿಡ್ ನಡತ್ತ್‌ದಿತ್ತಿನ ಸಮಾರಂಭೊಡ್ 'ತಾಮ್ರ ಪತ್ರ' ಕೊರ್ದು ಭಾರತ ಸರಕಾರ ಸನ್ಮಾನ ಮಲ್ತ್‌ದಿತ್ತ್‌ಂಡ್. ತಿಂಗಳಾಯೆರೆನ ವ್ಯಕ್ತಿತ್ವೊಗ್ ಗೌರವ ಕೊರೊಂದಿತ್ತಿನಕ್ಲು ಊರುಡ್ ಪಾಕ ಜನ ಇತ್ತೆರ್. ಆ ಜಾತಿ ಈ ಜಾತಿ ಪನಂದೆ ಮೊಕುಲು ಮಾತೆರ್‌ಲಾ ಆನಿ ಮೆರೆನ್ 'ಸಾಲೆನ್ನೆರೇ' ಪಂದ್ ಅಭಿಮಾನೊಡ್ ಲೆತ್ತೊಂದಿತ್ತೆರ್.

ಖದ್ದರ್‌ದ ಧೋತಿ ಪೈರನ್ ಪಾಡೊಂದಿತ್ತಿನ ತಿಂಗಳಾಯೆರೆನ ಜೀವನ ನಿರಾಡಂಬರವಾದಿತ್ತ್‌ಂಡಲಾ ಮೆರೆನ ಬದ್‌ಕ್ ಸಾರ್ಥಕ ಆದಿತ್ತ್‌ಂಡ್. ಕಾರ್ನಾಡೆರೆನ ನಿಕಟವರ್ತಿಯಾದಿತ್ತಿನ ಮೆರೆಗ್ ಆರೆನ ಪುದರ್‌ಡ್ ಸ್ಮಾರಕ ಭವನ ಸ್ಥಾಪನೆ ಮಲ್ಪೊಡ್ ಪನ್ಪಿನ ಒಂಜೇ ಒಂಜಿ ಆಸೆ ಬಾಕಿ ಇತ್ತ್‌ಂಡ್. ಆಂಡ ಲಕ್ಷಗಟ್ಟಲೆ ದುಡ್ಡು ಬೋಡಾಯಿನ ಈ ಕಾರ್ಯೊಗ್ ನನೊರಿಯಡ ನಟ್ಟಂದೆ, ದಮ್ಮಯ್ಯ ಪಾಡಂದೆನೇ ಆಪೊಡು ಪಂಡ್‌ದ್‌ಲಾ ಮೆರೆನ ಮನಸ್‌ಡಿತ್ತ್‌ಂಡ್. ಅಂಚಾದ್ ತನ್ನ ಪರಿಚಯದ ಸೂರ್ಯ ನಾರಾಯಣ ಅಡಿಗ, ಗಜಾನನ ರಾವ್ ಪಂಡಿತ್, ಎಂ. ಅಮೃತ ಕೃಷ್ಣರಾವ್, ನಾರಾಯಣ ರಾವ್ ಮೊಕ್ಲೆನಂಚಿನ ಸದಸ್ಯೆರ್‌ನ ಸಮಿತಿ ಮಲ್ತ್‌ದ್ ಮಂಗಳೂರುದ ನೆಹರು ಮೈದಾನ್‌ಡ್ ವರ್ಷೊಗ್ ಒಂಜೆತ್ತ ಲೆಕ್ಕೊ ಪತ್ತ್ ವರ್ಷ ವಸ್ತು ಪ್ರದರ್ಶನದ ಏರ್ಪಾಡ್ ಮಲ್ತೆರ್. ಇಂದೆತ್ತ ಉದ್ಘಾಟನೆಗ್ ಆನಿ ಮೈಸೂರು ಮಹಾರಾಜೆರಾದಿತ್ತಿನ ಶ್ರೀ ಜಯ ಚಾಮರಾಜ ಒಡೆಯರ್ ಬತ್ತ್‌ದಿತ್ತೆರ್. ಅಯಿಡ್ದ್ ಬೊಕ್ಕದ ವರ್ಷೊಲೆಡ್ ಉಮಾಶಂಕರ ದೀಕ್ಷಿತ್, ದೇವರಾಜ ಅರಸ್, ಬಿ.ಡಿ. ಜತ್ತಿ, ಧರ್ಮವೀರ ಮೊಕ್ಲೆನಂಚಿನ ಮಹನೀಯೆರ್‌ನಕ್ಲು ಬತ್ತ್‌ದಿತ್ತೆರ್.

ಆನಿದ ದಿನೊಕ್ಕು 80 ವರ್ಷ ಪ್ರಾಯದಾರಾದಿತ್ತಿನ ತಿಂಗಳಾಯೆರ್ ಏತೊಂಜಿ ನಿಷ್ಠೆಡ್ ತನ್ನ ಕರ್ತವ್ಯ ಮಲ್ತೊಂದಿತ್ತೆರ್ ಪಂಡ ಅರೆಗ್ ರಾತ್ರೆ ಪಗೆಲ್ ನಿದ್ರೆ ಇಜ್ಜಿ, ನುಪ್ಪು ನೀರ್‌ದ ಗೊಡವೆ ಇಜ್ಜಿ. ಜೊರೊಟ್ ಜೆತ್ತ್‌ದಿತ್ತ್‌ರ್‌ಡಲಾ ದೇಶದ ಮೂಲೆ ಮೂಲೆಡ್ದ್ ಬತ್ತ್‌ದ್ ವಸ್ತು ಪ್ರದರ್ಶನೊಡ್ ಭಾಗಿಯಾದಿತ್ತಿನ ಕಲಾವಿದೆರೆನ ಕಾಳಜಿ. ಬರ್ಸ ಬತ್ತ್‌ದ್ ಮಡಲ್‌ದ ದೊಂಪ (ಸ್ಟಾಲ್) ಚಂಡಿಯಾಂಡ ಅಕ್ಲು ಊರುಡ್ದ್ ಕೊನ್‌ಬಯಿದಿನ ಸಾಮಾನ್ ಮಾತಾ ಹಾಳಾದ್ ಪೋಪುಂಡೇ ಪನ್ಪಿನ ವ್ಯಥೆ. ಇನಿ ಬಾವಟೆ ಗುಡ್ಡೆಡ್ ರೈಸೊಂದುಪ್ಪುನ 'ಕಾರ್ನಾಡು ಸದಾಶಿವರಾವ್ ಸ್ಮಾರಕ ಭವನ'ದ ಕಾರ್ಯ ಮುಗಿಯೊಂದ್ ಬತ್ತಿಲೆಕ್ಕೊನೆ ತಿಂಗಳಾಯೆರೆನ ಆರೋಗ್ಯಲಾ ಹದಗೆಟ್ಟ್‌ಂಡ್.

ಗಾಂಧಿ ಭಕ್ತೆರಾದಿತ್ತಿನ ಮೇರ್ ಗಾಂಧೆರೆನ ಲೆಕ್ಕೊ ಒಕ್ಟೋಬರ್ (23-10-1899) ತಿಂಗೊಲ್ದ್ ಪುಟ್ಟುದು ಅಂಚೆನೇ ಜನವರಿ ತಿಂಗೊಲ್ದ್ (25-1-1980) ನಿಧನರಾದಿತ್ತೆರ್. ಗಣರಾಜ್ಯೋತ್ಸವ ದಿನತಾನಿ ಅರೆನ ಅಕೇರಿದ ಕ್ರಿಯೆ ನಡತ್ತ್‌ದಿತ್ತ್‌ಂಡ್.

ಮಾಧವ ತಿಂಗಳಾಯೆರ್

ಮೇರ್ ಕೃಷ್ಣಪ್ಪ ತಿಂಗಳಾಯೆರೆನ ಆರ್ವತೆ. ಮೇರೆನ ಅಮ್ಮೆರ್ ಬೋಳಾರದ ಶ್ರೀ ತಿಮ್ಮಪ್ಪ ಕರಿಯದಣ್ಣಾಯ ಪನ್ಪಿನಾರ್. ಅಪ್ಪೆ, ಬೋಳಾರದ ಪೊಯ್ಯೆದ ಶ್ರೀಮತಿ ಜಾನಮ್ಮ. ಕುಡಲದ ಪೊಯ್ಯೆ ಗ್ರಾಮೊಡು ಅಜ್ಜಿ ಪುಲ್ಲಿ ಇಲ್ಲ್ ಪನ್ಪಿನವು ಬಾರೀ ಪುದರ್ ಪೋಯಿನ ಇಲ್ಲ್. ಈ ಇಲ್ಲಡ್ 3-7-1913 ದಿನತಾನಿ ಶ್ರೀ ಮಾಧವ ತಿಂಗಳಾಯೆರೆನ ಜನನ ಆಂಡ್. ಬೇತೆ ಸಂತತಿಯೇ ಇಜ್ಜಂದಿನ ಮೊಕ್ಲೆಗ್ ಒರಿಯೆನೆ ಮಗೆ ಆದಿತ್ತಿನ ಮಾಧವೆ ಬಾರೀ ಮೋಕೆದಾಯಾದಿತ್ತಿ ಬಾಲೆ. ಮಾಧವಗ್ ರಡ್ಡೇ ರಡ್ಡ್ ವರ್ಸ ಜಿಂಜುನೆತ್ತ ಉಲಯಿ ಅಪ್ಪೆ ಕಣ್ಣ್ ಮುಚ್ಚಿದ್ ಪೋಯೆರ್.

ಬೊಡೊದಿ ತೀರ್‌ದ್ ಪೋಯಿ ಬೊಕ್ಕ ರಡ್ಡನೇ ಮದ್ಮೆ ಆಯಿನ ತಿಮ್ಮಪ್ಪ ಕರಿಯದಣ್ಣಾಯೆರ್ ತನ್ನ ಪೊಸ ಸಂಸಾರದೊಟ್ಟುಗ್ ಬೇತೆನೇ ಇಲ್ಲಡಿತ್ತೆರ್. ಅಪ್ಪೆದಾಂತಿ ಬಾಲೆ ಮಾಧವೆ ತುಳುವೆರೆ ಪದ್ದತಿ ಪಿರ್ಕಾರ ತನ್ನ ಅಜ್ಜಿನ ಇಲ್ಲಗ್ ಬೂರೊಡಾಂಡ್. ಜನಮಾನಿ ಜಿಂಜಿದಿತ್ತಿನ ಇಲ್ಲದಕ್ಲೆನ ಪಿರ್ತಿ ಬೊಕ್ಕ ಅಜ್ಜಿನ ಮೋಕೆಡ್ ಬುಲೆಯಿನ ಮಾಧವಗ್ ತನನ್ ಪೆದ್ದ್‌ದಿನ ಅಪ್ಪೆ ಇನಿ ಜೀವೊಡಿಜ್ಜೆರ್ ಪನ್ಪಿನ ಬೇನೆನೇ ಮರತ್ತ್ ಪೋಡಿತ್ತಿಲೆಕ್ಕೊ ಆಂಡ್.

ವಿದ್ಯಾಭ್ಯಾಸ

ಮಾಧವ ತಿಂಗಳಾಯೆರೆನ ಸುರುತ್ತ ವಿದ್ಯಾಭ್ಯಾಸ ಆತಿನಿ ಶ್ರೀ ಜ್ಞಾನೋದಯ ಪ್ರಾಥಮಿಕ ಸಾಲೆಡ್. ಅಯಿಡ್ದ್ ಬೊಕ್ಕ ಎನ್ಮನೆ ಕ್ಲಾಸ್ ಮುಟ್ಟ ಮೇರ್ ಕುಡಲದ ರುಜಾರಿಯೋ ಹೈಸ್ಕುಲ್‌ಡ್ ಕಲ್ತ್‌ದಿತ್ತೆರ್. ಹೈಸ್ಕೂಲ್ ವಿದ್ಯಾಭ್ಯಾಸೊನ್ ಗಣಪತಿ ಹೈಸ್ಕೂಲ್‌ಡ್ ಮುಗಿತ್ತ್‌ದಿತ್ತೆರ್. ಅಲ್ತ್ ಬೊಕ್ಕ ಗವರ್‌ಮೆಂಟ್ ಕಾಲೇಜಿಗ್ ಸೇರ್‌ದ್ ಇಂಟರ್ ಮೀಡಿಯೆಟ್ ಮಲ್ತೆರ್.

ಬರವು ಸರವು ಕಲ್ಪುನೆಟ್ ಮಾಧವ ತಿಂಗಳಾಯೆರ್ ಬಾರಿ ಬುದ್ಧಿವಂತೆರಾದಿತ್ತೆರ್. ಎಲ್ಲಿಡಿಂಚಲಾ ಅರೆಗ್ ಇತ್ತಿನ ಪಾಕ ಆಸೆಲೆಡ್ ತಾನ್ ಮಲ್ಲಾಯಿ ಬೊಕ್ಕ ಡಾಕ್ಟರ್ ಆವೊಡು, ತನ್ನ ಊರುದ ಜನೊಕ್ಲೆಗ್ ಧರ್ಮಾರ್ಥ ಮರ್ದ್ ಕೊರೊಡು. ಅಂಚೆನೆ ದೀನದಲಿತೆರೆನ ಸೇವೆ ಮಲ್ಪೊಡು ಪನ್ಪಿನಲಾ ಒಂಜಾದಿತ್ತ್ಂಡ್. ಅವ್ವೇ ಪಿರ್ಕಾರ ಕುಡಲದ ಗವರ್‌ಮೆಂಟ್ ಕಾಲೇಜಿಡ್ ಇಂಟರ್ ಮೀಡಿಯೆಟ್ ಕಲ್ತ್‌ದ್ ಮುಗಿತ್ತಿನಾರೇ ಮೆಡಿಕಲ್ ಮಲ್ಪೆರೆ ಪಂಡ್‌ದ್ ಮದ್ರಾಸ್‌ಗ್ ಪೋದಿತ್ತೆರ್. ಆಂಡ ಪರ ಊರು, ಪರಬಾಸೆಡ್ದಾವರ ಅರೆನ ಹವ್ಯಾಸೊಲಾದಿತ್ತಿನ ನಾಟಕ ಗೊಬ್ಬುನು, ಬರವಣಿಗೆ ಬೊಕ್ಕ ಸಮಾಜ ಸೇವೆ ಇಂಚಿನ ಮಾತಾ ಚಟುವಟಿಕೆಲೆಗ್ ದಿಂಜ ಅಡಚನೆ ಆಂಡ್. ಉಂದು ಅತ್ತಂದೆ ಹಾಸ್ಟೆಲ್‌ದ ವನಸ್ ತೆನಸ್, ಅಲ್ತ ಹವಾಮಾನಲಾ

ತಿಂಗಳಾಯೆರೆನ ಆರೋಗ್ಯೊಗ್ ಸರಿ ಆವೊಂದಿತ್ತ್‌ಜಿ. ಅಂಚಾದ್ ಗಲ್ಲೆಗಲ್ಲೆಗ್ ಮೇರ್ ಮದ್ರಾಸ್‌ಡ್ ಕಾಯಿಲೆ ಬೂರೊಂದಿತ್ತೆರ್. ಈ ಕಾರಸೊಡ್ಡಾವರ ಮೆರೆಗ್ ವೈದ್ಯಕೀಯ ಶಿಕ್ಷಣ ಮುಂದರಿಸೆರೆ ಆವಂದೆ ಪುಟ್ಟಿನ ಊರುಗ್ ಪಿರ ಬರೊಡೇ ಆಂಡ್.

ವಾನರ ಸೇನೆ - ನಾಗ ಸೈನ್ಯ

ಮದ್ರಾಸ್‌ಡ್ ಇತ್ತಿನ ಮಾಧವ ತಿಂಗಳಾಯೆರ್ ಊರುಗ್ ಬರ್ಪಿನಲಾ ಇಡೀ ಹಿಂದುಸ್ಥಾನೊಡ್ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯ ಚಳವಳಿ ಸುರು ಆಪಿನಲಾ ಸರಿಯಾಂಡ್. ಮಹಾತ್ಮಾ ಗಾಂಧೆರೆನ ಬೊಕ್ಕ ದೇಶಭಕ್ತೆರಾದಿತ್ತಿನ ಸದಾಶಿವ ರಾಯೆರೆನ ಭಾಷಣೊಡ್‌ಲಾ ಪ್ರಭಾವಿತೆರಾಯಿನ ತಿಂಗಳಾಯೆರೆನ ಇಲ್ಲದ ಪೊಂಜೊವುಳು ಆನ್‌ಂಜೊವುಳು ಜವನೆರ್ ಪರಬೆರ್ ಅತ್ತಂದೆ ಜೋಕುಳುಲಾ ಚಳವಳಿಡ್ ಸೇರ್‌ದಿತ್ತೆರ್. ಅಂಚೆನೆ ಪೊಯ್ಯೆ ಬೊಕ್ಕ ಬೆಂಗರೆ ಗ್ರಾಮದಕುಲಾಯಿನ ಕಾಂತು ಮೆಂಡನ್, ಸೋಮಯ್ಯ ಸುವರ್ಣ, ಐತಪ್ಪ ಮೆಂಡನ್, ನಾರಾಯಣ ಕರ್ಕೇರ, ಎಲ್.ಟಿ. ಪುತ್ರನ್, ತಿಮ್ಮಪ್ಪ ತಿಂಗಳಾಯ, ಕಲ್ಯಾಣಿ ಪುತ್ರನ್, ಮಂಜಮ್ಮ ಕರ್ಕೇರ, ಸರಸ್ವತಿ ಸುವರ್ಣ, ಶಾಂತಮ್ಮ ತಿಂಗಳಾಯ ಮೊಕ್ಲು ಮಾತೆರ್‌ಲಾ ಮಾಧವ ತಿಂಗಳಾಯೆರೆನ ಇಲ್ಲದಕ್ಲೆನ ಒಟ್ಟುಗ್ ಸೇರ್‌ದ್ ದೇಶ ಸೇವೆಗ್ ಪಿದಾಡ್ದಿತ್ತೆರ್.

ಸುಮಾರ್ ಇರ್ನೂದ್ ಮುನ್ನೂದು (200-300) ಜನ ಒಟ್ಟುಗಾದ್ ಜೈಕಾರ ಪಾಡೊಂದ್ ಮೆರವಣಿಗೆ (ಪ್ರಭಾತ ಫೇರಿ)ಡ್ ಪೋವೊಂದಿತ್ತೆರ್. ಪರದೇಶದ ಕುಂಟುಲೆನ್ ಮಾರುನ ಅಂಗಡಿದ ಎದ್‌ರ್‌ಡ್ ಉಂತುದು ಬಹಿಷ್ಕಾರ ಪಾಡುನು. ಕಲಿ ಗಂಗಸರದ ಗಡಂಗ್‌ದ ಬಾಕಿಲ್‌ಡ್ ಪಿಕೆಟಿಂಗ್ ಮಲ್ಪುನು, ಸರಕಾರದ ಕಾನೂನು ಭಂಗ ಮಲ್ಪುನಂಚಿನ ಉಪ್ಪುದ ಸತ್ಯಾಗ್ರಹ ಮಲ್ಪುನು ಇಂಚಿನ ಮಾತಾ ಸಮರ ಚಟುವಟಿಕೆಲೆಡ್ ಭಾಗಿಯಾದ್ ಪೊಲೀಸ್‌ದಕ್ಲೆನ ಕೈಟ್ ಬಂಧಿಯಾದ್ ಲಾಠಿ ಬೊಕ್ಕ ಚಾಟಿದ ಪೆಟ್ಟ್‌ದೊಟ್ಟುಗು ಬೂಟ್ ಕಾರ್‌ಡ್‌ಲಾ ದೊಂಕವೊಂದು ಜೈಲ್‌ಗ್ ಪೋದ್ ಜೀವತ್ಯಾಗ ಮಲ್ತ್‌ದ್ ದೇಶೊಗ್ ಬೋಡಾದ್ ಬಲಿದಾನ ಆದಿತ್ತೆರ್.

ತನ್ನ ಪಿರಿಯಕ್ಲೆನ, ಬಂಧುಲೆನ ತ್ಯಾಗ ಬಲಿದಾನದಂಚಿನ ಸಾಹಸೊಲೆನ್ ಕಣ್ಣಾರೆ ತೂಯಿನ ಮಾಧವ ತಿಂಗಳಾಯೆರ್‌ಗ್‌ಲಾ ಬಾರೀ ಉಮೇದ್ ಬತ್ತ್‌ಂಡ್. ಅಂಚೆನೆ ಇಂಗ್ಲಿಸ್‌ದಕ್ಲೆನ ಮಿತ್ತ್‌ಲಾ ಒಂಜಿ ತರತ್ತ ಗರ್ವ ಬೊಕ್ಕ ತಿರಸ್ಕಾರ ಭಾವನೆಲಾ ಉಂಟಾಂಡ್. ಆ ಚನೊಟೇ ಆರ್ ತನ್ನ ಪಿರಾಯಿದ ಸುಮಾರ್ ನಲ್ಪ ಐವ (40-50)ಜನ ಜವನೆರೆನ್ ಒಟ್ಟು ಸೇರಾದ್ 'ವಾನರ ಸೇನೆ-ನಾಗಸೈನ್ಯ' ಪನ್ಪಿನ ಗುಂಪು ಕಟ್ಟಿಯೆರ್. ನಾರಾಯಣ ಅಮೀನ್, ಏಕನಾಥ ತಿಂಗಳಾಯ, ನಾಗಪ್ಪ ಅಮೀನ್, ವಾಮನ ಪುತ್ರನ್, ಪದ್ಮಪ್ಪ ಅಮೀನ್, ನಾರಾಯಣ ಆರ್ಯ, ಹರಿಯಪ್ಪ ಬಂಗೇರ ಮೊಕ್ಲೆನ್ ಮಾತಾ ಒಂಜೊಂಜಿ ಗುಂಪುದ ಮುಖಂಡೆರ್‌ನಕ್ಲಾದ್ ನೇಮಕ ಮಲ್ತೆರ್.

ಮಾಧವ ತಿಂಗಳಾಯೆರೆನ ಮುಂದಾಳ್ತನೊಡು ಈ ವಾನರ ಸೇವೆ-ನಾಗಸ್ಯೆನ್ಯದಕುಲು ದಿನದಿನಲಾ ಇಂಗ್ಲಿಸ್‌ದಕ್ಲೆನ ವಿರುದ್ಧವಾಯಿನ ಚಳವಳಿ ನಡಪ್ಪವೆರೆ ಸುರು ಮಲ್ತೆರ್. ಆನಿದ ಸಮಯೊಡ್ ಸರಕಾರದ ಮಾತಾ ಕಚೇರಿಡ್‌ಲಾ ಪೊಲೀಸ್‌ದಕ್ಲೆನ ಪಾರ ಬಾರಿ ಬಿಗಿಯಾದ್ ಇತ್ತ್‌ಂಡ್. ಆಂಡಲಾ ಅಕ್ಲೆನ ಕನ್ಣ್ ತಪ್ಪಾಯಿನ ವಾನರಸೇನೆ ರಾತ್ರಿ ಪುಲ್ಯಾಪಿನೆತ್ತ ಉಲಾಯಿ ಕಚೇರಿದ ಮಾಡ್‌ದ ಕೊಡಿಟ್ ಕಾಂಗ್ರೇಸ್ ಬಾವುಟೊನ್ ಏರಾದ್ ಬುಡ್‌ದಿತ್ತೆರ್. ಇಂದೆನ್ ತೂದು ಸೊದೆ ಆಯಿನ ಪೊಲೀಸ್ ಪೇದೆ ಲಾಟಿ ಪತ್ತೊಂದು ಬರ್ಪಿನೆತ್ತ ದುಂಬೇ ಮೊಕುಲು ಅಲ್ತ್ ಜಾಗೆ ಕಾಲಿ ಮಲ್ತ್‌ದಿತ್ತೆರ್.

ಬೊಕ್ಕೊಂಜಿ ದಿನ ಕೋರ್ಟುಸುರು ಆಪಿನೆತ್ತ ದುಂಬೇ ಮೊಕುಲು ಕೋರ್ಟ್‌ದ ಮಾಡ್‌ಗ್ ಮಿತರ್‌ದ್ ಒಡಿಲ್ ದಿತ್ತ್‌ದ್ ಉಲಾಯಿ ಪೊಗ್ಗಿಯೆರ್. ಮಾಧವ ತಿಂಗಳಾಯೆರ್ ಜಡ್‌ಜೆರೆನ ಸೀಟ್‌ದ್ ಕುಲ್ಲಿಯೆರ್. ನಾಲ್ಯೆನ್ ಜನ ವಕೀಲೆರೆನಕ್ಲೆನ ಜಾಗೆಡ್ ಕುಲ್ಲಿಯೆರ್. ಪಾಕದಕುಲು ಕಕ್ಷಿಗಾರೆರಾಯೆರ್. ಒರಿನಕುಲು ಸಭಿಕೆರಾಯೆರ್. ಅಯಿಡ್ದ್ ಬೊಕ್ಕ ಮೊಕ್ಲು ಸುರುಟ್ಟೇ ತಯಾರ್ ಮಲ್ತೊಂದು ಬಯಿದಿನ ಲೆಕ್ಕೊನೆ ವಕಾಲತ್‌ದ ನಟನೆ ಮಲ್ಪೆರೆ (ಕೋರ್ಟ್ ಸೀನ್) ಸುರು ಮಲ್ತೆರ್. ವಾದಿ, ಪ್ರತಿವಾದಿಲೆನ ದೂರು, ತನಿಕೆ ಮಾತ ಆಯಿ ಬೊಕ್ಕ ಅಕೇರಿಗ್ ಜಡ್ಜರ್ ತನ್ನ ತೀರ್ಮಾನೊನು ಇಂಚ ಪಂಡೆರ್ -

"ಈ ಕೋರ್ಟುದಾಲಾ ಪ್ರಯೋಜನ ಇಜ್ಜಿ. ಮೂಲ್ ಭಾರತೀಯೆರಾಯಿನ ನಂಕ್ ಸರಿಯಾಯಿನ ನ್ಯಾಯ ತಿಕ್ಕುಜಿ ಆಯಿನೆಡ್ದಾವರ ನಮ ಬ್ರಿಟಿಷ್ ಜಡ್ಜೆರೆನ ಬೊಕ ವಕೀಲೆರೆನಕ್ಲೆನ ಮಿತ್ತ್ ಕೇಸ್ ಮಲ್ಪೊಡು. ಅಕ್ಲೆನ್ ಪಾಸಿಗ್ ಕೊರೊಡ್." ಪಂದ್ ಮಾಧವ ತಿಂಗಳಾಯೆರ್ ಪನ್ನಗ ಬಾಕಿದಕುಲು ಮಾತೆರ್‌ಲಾ ಒಟ್ಟಾದ್

"ಅಂದ್ ಅಂದ್ ಇರೆನ ನ್ಯಾಯ ತೀರ್ಮಾನ ಸರಿಯಾದುಂಡು. ಇಂಗ್ಲಿಸ್‌ದಕ್ಲೆಗ್ ನಮ ಕೊರ್ಪಿನ ಈ ನ್ಯಾಯ ಸರಿಯಾಯಿನವಾದುಂಡು."ಪಂಡ್‌ದ್ ಪಂಡೆರ್. ಬಾಕಿಲ್ ಮುಚ್ಚಿದಿತ್ತ್‌ಂಡಲಾ ಕೋರ್ಟುದ ಉಲಾಯಿಡ್ದ್ ಕೇನ್‌ದ್ ಬರ್ಪಿನ ಗಲಾಟೆಗ್ ಪೇದೆಲಾ ಪೋಡಿದ್ ಪೋಯೆ. ಆಯೆ ಪಾರ್ ಬತ್ತ್‌ದ್ ಬೇಗ ಬೇಗ ಬೀಗ ದೆಪ್ಪೊಡಾಂಡ ಉಲಾಯಿಡ್ ಇತ್ತಿನ ವಾನರ ಸೇನೆ 'ಘುರ್ರ್' ಪಂಡ್‌ದ್ ಪಕ್ಕಿದ ಲೆಕ್ಕೊನೆ ಪಾರ್ ಪೋಂಡು.

ನಾಗಾಸ್ಯೆನ್ಯದಕುಲು ಸರಕಾರೊಗ್ ವಿರುದ್ಧವಾದ್ ಬೆಂಗರೆ ಗ್ರಾಮೊಡು ಒಂಜಿ ಸಭೆ ನಡಪ್ಪವೆರೆ ಉಲ್ಲೆರ್ ಪಂಡ್‌ದ್ ಪ್ರಚಾರ ಮಲ್ತ್‌ದಿತ್ತೆರ್. ಈ ಸುದ್ದಿ ಪೊಲೀಸ್‌ದಕ್ಲೆನ ಕೆಬಿಕ್ ಬೂರಿನೇ ತಡ ಅಕ್ಲು ಬಂದರ್‌ದಡೆಗ್ ಪಾರ್ ಪೋದು ಪಾರೊಗ್ ಉಂತಿಯೆರ್. ತರೆಕ್ಕ್ ಗಾಂಧಿ ಟೊಪ್ಪಿ ದೀವೊಂದು ಏರೇ ಬತ್ತ್‌ಂಡಲಾ ಅಕ್ಲೆನ್ ವಾಡೊಗ್ ಮಿತರರೆ ಬುಡಂದೆ ಅಂಚೆನೇ ಪಿರ ಕಡ್‌ಪುಡೊಂದಿತ್ತೆರ್. ಆಂಡ ಪೊಲೀಸ್‌ದಕುಲು ಬಂದರ್‌ಡ್ ಗಸ್ತ್ ಬರೊಂದು, ಪಾರ ಮಲ್ತೊಂದು ಇತ್ತಿಲೆಕ್ಕೊನೆ ಇಂಚಿಡ್ ಬೆಂಗರೆಡ್ ಬಾವುಟ ಏರಾದ್ ಸಭೆ ನಡತ್ತ್‌ದ್

‘ಜನಗಣಮನ ಅದಿ ನಾಯಕ ಜಯಹೇ’ ಪಂದ್ ಪನ್ಪಿನೆನ್ ಕೇನಿನ ಪೊಲೀಸ್‌ದಕುಲು ದಂಗಾದ್ ಪೋಯೆರ್. ಮೊಕ್ಲೆಗ್ ನಾಗಾಸ್ವೈನ್ಯದಕುಲು ದುಂಬಿನಾನಿಯೇ ಬೆಂಗರೆಗ್ ಪೋದು ಕುಲ್ಲುದಿತ್ತೆರ್ ಪನ್ಪಿನ ವಿಷಯನೇ ಗೊತ್ತಾವಂದೆ ಪೋಂಡ್. ಆಂಡ ತನ್‌ಕ್ಲೆಗ್ ಆಯಿನ ಅವಮಾನೊನ್ ಲಾಟಿ ಛಾರ್ಜ್ ಮಲ್ಪುನ ಮುಕಾಂತರ ತೀರ್ಪೊನಿಯೆರ್.

‘ಸ್ವದೇಶಿ ಪ್ರಚಾರ’ ಪುದರ್‌ದ ಪತ್ರಿಕೆನ್ ಪ್ರಿಂಟ್ ಮಲ್ಪುನ ಜವಾಬ್ದಾರಿ ಶ್ರೀನಿವಾಸ ಉಪಾಧ್ಯಾಯೆರ್ ಬೊಕ್ಕ ಮಾಧವ ತಿಂಗಳಾಯೆರ್ ವಯಿಸ್‌ದಿತ್ತೆರ್. ಕುಡಲದ ಪಾಂಡೇಶ್ವರೊಡುಪ್ಪುನ ಈಶ್ವರ ದೇವಸ್ಥಾನೊಡ್ ಈ ಕಾರ್ಯ ಗುಟ್ಟಾದ್ ನಡತ್ತೊಂದಿತ್‌ಂಡ್. ಪ್ರಿಂಟಾಯಿನ ಪತ್ರಿಕೆಲೆನ್ ಅಂಗಡಿಲೆಗ್ ಹೋಟೇಲ್‌ಗ್ ಅಂಚೆನೆ ಸಾರ್ವಜನಿಕೆರೆಗ್ ಪಟ್ಪುನ ಕೆಲಸ ವಾನರ ಸೇನೆದ ಇತರ ಸದಸ್ಯೆರೆನ ಮಿತ್ತ್ ಬೂರ್‌ದಿತ್ತ್‌ಂಡ್. ಮೊಕ್ಲು ಮಾತೆರ್‌ಲಾ ಭೂಗತವಾದ್ ಈ ಕೆಲಸ ಕಾರ್ಯ ಮಲ್ತೊಂದಿತ್ತೆರ್‌ಡಲಾ ಆವು ಎಂಚನಾ ಪೊಲೀಸ್‌ದಕ್ಲೆಗ್ ಇಂದೆತ್ತ ಸುದ್ದಿ ಮುಟ್ಟುದೇ ಪೋಂಡು. ಅಕ್ಲು ದೇವಸ್ಥಾನೊಗ್ ಜಪ್ತಿಗ್ ಬರ್ಪೆರ್ ಪಂದ್ ತೆರಿ ಕೂಡಲೇ ಪತ್ರಿಕೆ ಛಾಪುನ ಮೆಶಿನ್‌ನ್ ದೇವೆರೆನ ಗರ್ಬಗುಡಿತ್ತ ಉಲಾಯಿ ದೆಂಗಾದ್ ದೀಯೆರ್ ಶ್ರೀನಿವಾಸ ಉಪಾಧ್ಯಾಯೆರ್. (ದೇಶೊಗ್ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯ ತಿಕ್ಕಿ ಬೊಕ್ಕ ಈ ಮೆಶಿನ್‌ನ್ ಕಾಂಗ್ರೇಸ್ ಆಫೀಸ್‌ಡ್ ದೀದಿತ್ತೆರ್. ಇನಿಗ್‌ಲಾ ಅವು ಅವ್ಲೇ ಉಪ್ಪೊಡ್ ಪಂದ್ ನೆನೆಪುವೆ)

ಗಲ್ಲಿಗಲ್ಲಿಡ್ ಜೈಕಾರ ಪಾಡೊಂದ್ ಸರಕಾರದ ಸಾಲೆ, ಕಾಲೇಜ್, ಕೋರ್ಟು ಕಚೇರಿದ ಗೋಡೆಲೆಡ್ ‘ಭಾರತ ಬಿಟ್ಟು ತೊಲಗಿರಿ’ ‘ಭಾರತ ಮಾತಾ ಕೀ ಜೈ’ ಪಂದ್ ಬರೆತಿನ ವಾಲ್ ಪೋಸ್ಟರ್‌ಲೆನ್ ಪತ್ತಾವೊಂದು ಉಪ್ಪುನಗನೇ ಪೊಲೀಸ್‌ದಕುಲು ದೂರೊಡು ಬರ್ಪಿನ ತೋಜಿಂಡ್. ಆ ಕೂಡಲೇ ಮೊಕ್ಲು ಮಾತೆರ್‌ಲಾ ದೆಂಗ್‌ದ್ ಕುಲ್ಲೊಡಾಂಡ್. ದಾಯೆಗ್ ಪಂಡ ಪೊಲೀಸ್‌ದಕ್ಲೆನ ಕೈಕ್ ತಿಕ್ಕ್‌ದ್ ಜೈಲ್‌ಗ್ ಪೋದು ಕುಲ್ಲುಂಡ ನನಲಾ ಮಲ್ಪೊಡಾಯಿನ ರಾಸಿ ಕೆಲಸ ಬಾಕಿ ಒರಿಯುಂಡತ್ತಾ ಪಂದ್ ಮೊಕ್ಲೆನ ಆಲಚನೆ. ಅಂಚಾದ್ ಇಂಚಿನ ಸಂದರ್ಭೊಲೆಡ್ ಮೊಕ್ಲು ದೆಂಗ್‌ದ್ ಕುಲ್ಲುನ ಜಾಗೆ ರುಜಾರಿಯೋ ಇಂಗ್ರೇಜಿದ ಎದ್‌ರ್‌ಡ್ ಉಪ್ಪುನ ಬಾರೀ ಮಲ್ಲ ತೋಡುದ ಉಲಾಯಿಡ್.

ಉಪ್ಪುದ ಸತ್ಯಾಗ್ರಹ ಪೊರ್ತು ಬೋಳೂರು ಸುಲ್ತಾನ್ ಬತ್ತೇರಿದ ಸುದೆ ಬರಿಟ್ ಮಾಧವ ತಿಂಗಳಾಯೆರ್ ತನ್ನ ವಾನರ ಸೇನೆದೊಟ್ಟುಗ್ ಸೇರ್ದ್ ಉಪ್ಪು ಮಲ್ತೊಂದಿತ್ತೆರ್. ಈ ಸುದ್ದಿ ಗೊತ್ತಾಯಿನ ಪೊಲೀಸ್‌ದಕ್ಲು ಬತ್ತ್‌ದ್ ಮೊಕ್ಲೆಗ್ ಮಾತೆರೆಗ್‌ಲಾ ಲಾಟಿಡ್ ಪೆಟ್ಟ್ ಪಾಡಿಯೆರ್. ದರದರ ಒಯಿತೊಂದ್ ಪೋದು ವ್ಯಾನ್‌ಗ್ ನೂಕಿಯೆರ್. ಅಂಚೆನೇ ಕೊನೊದ್ ಜೈಲ್‌ಗ್‌ಲಾ ಪಾಡಿಯೆರ್. ಆಂಡ‘ಮೈನರ್’ ಪನ್ಪಿನ ಕಾರೊಣೊಡಾತ್ರ ಈ ವಾನರಸೇನೆದ ಜವನೆರೆನ್ ಕೋರ್ಟ್ ಬುಡುಗಡೆ ಮಲ್ತ್‌ಂಡ್. ಕಿನ್ಯ ಪಿರಾಯಿದ ಮೆರೆನ ಸಾಹಸೊನು ಕನ್ನಾರೆ ತೂದಿತ್ತಿನಕುಲು ಪನ್ಪಿನೆನ್ ಕೇನ್‌ನಗ ಮೆಯಿ ‘ಜುಂ’ ಆಪುಂಡ್.

ವಂಶದ ಪರಂಪರೆಯಾದಿತ್ತಿನ ಕಲಾಭಿಮಾನ ಸಾಹಿತಾಸಕ್ತಿ ದೇಶಾಭಿಮಾನ ಮೆರೆನ ನೆತ್ತ್‌ರ್‌ಡಲಾ ಜತ್ತ್‌ದ್ ಬತ್ತ್‌ದಿತ್ತ್‌ಂಡ್. ಹೈಸ್ಕೂಲ್‌ದ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಯಾದುಪ್ಪುನಗನೇ ಮೇರ್ ಸಾಹಿತ್ಯ ರಚನೆಗೆ ಪಿದಾಡ್‌ದಿತ್ತೆರ್. ತನ್ನ ದೋಸ್ತಿಲೆನ ಸಹಕಾರದೊಟ್ಟುಗ್ 'ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿ' ಪುದರ್‌ದ ಕೈಬರಹದ ಮಾಸಪತ್ರಿಕೆನ್ ನಡಪಾವೊಂದಿತ್ತೆರ್. ಆಯಿಟ್ ಮಾಧವ ತಿಂಗಳಾಯೆರ್ ಬುಡ್ಪಾವೊಂದಿತ್ತಿನ ವ್ಯಂಗ ಚಿತ್ರೊಲು ಬಾರಿ ಪರಿಣಾಮಕಾರಿ ಅಂಚೆನೇ ಶ್ಲಾಘನೀಯಲಾ ಆದಿತ್ತ್‌ಂಡ್. 'ಚಂದ್ರಗುಪ್ತ' ಪನ್ಪಿನ ಗುಪ್ತನಾಮೊಡುಲಾ ಮೇರ್ ಎಲ್ಯ ಎಲ್ಯ ಕಥೆಲೆನ್ 'ಕಂಠೀರವ' ಪತ್ರಿಕೆಗ್ ಬರೆವೊಂದಿತ್ತೆರ್. ಸಮಾಜದ ಅಂಕುಡೊಂಕು ಸುಧಾರಣೆ ಆವೊಡು, ಐತ ರೀತಿ ನೀತಿ ಬದಲಾವೊಡು ಪನ್ಪಿನ ಆಸಕ್ತಿ ಮೆರೆಗ್‌ಲಾ ಇತ್ತ್‌ಂಡ್. ಅಂಚಾದ್ ಮಹಿಳಾ ಸಮಸ್ಯೆ, ಹಿಂದುಳು ಮತಾಂತರ ಆಪಿನೆಕ್ಕ್ ಕಾರಣ, ಧರ್ಮದ ಪುದರ್‌ಡ್ ನಡಪುನ ಅನರ್ಥ ಇಂಚಿನ ಮಾತಾ ವಿಷಯೊಲೆನ್ ಖಂಡನೆ ಮಲ್ತ್‌ದ್ ನಾಟಕ ಬರೆವೆರೆ ಮನಸ್ಸ್ ಮಲ್ತ್‌ದಿತ್ತೆರ್. ಅತ್ತಂದೆ ಬರೆಯಿನ ನಾಟಕೊನ್ ಜನಕ್ಲೆ ಎದ್‌ರ್‌ಡ್ ಪ್ರದರ್ಶನ ಮಲ್ಪೊಡ್ ಪನ್ಪಿನಲಾ ಮೆರೆನ ಇಚ್ಛೆಯಾದಿತ್ತ್‌ಂಡ್. ಇಂದೆಕ್ ಬೋಡಾದ್ ತನ್ನಂಚಿನ ಎಲ್ಯ ಪ್ರಾಯದ ಪಾಕ ಜವಣೆರೆನ್ ಸೇರಾದ್ 'ಸೇವಾದಳ ನಾಟಕ ಮಂಡಳಿ'ನ್ ಪ್ರಾರಂಭ ಮಲ್ತೆರ್. ತನ್ನ ಧ್ಯೇಯ ಧೋರಣೆ ಆದಿತ್ತಿನ ಸಮಾಜ ಸುಧಾರಣೆನ್ ರಂಗಭೂಮಿದ ಮೂಲಕ ಸಾಧನೆ ಮಲ್ಪೆರೆ ತೂಯೆರ್.

ಮಾಧವ ತಿಂಗಳಾಯೆರ್ ಬದಿರಕ್ಕಸೆ, ಜನಮರ್ಲ್, ಧರ್ಮದ ಉದಲ್, ಜಾಗ್ರತಿ ಅಥವಾ ನವಚೇತನ, ಜನ ಮರುಳೋ ಜಾತ್ರೆ ಮರುಳೊ ಪನ್ಪಿನ ಹಣೆಬರನಾ ಪುಣೆಪಟನಾ ಪನ್ಪಿನ ಸಾಮಾಜಿಕ ನಾಟಕೊಲೆನ್‌ಲಾ ಪ್ರೇಮ ಪೂರ್ಣಿಮಾ, ಪತಿತೋದ್ಧರಣ ಪುದರ್‌ದ ಚಾರಿತ್ರಿಕ ನಾಟಕ ಅತ್ತಂದೆ ರವೀಂದ್ರನಾಥ ಠಾಕೂರೆರ್ ಇಂಗ್ಲಿಸ್‌ಡ್ ಬರೆತಿನ'ಸೇಕ್ರಿಫೈಜ್' ನಾಟಕೊನು 'ಆತ್ಮ ಸಮರ್ಪಣೆ' ಪಂದ್ ಕನ್ನಡೊಗು ಭಾಷಾಂತರಲಾ ಮಲ್ತ್‌ದಿತ್ತೆರ್.

ಬದಿರಕ್ಕಸೆ

ಉಂದು ಮೇರ್ ಬರೆತಿನ ಸುರುತ ನಾಟಕ. ಆನಿದ ದಿನೊಟ್ ತುಳುಭಾಷೆಡ್ ಸಾಹಿತ್ಯ ರಚನೆ ಮಲ್ತೊಂದಿತ್ತಿನಕುಲು ಜಿಲ್ಲೆಡ್ ಪಾಕ ಜನೊಕುಳು ಇತ್ತೆರ್‌ಡಲಾ ತುಳು ಭಾಷೆಡ್ 'ಬದಿರಕ್ಕಸೆ' ಪನ್ಪಿನ ಈ ನಾಟಕ ಕೃತಿನ್ ಬರೆತಿನಾರ್ ಪಂಡ ಮಾಧವ ತಿಂಗಳಾಯೆರ್ ಸುರುಉತ್ತಾರ್.

ಪೊಣ್ಣು ಪ್ರಾಯೊಗ್ ಬತ್ತಿ ಬೊಕ್ಕ ಮದ್ಮೆ ಮಲ್ಪೆರೆ ಬಂಜ್ಜ ಆಪುಂಡು ಪನ್ಪಿನ ಪೊಡಿಗೆಡ್ ನನಲಾ ಜೋಕ್ಲಾಟಿಕೆ ಮಾಜಂದಿನ ಬಾಲೆಲೆಗೇ ಮದ್ಮೆ ಮಲ್ಪುನು, ಆಲ್ ಬಾಲ ವಿಧವೆ ಆದಿತ್ತ್‌ಂಡಲಾ ರಡ್ಡನೇ ಮದ್ಮೆಗ್ ಅವಕಾಶ ಕೊರಿಯರೆ ಪರಿ ಜಾರುನು, ಮಗಕ್ ತನ್ನ ಬಂಜಿ ಜಿಂಜಾವುನಂಚಿನಲಾ ಬೇಲೆ ಇಜ್ಜಾಂದೆ ಆಯೆ ಇಸ್ಪಿಟ್ ಗೊಬ್ಬುದ್ ಪರ್ದ್

ಬೂರೊಂದುಲ್ಲೆ ಪಂದ್ ತೆರಿದಿತ್ತ್ಂಡಲಾ ಕೈ ನೆಲ್ಕೆ ಬದಿ ದೆತ್ತೊಂದು ಅಯಗ್ ಮದ್ಮೆ ಮಲ್ಪೆರೆ ಪಿದಾಡುನ ಅಪ್ಪೆ ಅಮ್ಮೆ, ಇಂಚಿನಕ್ಲೆನ ದುರಾಸೆನ್ ತೀರ್ಸವೆರೆ ಬೋಡಾದ್ ಪೊಣ್ಣಿನ ಇಲ್ಲದಕುಲು ಬರ್ಪಿನ ಕಷ್ಟ, ಈ ಬದಿ ಪನ್ಪಿನ ರಕ್ಕಸೆ ದಾನೆ ಮಾತಾ ಕಿತಾಪತಿ ಮಲ್ಪುವೆ ಆಯಡ್ದ್ ಏತ್ ಮಾತಾ ಸಂಸಾರ ಹಾಳಾತ್ಂಡ್ ಪಂದ್ ಸ್ಪಷ್ಟವಾದ್ ಜನೊಕ್ಲೆಗ್ ತೆರಿಪಾವುನ ನಾಟಕ ಉಂದುವಾದುಂಡು.

ಬದಿಕ್ ಬಾಯಿ ಬುಡ್ಪಿನ ಅಪ್ಪೆ ಅಮ್ಮನ ದುರಾಸೆ ಅಂಚೆನೆ ಬದಿ ಕೊರಿಯರೆ ಶಕ್ತಿ ಇಜ್ಜಾಂದಿನಕ್ಲೆನ ವ್ಯಥೆ ಎಂಚಿನವು ಪಂದ್ ತಿಂಗಳಾಯೆರ್ ಇಂಚ ಪಂತೆರ್ -

ಸುಬ್ಬು - ಅಂದೇ ಇರೆಗ್ ಉನ್ಪಿನಲಾ ತಿನ್ಪಿನಲಾ ಬೊಕ್ಕ ಪಕ್‌ಡಿ ಕಟ್ಟ್‌ದ್ ತಿರುಗುನಲಾ ಅತ್ತಂದೆ ಬೇತೆ ಒಂಜಲಾ ಇಜ್ಜಿ. ದಾನೆ ರಂಗಗ್ ಮದ್ಮೆ ಮಲ್ಪುನ ಬೊಡ್ಚ? ನಿರೆಕರೆತಕ್ಲುಲಾ ಕೇನೊಂದೇ ಉಲ್ಲೆರ್. ಆಂಡ ದಾನೆ ಕತೆ ಇರೆನ? ಜವಣೆ ಆನ್ ಆಯೆ ಇತ್ತೆ ಆವಂದೆ ನನ ಯಾಪ ಆಪಿನಿ? ಈರೆ ಲೆಕ್ಕೊ ಪರಬೆ ಆನಗನ? ಈರೆಗಾಂಡ ಇತ್ತೆಲಾ ಮನಸುಪ್ಪು ನನಲಾ ರಡ್ಡ್ ಮದ್ಮೆ ಆವೊಲಿಂದ್.

ಗುರಪ್ಪೆ - ಯಾನ್‌ಲಾ ಐನಾಜಿ ದಿನೊಟಿಂಚ ಅವ್ವೇ ಆಲಚನೆಡ್ ಉಲ್ಲೆ. ಕಾಸ್‌ಗ್ ದಾಲಾ ಪಿಕಿರಿಜ್ಜಿ. ಆನ್ ಕೇನೊಂದು ಏರಾಂಡಲಾ ಬರ್ಪೆರ್. ಭರ್ತಿ 200 ಪನ್ಪಿನಿ ಒಂಜಿ ರುಯಿ ಕಮ್ಮಿಯಾಂಡ ಬೊಡ್ಚಿಂದ್ ಪನ್ಪಿನಿ. ಸಾರಸಾರ ಪೊಣ್ಣುಲು ಕರೆ ಬೂರ್ದ್ಂಡ್ ರಂಗಗ್ ದಮ್ಮಯ್ಯಾಂದ್ ಕೊರ್ಪೆರ್.

ಸುಬ್ಬು - ಆ ಇರ್ನೂದು ರೂಪಾಯಿಡ್ ಯೆಂಕೊಂಜಿ ಕೊರ್ನಡ್ ಸೀರೆ ಒಂಜಿ ಪಟ್ಟೆದ ರವಕೆ. ಬಾಲೆ ರಾಮಗ್ ಒಂಜಿ ದೊರೆ ಚೊಪ್ಪಿ ಒಂಜಿ ಜೊಲ್ಲೆ ಮೋಜ ಬೊಕ್ಕೊಂಜಿ ಜೋಡಿ ಬೂಟುಸ್‌ಲಾ ದೆತ್ತೊನೊಡ್.

ಗುರಪ್ಪೆ - ವಂತೆ ಉಂತು ಮಾರಾಯಿದೆ ಉಂತು. ಎಡ್ಡೆ ಲೆಕ್ಕ ನಿನ್ನ. ಕುದುರೆ ಕನಪಿನೆಟ್ಟ್ ದುಂಬೇ ಕುಡು ಕಂತಿನ ಗಾದೆ ಮಲ್ತತ್ತಾ? ಏರಾಂಡಲಾ ವರ ಪೊದು ಪಾತೆರೆರೆ ಬರಡ್.

ಸುಬ್ಬು - (ಪಿದಾಯಿ ತೂದ್) ಆವೆ ಸಾಲೆದಾಯೆ ಬತ್ತೆ" ಪಂಡ್‌ದ್ ಬೇಗ ಕಲಿತ ತೂರಿ ದೆಂಗಾದ್ ದೀಪಲ್.

ಗುರಪ್ಪೆ - ಓಹೋ......ಸಿರಿದರೆ! ಬಲ ಬಲ ದಾನೆ ಸಾದಿ ಮಿನಿ ತತ್ತ್‌ದ್ ಬತ್ತನಾ ದಾನೆ?

ಶ್ರೀಧರೆ - ಸಾದಿ ತತ್ತ್‌ದ್ ಮಿನಿ ದಾಲತ್ತ್. ಇರೆಡ ಪೊದುತ ವಿಷಯ ಪಾತೆರೆರೆ ಪಂದೇ ಬತ್ತಿನಿ. ಇರೆನ ಮಗೆ ರಂಗಗ್ ಎನ್ನ ತಂಗಡಿನ್ ಕೊರ್ದು ಮದ್ಮೆ ಮಲ್ಪುಗನಾ

ಪಂದ್ ಆಲಚನೆ. ಅಂಬಾದ್ ಎನ್ನ ಈ ಆಸೆನ್ ಈರ್ ಪೂರ್ಣ ಮಲ್ತರ್ ಪಂದಾಂಡ ತರೆಟತ್ತಿನ ಪುದೆ ಒಂಜಿ ಜಾರಿ ಲೆಕ್ಕೊ ಆತು.

ಗುರಪ್ಪೆ - ಹಾಂ, ಆಲಚನೆ ಮಾತ ಎಡ್ಡೆನೆ ಆಂಡ ಬರವುದಕ್ಲೆನ್ ಸುದಾರ್ಲೊಂದು ಪೋಪಿನ ಶಕ್ತಿ ಯೆಂಕ್ಲೆ ದೊರ್ಸ್ಯಾಂದಿಗ್ ವಂತೆ ಕಮ್ಮಿ.

ಶ್ರೀಧರೆ - ಐತ ವಿಷಯೊಡ್ ಈರ್ ದಾಲಾ ಪನ್ಪಿನ ಬೊಡ್ಚಿ, ಅಲೆನ ನಡತೆ ತೂದ್ ಪಿದ್ಯೊನುಲೆ.

ಗುರಪ್ಪೆ - ಆವಡ್ ಬರವುದಕ್ಲೆನ ಒಂಜಿ ಸಂಬಂಧ ಬುಲೆಪೊಡುಂದು ಎಂಕ್‌ಲಾ ಆಸೆ. ತೂಲ! ರಂಗೆ ಎಡ್ಡೆ ಆನ್ ದುಂಬು ದಾಲಾ ಬ್ಯಾಲೆ ಮಲ್ತೊಂದಿತ್ತ್‌ಜೆಡಲಾ ಇತ್ತೆ ದಿನೊಕ್ ಕಮ್ಮಿಡ್ ರಡ್ಡ್ ಮುನ್ನೂದು ರೂಪಾಯಿಯಾಂಡಲಾ ಈ ಕೊರೊಡು. ಒಂಜಿ ರುಯಿಲಾ ಕಮ್ಮಿ ಆವೆರೆ ಬಲ್ಲಿ. ಅತ್ತ್......ಬೈರೊಡ್ ದಾಲಾ ದಯೆ ದಾಕ್ಷಿಣೆ ಉಂಡಾ ಪನ್?

ಶ್ರೀಧರೆ - ಅತ್ತ್ ಗುರಪ್ಪಣ್ಣ ಯಾನ್ ಬಡವೆ. ಯೆನ ಇಲ್ಲಡ್ದ್ ಸ್ಥಿತಿ ಇರೆಗ್ ಗೊತ್ತುಂಡು. ಯೆಂಚಲಾ ಆವಡ್ ಯೆಂಕ್ಲೆನ್ ಈರ್ ಸುದಾರಿತೊಂದು ಪೋವೊಡು.

ಗುರಪ್ಪೆ - ಆವಡ್ ಬುಡು, ಒಂಜಿ ಅರ್ಧ ನೂದು ಕಮ್ಮಿ.

ಶ್ರೀಧರೆ - ಆತ್ನಾ ಎಂಕ್ಲೆನ ಬಡಪತ್ತ್‌ಗ್ ಎಚ್ಚಾಪುಂಡತ್ತೆ?

ಗುರಪ್ಪೆ - ಹೂಂ, ಬೊಕ್ಕ ಐತ್ ನಿನ್ನ ಮನಸ್ ಪನ್.

ಶ್ರೀಧರೆ - ಒಂಜಿ.....ನೂದೆತ್ತ ಉಲಾಯಿ ತೀರ್ಸದ್‌ಂಡ ಯೆಡ್ಡೆತ್ತ್‌ಂಡ್.

ಗುರಪ್ಪೆ - ಎಂಚಿನ ನೂದು? ಆನ್ ದಾನೆ ಸಾದಿಡ್ ಬೂರ್ದ್ಬುಂಡಾ? ನೂದೆಕ್ಕ್ ಯೆನ್ನ ಲಕಂತಿನ ಪರಬೆರ್. ರಂಗಲಕಂತಿನ ಜವಣೆರತ್ತ್. ಇಂಚೀ ಗುಣತ ಆನನ್ ನೂದೆಕ್ ಕೇನುನಿ! ಉಂದು ದಾನೆ ಕತೆ? ಗೊಬ್ಬ! ಯೆಡ್ಡೆ ಕಷ್ಟ ಬಯ್‌ದ್‌ಂಡ್ ಆನನ್ ಸಾಂಕೆರೆ. ನಿಕ್ಲೆಡಸೇ ಪೊನ್ನು ಉಪ್ಪುನಾ? ವಂತೆ ಸುದ್ದಿ ಮಲ್ತ್‌ಂಡ ಸಾರಸಾರ ಜನ ದಮ್ಮಯಂದ್ ಕೊರ್ಪೆರ್ ರೂಪಾಯಿ 500. ಬೋಡಾಂಡ ಕೊರು ಇಜ್ಜಿಡ ಬತ್ತಿನ ಸಾದಿಡ್ ಪೊ. ಯೆಂಕ್ ದಾಲಾ ಬ್ಯಾಜಾರಿಜ್ಜಿ.

ಆಂಡ ಜನೊಕ್ಲೆನ ಕಷ್ಟ ಸುಖೊನ್ ಅರ್ಥ ಮಲ್ತೊಂದು ಒವು ಎಡ್ಡೆ ಒವು ಪಡಿಕೆ ಪನ್ಪಿನೇನ್ ಸರಿಯಾದ್ ಪಿಂದೊಂದಿನ ಆನಂದನ ವಿಚಾರನೇ ಬೇತೆ. ವಿದ್ಯಾವಂತೆ ಆದಿತ್ತಿನ ಉಂಬೆ ತನ್ನ ಆದರ್ಶ ಗುಣ ನಡತೆಡ್ ಎಂಚ

ಇಷ್ಟಗಾರನ ಮನಸ್‌ಗ್ ಸಂತೋಷ ಕೊರ್ಪೆ? ನನ ದುಂಬುದ ಜವಣೆರೆ ಬದ್‌ಕ್‌ಗ್ ಎಂಚ ಮಾದರಿಯಾದ್ ನಡಪುವೆ ಪನ್ಪಿನ ಬುದ್ಧಿವಾದದ ಕೆಬಿ ಪಾತೆರಲಾ ಇಂದೆಟ್ ಉಂಡು.

ಶ್ರೀಧರೆ - ಆನಂದಾ ಎಂಕ್ಲು ಬಡವೆರ್. ಯಾನ್ ಒರಿ ಬೆಂದ್‌ದ್ ನಾಲ್ ಜನೊಸ್ ಸಾಂಕೊಡು. ಈತ್ ಕಷ್ಟ ಅತ್ತಂದೆ ನನೊಂಜಿ ನೇಲ್ಯ ಕಷ್ಟ ಎನ್ನ ತರೆ ಟುಂಡು. ಎಂಕ್ ಒರ್ತಿ ರಾಧಾ ಪನ್ಪಿನ ತಂಗಡಿ ಉಲ್ಲಲ್. ವಿದ್ಯೆ ಕಲ್ತ್ ದಲ್ ಮದ್ಮೆದ ಪ್ರಾಯೊಗ್‌ಲಾ ಬೈದಲ್. ಆಂಡ ಬಡವೆರೆ ಪೊಣ್ಣನ್ ಏರ್‌ಲಾ ಆವೆರೆ ಕೇನುಜೆರ್. ಏತೋ ಪ್ರಯತ್ನ ಮಲ್ತೆ ಯೆನ್ನ ಶಕ್ತಿಡ್‌ಲಾ ಹೆಚ್ಚಿಗೆ ಕೇನುವೆರ್. ಇಂಚಿನ ದುರ್ಮಾರ್ಗಿಲೆಗ್ ಯೆನ್ನಪ್ರೀತಿದ ಒಂಜೇ ತಂಗಡಿನ್ ಕೊರ್ದುಂ ಅಳೆನ ಭಾವೀ ಜೀವೊನೊನು ದುಃಖಮಯವಾದ್ ಮಲ್ಪೊಡುಂದ್ ಎಂಕ್ ಸರ್ವತಾ ಮನಸ್ ಇಜ್ಜಿ. ಅಂಚಾದ್ ಆನಂದಾ, ದುಂಬು ಶ್ರೀ ಕೃಷ್ಣೆ ತನ್ನ ಬಾಲ್ಯಮಿತ್ರೆ ಆದಿತ್ತಿನ ಅತೀ ಬಡವೆ ಕುಚೇಲನ ಒಂಜಿ ಪುಂಡಿ ಬಜಿಲ್‌ದ ಕಾಣಿಕೆನ್ ಸ್ವೀಕಾರ ಮಲ್ತ್‌ದ್ ಆಯನ್ ಎಡ್ಡೆ ಮಲ್ತಿ ಲೆಕ್ಕೊ ಯೆನ್ನ ಬಾಲ್ಯ ಸ್ನೇಹಿತೆಯಾಯಿನ ಈಯಿ ಎನ್ನ 'ಸ್ತ್ರೀಕಾಣಿಕೆನ್' ಸ್ವೀಕಾರ ಮಲ್ತ್‌ದ್ ಯೆನನ್ ದುಃಖೊಡ್ದು ಬಿಡುಗಡೆ ಮಲ್ಪೊಡುಂದ್ ನಿನಡ ನಟೊನುವೆ.

ಆನಂದೆ - ಆಂಡ ಒಂಜಿ ಶ್ರೀಧರ, ದಿಕ್ಕನೊಟ್ಟುಗು ವನಸ್ ಮಲ್ತ್‌ದಿನ ಎನ್ನಂಚೀ ಜಾತಿ ಭ್ರಷ್ಟಗ್ ಈ ಎಂಚ ಪೊಣ್ಣು ಕೊರ್ಪ?

ಶ್ರೀಧರೆ - ಅಯ್ಯೋ ದುಂಬೇ ದುಃಖೊಡ್ ಕರಗ್‌ದಿನ ಎನ್ನ ತಿಗಲೆನ್ ನನಲಾತ್ ಬೇನೆ ಮಲ್ಪಡ. ನಿನ್ನಂಚಿನಯನ್ ಜಾತಿ ಭ್ರಷ್ಟೆಂದ್ ಏರ್ ಪನ್ಪಿನ? ಜಾತಿ ನೀತಿ ಮಾತಾ ಅಂಧ ರೂಢಿಡ್ ಪೊರೆಲುನ ಅಜ್ಞಾನಿಲೆಗ್ ಅತ್ತಂದೆ ನಿಕ್ಕತ್ತ್.

ಆನಂದೆ - ಇಂದ ಮಿತ್ರಾ ಭಾಷೆ ಕೊರ್ಪ್ಯೆ. ಯೆಂಕ್ ನಿನ್ನ ಪನವು ಬೊಡ್ಚಿ. ನಿನ್ನ ಪನವು ದೆತ್ತೊಂದು ಯನನ್ ಯಾನ್ ಪೊನ್ನಗ್ ಬೋಡಾದ್ ಮಾರೊ ವುನುಜಿ. ಆನಾದ್ ಪುಟ್ಟಿನಾಯೆ ತನ್ನ ಸ್ವಂತ ಸಂಪಾದನೆನ್ ಕರ್ಚ ಮಲ್ತ್ ದ್ ಮದ್ಮೆ ಆವೊಡತ್ತಂದೆ ಪೊಣ್ಣ ಕಡೆತಕ್ಲೆ ಕಂಣ ನೀರ್ ಜಪ್ಪಾದ್ ಪೊಣ್ಣನ ದುಡ್ಡುಡು ಮದ್ಮೆ ಆಪಿನವು ಯೇಪೊಗುಲಾ ಸಮತ್ತ್. ಅಂಚಿನ ಮದ್ಮೆ ಮದ್ಮೆನೇ ಅತ್ತ್. ಇಂದೆಕ್ ಪನ್ಪಿನಿ ಆನನ್ ಪೊನ್ನಗ್ ಮಾರುನ ವ್ಯಾಪಾರ ಪಂದ್. ಮದ್ಮೆದ ದೊಂಪನೇ ಇಂದೆತ ಮಾರ್ಕೆಟ್. ಈ ಮಾರಾಟದ ವಸ್ತು ಆದ್ ಬದ್‌ಕರೆ ಯಾನ್ ತಯಾರಿಜ್ಜಿ. ಅಂಚಾದ್ ಮಿತ್ರ ಶ್ರೀಧರಾ ಯಾನ್ ಆ ಪರಮಾತ್ಮನ

ಸಾಕ್ಷಿಯಾದ್ ನಿನ್ನ ತಂಗಡಿನ್ ಸ್ವೀಕಾರ ಮಲ್ಪುವೆ. ನನ ಆಂಡಲಾ ಈಯಿ ಬ್ಯಾಜಾರ್ ಮಲ್ತ್‌ನಡ.

ಈ ಬದಿರಕ್ಕಸೆ ನಾಟಕೊನ್ ಸೇವಾದಳ ನಾಟಕ ಮಂಡಳಿದ ಮುಖಾಂತರ ದ.ಕನ್ನಡದ ಪಾಕ ಊರುಲೆಡ್ ಗೊಬ್ಬುದಿತ್ತೆರ್ ತಿಂಗಳಾಯೆರ್. ಆಂಡ ಬಾರಿ ಪುದರ್ ಪೋಯಿನ ಈ ನಾಟಕ ಬೂಕುದ ರೂಪೊಡ್ ಪ್ರಕಟ ಆವಂದೆ ಕೈ ಬರವುಡೇ ಒರಿದಿತ್ತ್‌ಂಡ್.

ಜನಮಲ್ಪ್

ಉಂದು ಮೇರ್ ಬರೆತಿನ ರಡ್ಡನೇ ನಾಟಕ. ಇಂದೆತ ಪ್ರಕಾಶಕೆ ಬೊಕ್ಕ ಮುದ್ರಕೆರಾದಿತ್ತಿನ ಎಸ್.ಯು. ಪಣಿಯಾಡಿ ಮೇರ್ ತನ್ನ 'ತುಳುನಾಡ್ ಛಾಪಖಾನೆ'ಡೇ ಇಂದೆನ್ 1933ಟ್ಪ್ ಮುದ್ರಣ ಮಲ್ತ್‌ದಿತ್ತೆರ್.

ಉಡುಪಿದಾರಾಯಿನ ಪಣಿಯಾಡಿಯೆರ್ ಸಂಸ್ಕೃತ ವಿದ್ವಾನ್, ಸಂಸ್ಕೃತ ಶಿರೋಮಣಿಯಾದ್ ಬರೋಡಾದ ಪ್ರಾಚ್ಯ ವಿದ್ಯಾಲಯೊಡ್ ಉದ್ಯೋಗ ಮಲ್ತೊಂದಿತ್ತಿನಾರ್. ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯ ಚಳವಳಿಗ್ ಸೇರೆರೆ ಬೋಡಾದ್ ಊರುಗ್ ಬತ್ತ್‌ದ್ 'ಶ್ರೀ ಕೃಷ್ಣ ದಳ' ಪುದರ್‌ದ ಸ್ವಯಂ ಸೇವಕೆರೆನ ತಂಡ ಕಟ್ಟ್‌ದಿತ್ತೆರ್. ಸತ್ಯಾಗ್ರಹ ಮಲ್ತ್‌ದ್ ಜೈಲ್‌ಗ್‌ಲಾ ಪೋದಿತ್ತೆರ್. ತುಳು ಭಾಷೆದ ಅಭಿಮಾನಿಯಾದಿತ್ತಿನ ಮೇರ್ 1927ಟ್ಪ್ 'ತುಳುನಾಡ ಪ್ರೆಸ್' ತುಳುನಾಡ್ ಬ್ಯಾಂಕ್ ಸ್ಥಾಪನೆ ಮಲ್ತ್‌ದಿತ್ತೆರ್. ತುಳು ಭಾಷೆದ ಉದ್ಧಾರೊಗಾದ್ 1928ಟ್ಪ್ 'ತುಳುವ ಮಹಾಸಭೆ' ಸ್ಥಾಪನೆ ಮಲ್ತ್‌ದಿತ್ತೆರ್. ಮೆರೆನ ಒಟ್ಟುಗು ಅಂಜಾರು ರಾಮಣ್ಣ ಹೆಗ್ಗಡೆ, ಯು. ರಾಮಚಂದ್ರ ರಾವ್, ಹಿರಿಯಡ್ಕ ನಾರಾಯಣ ರಾವ್, ಯು. ವೆಂಕಪ್ಪಯ್ಯ, ಯು. ಗೋವಿಂದ ರಾವ್ ಮೊಕ್ಲು ಕಾರ್ಯಕಾರಿ ಮಂಡಳಿದ ಸದಸ್ಯೆರಾದಿತ್ತ್‌ದ್ ಸಹಕಾರ ಕೊರೊಂದಿತ್ತೆರ್. ಅಂಚೆನೆ ತುಳು ಭಾಷೆ, ತುಳು ಜನೊಕ್ಲೆಗಾದ್ ಬೆಂತಿನ ಶ್ರೀ ಬಿ. ಮೋಹನಪ್ಪ ತಿಂಗಳಾಯೆರ್‌ನ ಸರ್ವ ವಿಧತ ಬೆರಿ ಸಹಾಯಲಾ ಮೆರೆಗಿತ್ತ್‌ಂಡ್.

ತುಳುವ ಮಹಾಸಭೆತೊ ವಿನಂತಿ -ನಿಬಂಧನೆಳು ಇಂದೆಟ್ ತುಳುನಾಡ್, ತುಳುಭಾಷೆ, ತುಳುವೆರೆ ಸ್ಥಿತಿ, ತುಳುವೆರ್ ಪಂಡ ಏರ್? ಈ ವಿಷಯೊಲೆನ್ ಬಾರಿ ಪ್ರೊಲ್ಟುಡ್ ವಿವರವಾದ್ ಬರೆದುಂಡು. ಪಣಿಯಾಡಿಯೆರ್ 'ತುಳು ಸಾಹಿತ್ಯ ಮಾಲೆ'ನ್‌ಲಾ ಪಿದಡದಿತ್ತೆರ್. ಈ ಮಾಲೆಡ್ ತುಳುಕಥೆ, ಕವನ ಬೊಕ್ಕ ವಿಚಾರ ಪೂರ್ಣವಾಯಿಂಚಿನ ಲೇಖನೊಲು ಅಚ್ಚಾವೊಂದಿತ್ತ್‌ಂಡ್. ಇಂದುವೇ ಪೊರ್ತುಡ್ 'ಸತೀ ಕಮಲೆ' ಪನ್ಪಿನ ತುಳು ಕಾದಂಬರಿನ್‌ಲಾ ತುಳು ವ್ಯಾಕರಣ ಗ್ರಂಥೊನ್‌ಲಾ ಬರೆದ್ ಅಚ್ಚಿ ಪಾಡ್ಪಾದಿತ್ತೆರ್. ಇಂದೆತ ಒಟ್ಟುಗ್ 'ಅಂತರಂಗ' ಪುದರ್‌ದ ಪತ್ರಿಕೆನ್‌ಲಾ ಮೇರ್ ನಡಪಾವೊಂದಿತ್ತೆರ್. ಪಾ. ವೆಂಕಟರಮಣ ಆಚಾರ್ಯ, ಎಂ.ವಿ. ಹೆಗ್ಡೆ ಬೊಕ್ಕ ಮಾಧವ ತಿಂಗಳಾಯೆರ್‌ಲಾ ಇಂದೆತ ಬರಹಗಾರೆರಾದಿತ್ತೆರ್. ಭಾರತಿಬಾಯಿ ಪಣಿಯಾಡಿಲಾ ಎಡ್ಡೆ ಬರಹಗಾರ್ತಿಯಾದಿತ್ತೆರ್.

ಶ್ರೀನಿವಾಸ ಪಣಿಯಾಡಿಯೆರನ ಸಾಧನೆ ಸಮಾಜೊಡ್ ಮೆರೆಗಿತ್ತಿನ ಪುದರ್, ಸ್ಥಾನಮಾನೊಗ್ ತೂವೆರಾವಂದಿತ್ತಿನಕುಲುಲಾ ಪಾಕ ಇತ್ತೆರ್. ಇಂಚಿನಕ್ಲೆನ ಕುತಂತ್ರೊಡಾತ್ರ ತುಳುನಾಡ್ ಬ್ಯಾಂಕ್ ಮುರ್ಕುದ್ ಪೋಂಡ್. ಕೈ ಕಾಲಿಯಾಯಿನ ಪಣಿಯಾಡಿಲು ಸಂಸಾರದೊಟ್ಟುಗ್ ಮದ್ರಾಸ್‌ಗ್ ಪೋಯೆರ್. ಅಲ್ಪನೇ ಮೇರ್13-9-1959ಟ್ಟ್ ಸ್ವರ್ಗಸ್ಥರಾಯೆರ್. ಮೆರೆನ ಜೋಕುಳಾಯಿನ ವಾದಿರಾಜ್, ಜವಾಹರ್ ಬೊಕ್ಕ ಹರಿಣಿ ಈ ಮೂವೆರ್‌ಲಾ ಇನಿ ಚಲನಚಿತ್ರ ನಿರ್ದೇಶಕೆರಾದ್, ನಟ ನಟಿಯೆರಾದ್ ಸಿನೇಮಾ ರಂಗೊಡ್ ಬಾರೀ ಪುದರ್ ದೆತ್ತೊಂದುಲ್ಲೆರ್.

ಜನಮರ್ಲ್ ಬೂಕುಗ್ ಮುನ್ನುಡಿ ಬರೆದಿತ್ತಿನ ರಂಗರಾವ್ ತಲ್ಚೇರಿಕರ್(ಎಡ್ವಕೇಟ್) ಇಂಚ ಪನ್ಪೆರ್.

"ಮಾಧವ ತಿಂಗಳಾಯರು ಇನ್ನೂ ಎಳೆ ವಯಸ್ಸಿನವರಾದರೂ ರಂಗಭೂಮಿಯ ಸೇವೆ ಮಾಡುವವರಲ್ಲಿ ನಮ್ಮ ಮಂಗಳೂರು ಮಟ್ಟಿಗೆ ಇವರ ಹೆಸರು ಪ್ರಥಮ ಪಂಕ್ತಿಯಲ್ಲಿ ಬರೆಯಲ್ಪಡಲು ಯೋಗ್ಯವಾದುದೆಂದು ನಿಸ್ಸಂದೇಹವಾಗಿ ಹೇಳಬಹುದು. ಸೇವಾದಳ ನಾಟಕ ಮಂಡಳಿಯ ನಾಟಕಗಳನ್ನು ನೋಡಿದವರಿಗೆ ಇವರು ಶ್ರೇಷ್ಠ ವರ್ಗದ ನಟರೆಂದು ಬೇರೆ ಹೇಳ ಬೇಕಾಗಿಲ್ಲ. ಆದರೆ ಇವರು ನಟರಷ್ಟೇ ನಾಟಕ ಕರ್ತರೂ ಆಗಿರುವರೆಂಬುದು ಹೆಚ್ಚಿನವರಿಗೆ ಹೊಸ ಸುದ್ದಿಯಾಗಿರಬಹುದು. ಜನಮರ್ಲ್ ಪುಸ್ತಕವನ್ನು ಮುದ್ರಿಸುವ ಮೂಲಕ ಹೊಸ ಬರಹಗಾರರಿಗೆ ಪ್ರೋತ್ಸಾಹ ಕೊಡುತ್ತಿರುವ ಶ್ರೀ ಪಣಿಯಾಡಿಯವರ ಉಪಕಾರವು ಸ್ಮರಣೀಯವಾಗಿದೆ. ನಾಟ್ಯ ಕಲಾಕೋವಿದರಿಗೆ ಈ ನಾಟಕದಲ್ಲಿ ಹಲವು ದೋಷಗಳು ಕಾಣಬಹುದು. ಆದರೆ ಬಾಲಕನೊಬ್ಬನು ತುಳುನಾಡಿನ ಗ್ರಾಮ್ಯ ಜೀವನವನ್ನು ಚಿತ್ರಿಸಿ ಅವರಲ್ಲಿರುವ ದೋಷಗಳನ್ನು ಕಣ್ಣ ಮುಂದೆ ಇಡುವ ಉದ್ದೇಶದಿಂದ ಬರೆದ ಪ್ರಥಮ ಪ್ರಯತ್ನವೆಂಬುದನ್ನು ವಿಮರ್ಶಕರೂ ಮರೆಯಬಾರದು. ಗ್ರಾಮಗಳ ಜೀರ್ಣೋದ್ಧಾರ ವಾಗಬೇಕಾದರೆ ಇಂತಹ ನಾಟಕಗಳಿಂದ ಹೆಚ್ಚಿನ ಉಪಯೋಗವಾಗಬಹುದು. ಈ ದೃಷ್ಟಿಯಲ್ಲಿ ನೋಡಿದರೆ ಮಾಧವ ತಿಂಗಳಾಯರು ಕರ್ನಾಟಕದ ನಾಟಕ ಲೇಖನದಲ್ಲಿ ಉಪಯುಕ್ತವಾದ ಹೊಸ ದಾರಿಯನ್ನೇ ಆರಂಭಿಸಿರುವರೆಂದು ಹೇಳಬಹುದು."

ನಾಟಕ ಕರ್ತನ ಅರಿಕೆಡ್ ಮಾಧವ ತಿಂಗಳಾಯೆರೆನ ಪಾತೆರ ಇಂಚ ಇತ್ತ್‌ಂಡ್. - "ಎಂಕ್ ಎಲ್ಲಿಡ್ಡಿಂಚ ನಾಟಕದ ಒಂಜಿ ಮರ್ಲ್. ಈ ಮರ್ಲೇ ಬುಲೆದ್ ಬತ್ತ್‌ದ್ ಇನಿಗ್ ಈ 'ಜನಮರ್ಲ್' ಪನ್ಪಿ ತುಳು ನಾಟಕೊನು ಬರೆದ್ ತುಳುನಾಡ್‌ದ ಸಹೋದರೆರೆ ದುಂಬು ದೀಪಿನಾತ್ ಧೈರ್ಯೊನ್ ಕೊರ್‌ಂಡ್. ತುಳು ಸಾಹಿತ್ಯನ್ಪಿನ ಭೂಮಿಡ್ ಎನ್ನ ಈ ಸುರುತ ದಯಿನ್ ಬುಳೆಪಾದ್ ನೆಕ್ಕ್ ನೀರ್ ಪಾಡ್ದ್ ಸಾಂಕ್‌ದ್ ಮರಾಪಿಲೆಕ್ಕೊ ಮಲ್ಪುನ ಭಾರ ತುಳು ಸೋದರೆರೆಗ್ ಸೇರ್ದಿನವಾದುಂಡು.........."

ಸುಮಾರ್ ಸೊನ್ಪ (90) ವರ್ಷೊಡ್ ದುಂಬು ಊರುಗ್ ಪ್ಲೇಗ್‌ದಂಚಿನ ಮಾರಿ ರೋಗ

ಬತ್ತ್‌ದ್ ಮಾತ ಇಲ್ಲಡ್‌ಲಾ ಜನ ಸಯ್ಯೊಂದ್ ಇತ್ತೆರ್. ಇಂಚಿನ ಭಯಂಕರ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ತೂದ್ ಪೋಡಿದ್ ಊರು ಬುಡ್‌ದ್ ಪಾರ್ ಪೋತಿನಕುಲುಲಾ ಅಪಗ ಪಾಕ ಇತ್ತೆರ್. ಈ ಸೀಕ್‌ನ್ ಒರಿಯಡ್ಡ್ ಬೊಕ್ಕೊರಿಯಗ್ ಪರಡಂದಿ ಲೆಕ್ಕೊ ಜಾಗ್ರತೆ ಮಲ್ಪುನಾವಡ್ ಕಾಯಿಲೆ ದೂರಾಪಿನಂಚಿನ ಮರ್ದ್ ದೆತೊನೊಡ್ ಪನ್ಪಿನ ತಿಳುವಳಿಕೆ ಆವಡ್ ಆನಿ ಈ ಜನೊಕ್ಲೆಗ್ ಇತ್ತ್‌ಜಿ. ಸೀಕ್‌ಡ್ ಇತ್ತಿನ ಬೊಡೊದಿ ಬಾಲೆಲು ಸೈಪಿಲೆಕ್ಕೊ ಆದಿತ್ತ್‌ಂಡಲಾ ತನ್ನ ಸ್ವಾರ್ಥೊಗಾದ್ ಅಕ್ಲೆನ್ ಬುಡ್ದ್ ಪಾರ್ ಪೋದು ಅಲ್ಪಲಾ ಕೈಟ್ ಕಾಸ್ ಇಜ್ಜಂದೆ ಬಂಜಿಗ್ ನುಪ್ಪುಲಾ ಇಜ್ಜಾಂದೆ ಬೋಡು ಬೋಡಾಯಿನಾತ್ ಕಷ್ಟ ತಿಂದ್‌ದ್ ಕಡೆಕ್ ಪಶ್ಚಾತ್ತಾಪೊಡು ಮನಸ್ ಬೆಯಿಪಿನಕ್ಲೆನ ಮಲ್ಯ್.

ಬಾಯಿಗ್ ನೀರಿಜ್ಜಾಂದೆ, ಲೆತ್ತ್ ಕೇನುನ ಗತಿ ಇಜ್ಜಾಂದೆ ಸೀಕ್ ಸಂಕಡೊಡ್ ನರಕೊಂದ್ ಪೊರೆಲೊಂದಿತ್ತಿನಕುಲು " ಓ ಮಾರಿ ದ್ಯಾವತ್ಯಾ ವರ್ಷ ವರ್ಷಲಾ ನಿಕ್ಕ್ ಎಂಕುಲು ಕೊರೊಂದಿತ್ತಿನ ಕುರಿ ಕೋರಿದ ನೆತ್ತೆರ್ ಎಬ್ಬಾದ್ ಪೋಂಡಾ? ನಿಕ್ಕ್ ದಾಲಾ ಕೊರಂದಿನಕ್ಲೆನ ಮಿತ್ತ್ ಇತ್ತಿನ ಪಗೆನ್ ಆವಾರ ಕೊರೊಂದಿತ್ತಿನಂಚಿನ ಎಂಕ್ಲೆನ ಮಿತ್ತ್ ದೆತ್ತನಾ? ಇನಿ ಎಂಕ್ಲೆನ್ ಏರ್ಲಾ ತೂಪಿನ ಗತಿ ಇಜ್ಜಿ ಪಂದ್‌ಲಾ ನಿಕ್ಕ್ ಗೊತ್ತುಜ್ಜಾ? ಇತ್ತೆ ಎಂಕುಳು ಜೈದಿನಲ್ತ್ ಪಂದೆರಾವಂದೆ ಉಪ್ಪನಲಾ ನಿನ್ನ ಕಣ್ಣ್‌ಗ್ ತೋಜುಜಾ? ಬೇನೆ ತಿನ್ನೊಂದುಪ್ಪುನ ಎಂಕ್ಲೆನ ಅರ್ಪಟ ಬುಲ್ಪಟಲಾ ನಿನ್ನ ಕೆಬಿಕ್ ಕೇನುಜಾ? ದೇವೆರೇ ಈ ದಾನೆ ಕಣ್ಣ್ ಮುಚ್ಚೊಂದನಾ? ಅತ್ತ್ ಕೆಬಿಕ್ ಕೈ ಪತ್ತೊಂದು ಕುಲ್ಲುದನಾ?" ಪಂದ್ ದೇವೆರೆಗೇ ನೆರ್ಪಿನಕ್ಲೆನ ಮಲ್ಯ್, ಇಂಚಿನ ಮಾತಾ ನೈಜ ಘಟನೆಲೆನ್ ಒಟ್ಟು ಮಲ್ತ್‌ದಿನ ತಿಂಗಳಾಯೆರ್ ಜನಮಲ್ಯ್ ನಾಟಕ ಬರೆವೆರೆ ಕಾರಣ ಆತ್‌ಂಡ್.

ಅಂಚೆನೇ ಅಜ್ಞಾನಿಲು ಕಪಟ ಸನ್ಯಾಸಿಲೆನ್‌ಲಾ ದೇವೆರ್ ಪಂದ್ ಎಂಚ ನಂಬುವೆರ್? ಅಕ್ಲೆನ ಮೋಸೊಗ್ ಸುಳ್ಳು ಪಾತೆರೊಗ್ ಎಂಚ ಮರ್ಲಾಪೆರ್? ಪಂಡ್‌ದ್‌ಲಾ ಇಂದೆಟ್ ತೋಜಾದೆರ್.

ಮಂಜಣ್ಣೆ - ಈರ್ ಅಯ್ತ್ ವಿಷಯೊಡ್ ದಾಲಾ ಪೋಡ್ಯುನ ಬೊಡ್ಚಿ, ಈರ್ನಂಚಿನಕ್ಲೆಗ್ ಸಹಾಯ ಮಲ್ತ್‌ಜಿಡ ಬೊಕ್ಕ ಏರೆಗ್ ಯೆಂಕ್ಲು ಸಹಾಯ ಮಲ್ಪುನಿ? ನಮ ಮಾತಾ ಒಂಜೇ ಕೆಲಸದಕುಲತ್ತೆ? ಹಾಂ, ಇತ್ತೆ ಪನ್ಲೆ ಈರೆ ಕಥೆ ದಾದಂದ್ ಆಯಿಡ್ದ್ ಬೊಕ್ಕ ಯನಡ ತೀರ್ಲಾತ್ ಪ್ರಯತ್ನ ಮಲ್ಪುವೆ.

ಸನ್ಯಾಸಿ- (ಅಂಚಿಂಚಿ ತೂದ್) ಯೆನ್ನ ಗುರ್ತ ಮುಲ್ಪ ಯೇರೆಗ್ಲಾ ಇಜ್ಜತ್ತಾ? ತೂಲ ಮಂಜಣ್ಣಾ ಯಾನ್ ಕಂಡೊಂದು ಐನ್ ಸರ್ತಿ ಜೈಲ್‌ಗ್ ಪೋತೆ. ಇಂಚೊಗ್ ಜುಗಾರಿದ ಮಂಡಲದಲ್ಪ ಯೆಂಕ್ಲಾ ಯೆನ್ನ ಒರಿ ದೋಸ್ತಿಗ್‌ಲಾ ಪನವುದ ವಿಷಯೊಡ್ ಚರ್ಚೆ ಬತ್ತ್‌ದ್ ಯಾನ್ ಅಯಗ್ ಬಿಸತ್ತಿ ಪಾಡ್‌ದ್ ಕೆರ್‌ದ್

ಬುಡಿಯೆ. (ಯೆಂಕ್ ಇತ್ತೆ ವಾರಂಟ್ ಪಿದಾಡ್‍ದ್‍ಂಡ್ ಪೊಲೀಸ್‍ದಕ್ಲು ಯೆನನ್ ನಾಡೊಂದೇ ಉಲ್ಲೆರ್. ಅಂಚಾದ್ ಯಾನ್ ನಮ್ಮೆನಮ್ಮೆದ ವೇಷ ಪಾಡೊಂದುಲಾ ಪೊಲೀಸ್‍ದಕ್ಲೆನ ಕಣ್ಣ್ ತಪ್ಪಾವೊಂದುಲಾ ಏತೇ ಊರೂರು ತಿರ್ಗಿಯೆ. ಆಂಡ ಸಿ.ಐ.ಡಿ.ಲು ನನಲಾ ಯೆನ್ನ ಬೆರಿ ಬುಡ್‍ತ್‍ಜೆರ್. ಇತ್ತೆ ಈ ಸನ್ಯಾಸಿ ವೇಷ ಕಟ್ಟೊನೊಡಾಂಡ್. ಹಾಂ, ಅವು ಮಾತಾ ಅಂಚ ಉಪ್ಪಡ್. ಇತ್ತೆ ನಮ ದಾನೆ ಮಲ್ಪುನಿ ಪಂಡ ಕಮಲಾನಂದ ಸ್ವಾಮಿ ಪನ್ಪಿನ ಬಾರಿ ಮಲ್ಲ ಸನ್ಯಾಸಿಲು ಬೈದೆರ್‍ಂದ್ ಚಪ್ಪಡಿಡ್ ಈಯಿ ಪುಕಾರ್ ಮಲ್ಪೊಡು. ಯಾನ್ ಜೈಲ್‍ಡ್ ಉಪ್ಪುನಗ ಯೆನ್ನ ಕಡೆಕ್ ತಿರ್ಗಾವೆ. ನಿನ್ನ ಕೆಲಸ ದಾನೆ ಪನ್ನಗ ಯೆನ್ನ ಪುದರ್ ಪುಕಾರ್ ಮಲ್ಪುನವು ಈತೆ. ಆತ್ ಮಲ್ತ್‍ಡ ಪರಕೆ ಬತ್ತಿನೆಟ್ಟ್ ಅರ್ಧ ನಿಕ್ಕ್‍ಲಾ ಕೊರ್ಪೆ ದಾಲ ಪೋಡ್ಯಡ.

ಮಂಜಣ್ಣೆ - ಈತೆಕ್ಕ್ ಕಷ್ಟ ದೆತೊನಡಾ? ಪಿಲಿನ್ ಎಲಿ ಕೆರ್‍ಂಡ್ ಪನ್ಪಿನ ಸುಳ್ಳು ಸುದ್ದಿನ್‍ಲಾ ಸರಿಯಾದ್ ವಿಚಾರ ಮಲ್ಪಂದೆ ಕನ್ಣ್ ಮುಚ್ಚಿದ್ ನಂಬುನ ಜನೊಕ್ಲೆನ್ ನಿಮಿಷದುಲಯಿ ಈರ್ನ ಕಡೆಕ್ ಒಯ್ಪುವೆ ತೂಲೆ (ಆತ್ ಪೊರ್ತುಗ್ ರಡ್ಡ್ ಮೂಜಿ ಜನ ಗ್ರಾಮಸ್ಥೆರ್ ಅಡೆಗ್ ಬರ್ಪೆರ್.) ಮೊಕ್ಲೆನ್ ತೂಯಿ ಕೂಡ್ಲೇ ಮಂಜಣ್ಣೆ ಸ್ವಾಮಿನ ಕಾರ್‍ಗ್ ಅಡ್ಡ ಬೂರ್‍ದ್ -

ಮಂಜಣ್ಣೆ - ಮಹಾತ್ಮಾ - ಈಶ್ವರ ದೇವೆರೆನ ಅವತಾರ ಆದಿತ್ತಿನ ಈರ್ ಈ ಲೋಕೊಡ್ ಕಲ್ಜಿಗ ಸುರು ಆನಗನೆ ಮನುಷ್ಯ ಜನ್ಮೊಗ್ ಬತ್ತರ್. ಲೋಕೊಡ್ ಅನ್ಯಾಯ ಹೆಚ್ಚೊಂಡ್ ಸ್ವಾಮೀ ಹೆಚ್ಚೊಂಡ್. ಈರೇ ಗತಿಯಾಯಿನ ಎಂಕ್ಲೆನ್ ಉದ್ಧಾರ ಮಲ್ಪುಲೆ. ಇರೆನ ಪ್ರಭಾವೊನು ತೋಜಾದ್ ದೇವೆರೆಜ್ಜಿಂದ್ ಪನ್ಪಿ ನಾಸ್ತಿಕೆರ್ ಈರೆಡ್ಡಾದ್ ಈರ್ ಪತ್ತ್‍ದಿ ಭಕ್ತಿ ಮಾರ್ಗೊನ್ ಅನುಸರಿಸುಲೆಕ್ಕೊ ಮಲ್ಪುಲೆ.

ಸನ್ಯಾಸಿ - ಜೈ ಶಂಕರ್

ದೂಮ - (ಮಂಜಣ್ಣನ್ ದೂರ ಲೆತ್ತ್‍ದ್) ಉಂದೇರ್ ಸನ್ಯಾಸಿಲು? ತೂನಗ ಬಾರಿ ಕಾರ್ಣಿಕ ಮಲ್ತ್‍ದಿನರೆ ಲೆಕ್ಕೊ ತೋಜುವೆರ್?

ಮಂಜಣ್ಣೆ - ಅಂದಪ್ಪಾ ಅಂದ್ ಹಿಮಾಲಯ ಪರ್ವತೊಡು ಉಪ್ಪುನ ಕೈಲಾಸೊಗ್ ಮೇರ್ ಐನ್ ಸರ್ತಿ ಪೋತೆರ್. ಒರಿ ದೋಸ್ತಿಗ್‍ಲಾ ಮುಕ್ತಿ ಕೊರುದು ಸಾಯುಜ್ಯ ಪದವಿ ತಿಕ್ಕುಲೆಕ್ಕೊ ಮಲ್‍ದಿ ಮಹಾತ್ಮೆ ಮೇರ್. ಯೆನ್ನ ಪೂರ್ವ ಜನ್ಮದ ಪುಣ್ಯೊಡೇ ಯೆಂಕ್ ಮೆರೆನ ದರ್ಶನ ಭಾಗ್ಯ ಆಂಡಲಾ ನನ ಈ ಸ್ವಾಮಿನ ಶಿಷ್ಯೆ

ಆದ್ ಮೆರೆನ ಚಾಕ್ರಿಡೇ ಯೆನ್ನ ಪೂರ್ತಿ ಆಯುಷ್ಯೊನ್ ಕಳೆವುಡುಂದುಲ್ಲೆ. ಮೆರ್ ಬಾರಿ ಬಾರಿ ಚಮತ್ಕಾರ ಮಲ್ತ್‌ದೆರ್. ಕಣ್ಣ್ ಇಜ್ಜಾಂದಿನಕ್ಲೆಗ್ ಕಣ್ಣ್ ಕೊರ್ತೆರ್. ಬಾಲೆಲು ಇಜ್ಜಾಂದಿನಕ್ಲೆಗ್ ತನ್ನ ಮಂತ್ರ ಶಕ್ತಿದ ಪ್ರಭಾವೊಡು ಬಾಲೆಲೆನ್ ಕೊರ್ತೆರ್. ನುಂಗುದಿನ ಮರತ ಅಡಿಟ್ ಮೇರ್ ಕುಲ್ಲುಂಡ ಯಾವು ಮರ ತೆಗ್‌ಲ್‌ದ್ ಇರೆ ನೆಲ್‌ಕೆ ಜಿಂಜುಂಡು. ಕುಂಟೊಂದು ನಡಪುನಕ್ಲೆ ಮಿತ್ ಮೆರೆನ ದೃಷ್ಟಿ ಬೂರ್‌ಂಡ್ ಪಂದಾಂಡ ಅಕ್ಲೆ ಕಾರೇ ಸಮ ಆಪುಂಡು. ಮೆರೆಗ್ ಎಲ್ಯೆ ಮನಸಾಂಡ ಮಾಯಕೊಡು ಬೇತೆ ದೇಶೊಗ್ ಪೋವೆರೆ ಇಯಾವು. ಅಂಚಾದ್ ಊರುದಕ್ಲು ತನುಕ್ಲೆ ಇಚ್ಛೆನ್ ಪೂರ್ತಿ ಮಲ್ಪೊನೆರೆಗಾದ್ ಕೊರ್ಪಿ ಪರಕೆನ್ ಬೇಗ ಬೇಗ ಅರ್ಪಿತಂಡ ಎಡ್ಡೆ.

ಪೂವಣ್ಣೆ - ಅಂದಂದ್ ನಮ್ಮ ಪುಣ್ಯೊಡೇ ಈ ಮಹಾಸ್ವಾಮಿಲು ಇನಿ ನಮ್ಮ ಊರುಗು ಬೈದೆರ್. ಬಲೆ ಪೋಯಿ ದೂಮಣ್ಣಾ, ಈ ಸುದ್ದಿ ಇಡೀ ಊರುಗ್ ಪಿನ್ಪಿವುಗ ಬಲೆ. ಜನೊಕ್ಲು ಅಕ್ಲೆಕ್ಲೆನ ಪರಕೆನ್ ಆಯಿನಾತ್ ಬೇಗ ಸ್ವಾಮಿಗ್ ಕೊರ್ಪಿ ಲೆಕ್ಕೊ ಆವಡ್." ಪಂದ್ ಕೈ ಮುಗಿದ್ ಅಕ್ಲು ಮಾತೆರ್‌ಲಾ ಪೋಯಿ ಬೊಕ್ಕ ಮಂಜಣ್ಣೆ ದಂಬುಕಟ್ಟ್‌ದ್ ತೆಲ್ತೊಂದು -

ಮಂಜಣ್ಣೆ - ಎಂಚ ಕಪಿಲಾನಂದೆರೆ ಯೆನ್ನ ಉಪಾಯ?

ಸನ್ಯಾಸಿ - ಬರಾಬರಿ ಜೈ ಶಂಕರ್

ಮಂಜಣ್ಣೆ - ಆಂಡ್ ಬಿತ್ತ್ ಎಂಚಲಾ ಬಿರ್ಕ್‌ದಾಂಡ್. ನನ ಬುಲೆ ಕಟಾವು ಬೇಗನೇ ಆಪುಂಡು ತೂಲೆ. ಈತ್ ಪೊರ್ತುದುಲಯಿ ಈರೆನ ಕೀರ್ತಿ ಇಲ್ಲ್‌ಇಲ್ಲ್‌ಡ್ ಪಾತೆರುನಾತ್ ಆಂಡ್. ನನೊಂಜಿ ಗಳಿಗೆಡ್ ಸಾಲ್ ಕಟ್ಟ್‌ದ್ ಜನ ಪರಕೆ ಕನವೆರೆಯಾವು.

ಸನ್ಯಾಸಿ - ಹೂಂ ತೂಕ ತೂಕ ಈ ಜನಮಲ್ಲ್ ಎಂಚ ಉಂಡ್ ಪಂದ್ ತೂಕ ಜೈ ಶಂಕರ್.

ಧರ್ಮದ ಉದಲ್

'ಓದುವುದು ಶಾಸ್ತ್ರ ಹಾಕುವುದು ಗಾಳ' ಪಂದ್ ಪನ್ಪಿನ ಗಾದೆದ ಅರ್ತೊಗ್ ಸರಿಯಾದ್ ಬರೆತಿನವು ಈ 'ಧರ್ಮದ ಉದಲ್' ನಾಟಕ. ಜಾತಿ ನೀತಿ ಧರ್ಮ ಕರ್ಮ ಪಂಡ್‌ದ್ ಎದ್‌ರ್‌ಡ್ ಮಲ್ಲ ಮಲ್ಲ ರೀತಿಡ್ ಪಾತೆರುನಕ್ಲು ಪಿರವುಡು ಮಲ್ಪುನ ಅನ್ಯಾಯ ಅನಾಚಾರೊನ್ ಇಂದೆಟ್ ಬರೆದ್ ತೋಜಾದೆರ್ ತಿಂಗಳಾಯೆರ್.

ಊರುದ ದೇವಸ್ಥಾನೊಡ್ ವರ್ಷಾವಧಿ ಉತ್ಸವ ನಡತ್ತೊಂದುಪ್ಪುಂಡ್. ಬ್ರಾಣೆರೆಡ್ದ್ ಬತ್ತಿನ ಬಿರ್ವೆರೆ ಮುಟ್ಟ ಮಾತಾ ಹಿಂದುಳುಲಾ ಮೂಲು ಸೇರ್‌ದುಪ್ಪುವೆರ್. ದೇವೆರೆ ಪೂಜೆ ತೂವೊಂದು ಮುಂಡೊಗು ಗಂಧ ಪ್ರಸಾದ ಪಾಡೊಂದು ಭಕ್ತಿಡ್ ಕೈ ಮುಗಿಯೊಂದ್‌ಲಾ ಉಪ್ಪುವೆರ್. ಆಂಡ ಹಿಂದೂ ಧರ್ಮದ ಸಂಸ್ಕೃತಿ, ಸಂಕೇತವಾದಿತ್ತಿನ ಈ ದೇವಸ್ಥಾನೊಗ್ ಹಿಂದುಳೇ ಆಯಿನ ಹರಿಜನೊಕ್ಲೆಗ್ ಪ್ರವೇಶ ಇಜ್ಜಿ. ಅಕುಲುಲಾ ದೇವೆರೆ ಮಿತ್ತ್‌ದ ಭಕ್ತಿ ಭಾವೊಡು ದರ್ಶನೊಗ್ ಬತ್ತೆರ್ ಪಂದಾಂಡ ಅಲ್ಪ ನಡಪುನ ಅಧರ್ಮ, ಅನ್ಯಾಯೊನು ಕೇನುನಕುಲೇ ಇಜ್ಜೆರ್. ಇಂದೆನ್ ತೂಯಿನ ಬೇತೆ ಧರ್ಮದಕ್ಲೆಗ್‌ಲಾ ಮಸ್ಕಿರಿ ಮಲ್ತ್‌ದ್ ತೆಲ್ಪೆರೊಂಜಿ ಸಾದಿ. ಇಂಚಾದ್ ಜೆಂಜಿದಿನ ಸಭೆಟ್ ತನುಕ್ಲೆಗ್ ಆಯಿನ ಅವಮಾನೊನು ಸಹಿಸೆರಾವಂದಿನ ಹರಿಜನೊಕ್ಲು ಮತಾಂತರ ಆಪಿನೆಟ್ಪ್ ದಾನೆ ವಿಶೇಷ? ಇಂದೆತ್ತ ಅರ್ಥ, ನಮ್ಮ ಹಿಂದೂ ಧರ್ಮ ನಮ್ಮ ಆಸಡ್ಡೆಡಾದ್ ಉದಲ್ ಕಥಾವಸ್ತುಡ್ ಇತ್ತಿನ ಒಂಜಿ ದೃಶ್ಯ.

ಗುರ್ಕಾರೆ - ಏ ದಿಕ್ಕ ತನಿಯಾ ದಾಯೆ ಬತ್ತ ಇಡೆಗ್ ಪೋ ಪಿದಾಯಿ. ದೇವೆರೆಗ್ ನಿನ್ನ ನೆರೆಲ್‌ಲಾ ಸೋಕೆರೆ ಬಲ್ಲಿ. ದಾನೆ ಇತ್ತೆ ಈಯಾದ್ ಪಿದಾಯಿ ಪೋಪನಾ ಇಜ್ಜಾ ಹಾಕ್‌ದ್ ಗಿಡಪೊಡಾ?

ತನಿಯೆ - ಅಣ್ಣನಕ್ಲೇ ಯಾನಂಚೀ ತಪ್ಪು ನಿಕ್ಲೆಗ್ ದಾನೆ ಮಲ್ತ್‌ದೆ? ಮಾನೆರೆ ಜಾತಿಡ್ ಪುಟ್ಟಿಯೆಂದ್ ಯನನ್ ದಾಯೆ ನೂಕುವರ್? ಯಾನ್‌ಲಾ ನಿಕ್ಲೆ ಲೆಕ್ಕೊ ಪರಕೆ ಕೊರಿಯೆರೆಂದ್ ಬತ್ತಿನಿ. ದೇವೆರೆನ್ ಎಂಕ್ಲುಲಾ ನಂಬುವತ್ತಾ? ನಿಕ್ಲೆ ನಿರ್ಮಲದಾತೇ ಎಂಕ್ಲುಲಾ ಉಲ್ಲತ್ತೆ? ಬೊಕ್ಕ ದಾಯೆ ಎಂಕ್ಲೆ ಮಿತ್ತ್ ಬೇದ ತೋಜಾವರ್? ನಮನ್ ಮಾತೆರೆನ್‌ಲಾ ಉಂಡು ಮಲ್ತ್‌ದಿನಾಯೆನೇ ಆ ದೇವೆರ್. ಆಯನ ಬಾಲೆಲಾಯಿನ ನಮ ಒರಿಯನ್ ಒರಿ ಮುಟ್ಟಂದೆ ಉಪ್ಪುನು ಸಮನಾ? ತೂಲೆ ಮಿತ್ತ್ ಜಾತಿದಕುಲಾಯಿನ ನಿಕುಲಾಂಡಲಾ ಕಲಿಗಂಗಸರ ಪರ್ಪರ್. ಆಂಡ ಯಾನ್ ಪರ್ಪುಜಿ ಸೈತ್ ಪೋಯಿನ ಮುರ್ಗೊನುಲಾ ಯಾನ್ ತಿನ್ಪುಜಿ. ನನ ಎಂಚೀ ಬೇದ ನಾಡುವರ್? ನಿಕ್ಲೆ ನೆತ್ತೆರ್‌ದಲೆಕ್ಕೊ ಎಂಕ್ಲೆ ನೆತ್ತೆರ್‌ಲಾ ಕೆಂಪು. ನಿಕ್ಲೆಗ್ ಎಲು ಮಾಸ ಕನ್ನ್ ಕಾರ್ ಇತ್ತಿಲೆಕ್ಕೊನೆ ಎಂಕ್ಲೆಗ್‌ಲಾ ಉಂಡು. ಇಂಚಾದ್ ಬೇತೆ ವಾ ಉದ್ದೇಶೊಡ್ ಎಂಕ್ಲೆನ್ ಮುಟ್ಟಂದೆ ಉಪ್ಪೆರೆ ಕಾರಣ? ಎಂಕ್ಲೆನಂಚಿನ ಅವಿದ್ಯಾವಂತರೆಗ್ ವಿದ್ಯಾದಾನ ಮಲ್ತೊಂದಿತ್ತಿನ ಶೇಖರಣ್ಣೆ ಒಂಜೇ ಒಂಜಿ ದಿನ ಎಂಕ್ಲೆನೊಟ್ಟುಗ್ ಉಂಡಿನೆಕ್ಕ್ ಬೋಡಾದ್ ಆರೆನ್ ಏವ್ ಮಾತಾ ನಿಕ್ಲು ದೂರಿಯೆರ್? ಎಂಕ್ಲು ಬಡವೆರ್ ನಿಜ. ಆಂಡ ನಿರ್ಮಲ ಆದಿತ್ತಿನ ಇಲ್ಲಡ್ ಉಣೆಯೆರೆ ದಾನೆ ಅಡ್ಡಿ? ಎನ್ನ ಪರಕೆನ್ ದಾಯೆ ಸ್ವೀಕಾರ ಮಲ್ಪೆರೆ ಬಲ್ಲಿ?

ಇಂದೆಟ್ ದಾನೆ ತಪ್ಪು ಉಂಡು?

ಗುರಿಕಾರೆ - ಏ ತನಿಯಾ! ಯಾವು ಏತ್ ನಿನ್ನ ಕಾನೂನು? ವಂತೆ ಸಲಿಗೆ ಕೊರ್‌ಂಡ ಬಾರಿ ಉದ್ದ ಆಪುಂಡತ್ತಾ ನಿನ್ನ ನಾಲಯಿ? ಎಂಕ್ಲೆಗ್ ದಾಲಾ ನಿನ್ನ ಲೆಚ್ಚರ್ ಬೊಡ್ಚಿ ದಾನೆ? ಈಯಿ ಏತ್ ನಿರ್ಮಲ ಆಂಡಲಾ ಆಚಾರ ಸಾಚಾರೊಡ್ ಎಂಕ್ಲೆಡ್ದ್ ಏತೇ ಮಿತ್ತ್ ಪೋಯಡಲಾ ಜನ್ಮೊಡು ಈಯಿ ಮಾನೆನೆ. ನಡಪ್ ನಡಪ್ ಎಚ್ಚ ಪಾತೆರ್‌ದ್ ಬೆರಿ ಮಿನಿ ಪೊಡಿ ಮಲ್ತನಡ ನಡಪ್.

ತನಿಯೆ - ಅಯ್ಯೋ ದೇವೆರೇ ಹಿಂದೂ ಮತೊಟು ನ್ಯಾಯನೇ ಇಜ್ಜಾ? ಬೇಡೆ ಆದಿತ್ತಿನ ವಾಲ್ಮೀಕಿ ರಾಮಾಯೊಣೊನ್ ಬರೆದ್ ಪ್ರಖ್ಯಾತಿ ಆತ್‌ಜೆನಾ? ಬೆಸ್ತೆರೆ ಜನ್ಮೊಡ್ ಪುಟ್ಟುದಿನ ವೇದವ್ಯಾಸೆ ವಿಶ್ವ ಕವಿಯಾದ್ ಮರ್ಯಾದಿ ಪಡೆಯಿಜೆನಾ? ಅಯ್ಯೋ ಎಂಕ್ಲು ಹಿಂದೂ ಧರ್ಮದಕ್ಲಾದಿತ್ತ್‌ದ್ ಹಿಂದೂ ದೇವೆರೆನ್ ಪೂಜೆ ಮಲ್ಪುನಕ್ಲಾದಿತ್ತ್‌ಂಡಲಾ ಎಂಕ್ಲೆನ್ ಮೊಕ್ಲು ಮುಟ್ಟುಜೆರತ್ತಾ ಆಪಗಾಂಡ ಮೊಕ್ಲು ಮುಸಲ್ಮಾನೆ ಬೊಕ್ಕ ಕ್ರೈಸ್ತೆರೆನ್ ಎಂಚ ಮುಟ್ಟುವೆರ್? ಆವಡ್ ಯಾನ್‌ಲಾ ಎಲ್ಯೆ ಮುಸಲ್ಮಾನ ಧರ್ಮೊಗ್ ಸೇರಿ ಬೊಕ್ಕಾಂಡಲಾ ಮೊಕ್ಲೆನ ಸ್ಪರ್ಶೊಗ್ ಯೋಗ್ಯ ಆಪೆನಾ ಪಂದ್ ತೂವೊಡ್.

ಪಾಕ ವರ್ಷೊಡ್ ಬೊಕ್ಕ ಇಲ್ಲದಕ್ಲೆಗೇ ಬೊಡ್ಚಾದ್ ಪೋಯಿನ ಪರಬೆ ತ್ಯಾಂಪ ಗುರಿಕಾರೆ ನಿಲೆ ಇಜ್ಜಂದೆ ಬೀದಿ ಬೀದಿ ತಿರ್ಗೊಂದಿತ್ತೆ. 'ಅಯ್ಯೋ ದೇವೆರೇ ಇತ್ತೆ ಯಾನ್ ಒಡೆಗ್ ಪೋವಡ್? ಯೆಂಕ್ ಏರ್ ಇಡೆ ಕೊರ್ವೆರ್? ಅಯನಯನ ತರೆಕ್ ಅಯನಯನ ಕೈ ಪಂದ್ ಪಂಡಿ ಲೆಕ್ಕೊ ಆಂಡತ್ತಾ ಯೆನ್ನ ಕತೆ? ಆವಡ್ ಅಲ್ಪೊರಿ ಬ್ಯಾರಿ ಬರೊಂದುಲ್ಲೆ. ಉಂಬೆಡಾಂಡಲಾ ನಟ್ಟೊನುವೆ.'

ತ್ಯಾಂಪ ಕಾಕ ಈರ್ ದೂರ? ಯೆಂಕ್ ಒಂತೆ ಈರೆನ ಇಲ್ಲಡ್ ಕುಲ್ಲೆರೆ ಇಡೆ

ಗುರಿಕಾರೆ - ಕೊರ್ಪರಾ?

ತನಿಯೆ - ಓ.....ಗುರಿಕಾರೆರ್! ಇರೆಗ್ ಯಾನ್ ಇಡೆ ಕೊರ್ಪೆ ಆಂಡ ಈರ್ ಬ್ಯಾರಿನ ಇಲ್ಲಡ್ ಕುಲ್ಲರಾ?

ಗುರಿಕಾರೆ - ಏರ್ಲಾ ಆವಪ್ಪಾ ವರ ಯೆನ್ನ ಜೀವ ಒರಿಂಡ ಯಾವು.

ತನಿಯೆ - ಯಾನ್ ಏರ್ ಗೊತ್ತುಂಡ? ತನಿಯೆ ಪನ್ಪಿನ ದಿಕ್ಕೆ! ಈರ್ ನೆರ್ವ್ ಗಿಡಾದಿನ ದಿಕ್ಕೆ. ಯಾನ್ ಹಿಂದೂ ಆದುಪ್ಪುನಗ ಯನನ್ ಓದಯಿ ನೂಕಿಯರ್. ಇತ್ತೆ

ಬ್ಯಾರಿಯಾಯಿ ಬೊಕ್ಕ ಮುಟ್ಟೊಗ್ ಒಯ್ತೊನುವರ್. ನಿಕ್ಲೆ ಹಿಂದೂ ಮತದ ನಿಕ್ಲೆ ದೇವೆರೆನ್ ನಂಬೊಂದಿತ್ತಿನ ದಿಕ್ಕೆ ನಿಕ್ಲೆಗ್ ಬೊಡ್ಚಿ. ನಿಕ್ಲು ಅಪ್ಪೆಂದ್ ಲೆಪ್ಪುನ ಪೆತ್ತೊನು ತಿನ್ಪಿ ಬ್ಯಾರಿ ನಿಕ್ಲೆಗ್ ಬೋಡು ಅತ್ತೆ? ಆವಡ್ ಬಲೆ ಈ ಬ್ಯಾರಿನ ಇಲ್ಲಡೆಗ್.

ಜನಮರುಳಾ ಜಾತ್ರೆ ಮರುಳಾ

ಉಂದುಲಾ ಜನೊಕ್ಲೆನ ಅಂಧಶ್ರದ್ಧೆ ದುಂಬು ಎಂಚ ಇತ್ತ್‌ಂಡ್ ಪಂದ್ ತೋಜಾವುನ ನಾಟಕ.

ಮಂತ್ರವಾದಿ- ಹಾಂ, ದಾನೆ ಬತ್ತಯಾ?

ಗ್ರಾಮಸ್ಥೆ - ಸ್ವಾಮೀ ಯೆನ್ನ ಪಲಿಗ್ ಸಿರ್ಕುಲು ಪತ್ತ್‌ದ್‌ಂಡ್ ಆವೆನ್ ಬುಡ್ಪಾಯೆರೆ ಏತೇತೋ ಪ್ರಯತ್ನ ಮಲ್ತೆ ಆಂಡ ಸಾಧ್ಯ ಆಯಿಜಿ. ಇತ್ತೆ ಇರೆನಂಚಿನ ಮಹಾತ್ಮರೆಡ ಕೇನೆರೆ ಬೋಡಾದ್ ಇಡೆಗ್ ಬತ್ತಿನಿ. ಈರ್ ಎಂಚಾಂಡಲಾ ಮಲ್ತ್‌ದ್ ಬಡವೆರೆ ಮಿತ್ತ್ ದಯ ದೀವೊಡು ಸ್ವಾಮಿ.

ಮಂತ್ರವಾದಿ- ಸರಿ ಒಪ್ಪುವೆ. ಆಂಡ ಪರಕೆ ಏತ್ ಕನದ?

ಗ್ರಾಮಸ್ಥೆ - ಪರ್‌ಂದ್ ತಾರಾಯಿ ಕನದೆ ಸ್ವಾಮಿ

ಮಂತ್ರವಾದಿ - ಆವು ದಾಯೆಗ್? ಆವೆನಂಚಿ ದಕ್ಕ್‌ಯಾ ರೂಪಾಯಿ ಏತ್ ಕನದ?

ಗ್ರಾಮಸ್ಥೆ - ಸ್ವಾಮೀ ಯಾನ್ ಬಡವೆ. ಐನ್ ರೂಪಾಯಿ ಕನದೆ.

ಮಂತ್ರವಾದಿ - ಹೂಂ. ಇಂಚಿ ಕೊರು. ನಿನ್ನ ಪಲಿನ್ ಯೆನ್ನ ಶಕ್ತಿದ ಎದುರು ಉಂತಾವು. (ಪೊಣ್ಣು ಮಂತ್ರವಾದಿನ ಎದ್‌ರ್ ಬತ್ತ್‌ದ್ ಉಂತಿ ಬೊಕ್ಕ ಆಳೆನ ಮಿತ್ತ್ ಪೂಪಿಂಗಾರ ಮಂಜಲ್‌ದ ಪೊಡಿ ದಕ್ಕ್‌ದ್ ಆಳೆಗ್ ಬೆತ್ತೊಡ್ ಪೆಟ್ಟ್ ಕೊರ್ಪೆ. ಆಯನ ಪೆಟ್ಟ್ ಆರಬಯಿಗ್ ಪೊಣ್ಣು ಪೋಡಿದ್ ನಡುಗುವಲ್.) ಹಾಂ.......ಅಲಾ ತೂಲಾ ಬತ್ತ್‌ಂಡ್ ಬತ್ತ್‌ಂಡ್ ಸಿರ್ಕುಲ್ ಬತ್ತ್‌ಂಡ್. ಬತ್ತಿ ಲೆಕ್ಕೊನೇ ಇತ್ತೆ ಆಳೆನ್ ಬುಡ್ದ್‌ಲಾ ಪೋಪುಂಡು. ಇಂದ, ಈ ಪ್ರಸಾದೊನ್ ಪುಲ್ಯಕಾಂಡೆ ಮೋನೆ ದೆಕ್ಕುನೆಟ್ಟ್ ದುಂಬು ವರ ಮೋನೆದೆಕ್ಕಿ ಬೊಕ್ಕ ವರ ಕಲಿಟ್ ಕಲತ್‌ದ್ ಕೊರು ಬೊಕ್ಕ ಮಹಾಕಾಳಿ ಭದ್ರಕಾಳಿ ಪಂದ್ ದಿನೊಕ್ ಆಯ್ನೊದು ಸರ್ತಿ ಪನ್ಪಾವು.

ಸಿರ್ಕುಲ್ ಪೋಂಡ ಬೊಕ್ಕ ಬರಂದ್.

ಪರ್ಬಿನ ಕಂಡನಿ ಬುಲ್ಪುನ ಬೊಡೊದಿನ ನಡುಟ್ ನಡಪುನ ಪಾತೆರ -

ಕಂಡನಿ- ಈ ದಾಯೆ ಪುಟ್ಪುದಿನಿ? ತಿಂದ್‌ದ್ ಸೈಯ್ಯರೆನಾ

ಬೊಡೊದಿ - ಹಾಂ! ದಾನೆ? ಯಾನ್ ಸೈಯ್ಯೊಡಾ ಯನನ್ ದಾಯೆಗಪ್ಪಾ ಇಂಚಿನರೆಗ್ ಮದ್ಮೆ ಮಲ್ತ್ ಕೊರ್ಯೆರಾ ದೇವೆರೇ ಎಂಕ್ ಒಂಜಿ ಸಾವಾಂಡಲಾ ಬೈದುವೆ?

ಕಂಡನಿ - ಸಾವು ಬರ್ಪಿನಾಂಡ ಕಾಸ್ ಕಮ್ಮಿಯಾತಿನ ಈ ಸಮಯೊಡು ಬರ್ಜಿನ ಬೊಡ್ಚಿ. ಕೈಟ್ ವಂತೆ ಕಾಸಾಂಡಲಾ ಆವಡ್ ಬೊಕ್ಕ ಬೋಡಾಂಡ ಸಯ್. ಅತ್ತ್ ನಿಕ್ಕ್ ಒಂಜಿ ಪಿಂಡ ಆಂಡಲಾ ಮಲ್ಪವೊಡತ್ತಾ?

ಬೊಡೊದಿ- ಎಂಚಿನೆ ಎಂಚಿನೆ ಎಂಕ್ ಪಿಂಡ ಪಾಡಾವರ? ಆಂದ್ ಬೊಕ್ಕ ಈರೆಗ್ಲಾ ಯೆಡ್ಡಾವು ಯಾನ್ ಪೋಂಡ ಸುಖಿಲಾ ಆವು ಅತ್ತಂದೆ ನನೊರ್ತಿನ್‌ಲಾ ಕನಬರೊಲಿ. ದೇವೆರೇ ಈರೆ ಮನಸೇ? ಆಂಡ ಒಂಜಿ ಇರೆನ ಕೈತಲ್ ಸಮ ನುಪ್ಪು ಇಜ್ಜಾಂದೆ ಉಪ್ಪುನೆಕ್ಕ್‌ಲಾ ಸೈಪಿನ ಎಡ್ಡೆ.

ಕಂಡನಿ - ವಂತೆ ಸುಮರ್ ಮಲ್ಪು ಮಾರಾಯಿದೆ ನಿನ್ನ ಹಣೆಬರೊನು. ನಿರೆಕರೆತಕ್ಲು ಮಿನಿ ಕೇನಂದೆ, ಈ ಸೈತ್‌ಂಡ ಯೆನ್ನ ಒಂಜಿ ಪುದೆ ಜಾರಿ ಲೆಕ್ಕೊ ಆವು. ನಿನ್ನಂಚೀ ಬೊಡೊದಿನ ಒಟ್ಟುಗ್ ಉಪ್ಪುನೆಕ್ಲಾ ಒಂಜಿ ಮಾರ್ಲ್ಪು ಬಲ್ಲ್ ದೆತ್ತೊಂಡ ಗುಣ ಉಂಡು.

ಬೊಡೊದಿ - ಅತ್ತ್ ಎಂಕ್ಲೆನ್ ಸಾಂಕ್‌ದ್ ಈರೆಗ್ ಈತ್ ಬಂನ್ನಯಿನೊಡೊ ಯೆನ್ನ ಮೈಟ್ ಬಾಲೆಲೆನ ಮೈಟ್ ಮಾತಾ ಬಂಗಾರ್ ಪದ್ದೆಯಿ ನೇಲುಂಡತ್ತೆ ಪನ್ಪಿನೆಟ್ ಯೇರ್‌ಲಾ ದಾನೆ ಕೊಪ್ಪರಿಗೆ ಕೊರ್ತೆರಾ ಪಂದ್ ನೆನೆಪೊಡು. ಬೊಡೊದಿ,ಬಾಲೆಲೆನ್ ಸಾಂಕೆರೆ ತೀರಂದಿನಕ್ಲು ದಾಯೆಗಪ್ಪಾ ಮದ್ಮೆ ಆತಿನಿ? ಅಕ್ಲೆನ ಗುಮಾನನೇ ಇಜ್ಜಿ. ಯೇರ್ ಕಲಿ ಕೊರ್ಪೆರ್ ಏರ್ ಗಂಗಸರ ಕೊರ್ಪೆರ್ ಅಕ್ಲೆ ಪಿರಾವುಡು ಪಾರುನಿ. ವಾ ಒಂಜಿ ಪಂಚಾತಿಕೆದ ಕೂಟಲಾ ಬುಡ್ಪುಜರ್ ದಾಯೆ ಪನ್ಲೆ? ಮಾತೆಕ್ಲಾ ಕಲಿ ತಿಕ್ಕುಂಡು ಮದ್ಮೆದ ಕೂಟೊಗ್ ಕಲಿ, ಸಾವುದ ಕೂಟೊಗ್ ಕಲಿ, ಪುಟ್ಟಿನೆಕ್ಕ್ ಕಲಿ, ಸೈತಿನೆಕ್ಕ್ ಕಲಿ, ಪುನ ತುಂಬಿನೆಕ್ಕ್ ಜಾಯಿನೆಕ್ಕ್‌ಲಾ ಕಲಿ. ಎಂಕ್ಲೆನಂಚಿನ ಪೊಂಜೊಲೆಗ್ ದಾದ ಉಂಡು? ಇತ್ತಿನ ಕಾಸ್‌ಲಾ ಈರ್ ಗುತ್ತೆಗ್ ಕೊನವರ್. ಎಂಕ್ಲೆಗ್ ತಿಕ್ಕುನಾಡ ಒಡೆಗ್ಲಾ ಅಟಿಲ್‌ಗ್ ಪೋವೊಡು.

ಕಂಡನಿ - ಅಂದಯಾ ಪೊಕ್ಕಡೆ ದೂರಡಾ- ರಡ್ಡ್ ದಿನೊಕ್ಕೊರ ನಿಕ್ಕ್‌ಲಾ ಒಂಜೊಂಜಿ ತೂರಿ ಕಲಿ ಕೊಂತ್ಕೊರ್ಪೆ. ಈಯಿ ನುಪ್ಪುಜ್ಜಿ ಕಾಸ್‌ಜ್ಜಿ ಪಂದ್ ಪನ್ಪನೇ ಒಲ್ತುಡ್ದ್ ಬರ್ಪುಂಡು ಪನ್ ಯಾನ್ ಪರಬೆ.

ಬೊಡೊದಿ -ಅಪಗಾಂಡ ಗಂಗಸರ ನಿಂಗುನಾಂಡಲಾ ಉಂತಲೆ ತುಕ!
ಅನಾಗರಿಕೆರೆನ್ ಅಜ್ಞಾನಿಲೆನ್ ಸನ್ಮಾರ್ಗೊಗ್ ಕನಬರಿಯರೆ ತೂಪಿನಕ್ಲೆನ್‌ಲಾ ಮೊಕ್ಲು ವಾ ದೃಷ್ಟಿಡ್ ತೂಪೆರ್ ಪಂದ್ ಈ ಕಥೆಟ್ ತೆರಿಯುಂಡು.

ಸುಂದರಿ - ಯಲ್ಲಂಜಿ ಮಾರಿ ಪೂಜೆ ಬತ್ತ್ಂಡ್. ಜೋಕುಲೆಗ್ ಪೊಸ ಅಂಗಿ ಆವೊಡು ಯೆಂಕ್‌ಲಾ ಕಲ್ಲ ಸೀರೆ ಆವೊಡು. ಈರೆಗ್‌ಲಾ ಅಂಗಿ ಕುಂಟಾವೊಡು. ಅಂಡ ಕಾಸ್‌ಗ್ ದಾನೆ ಮಲ್ಪುನಿ?

ಗಣಪೆ - ಯನಡ ಎಂಚಿನ ಪನ್ಪಿನಿ? ನಿನ್ನ ಮಗಟ ದೀವೆರೆ ಕೊರ್‍ತುಜನಾ ಕೊರುವೆ ದೆತ್ತೊನ್. ಒಂಜಿ ಪತ್ತ್ ರೂಪಾಯಿಯಾಂಡಲಾ ಮಾರಿ ಪೂಜೆಗ್ ಯೆಂಕ್‌ಲಾ ರೂಪಾಯಿ ಬೋಡು. ಈ ವರ್ಷ ಯನ್ನ ದಿಸೆ ಎಡ್ಡೆಜ್ಜಿಗೆ. ಮಾರಿಗ್ ಒಂಜಿ ಐನ್ ಪನವು ಕೊರೊಡುಂದ್ ಬಲ್ಮೆದಾರ್ ಪಂತೆರ್. ನೆಕ್ಕ್ ಮಾತಾ ಒಡೆಗ್ ಪೋಪಿನಿ?

ಸುಂದರಿ - ಈ ಸರ್ತಿದ ಪೂಜೆಗ್ ನಮ ಮುಲ್ಪದಕ್ಲು ಏರ್ಲ ಕುರಿ ಕೋರಿ ಕಡ್‌ಪುಜೆರ್‌ಗೆ - ಸುದ್ದಿ ಕೇನಿಯೆ.

ಗಣಪೆ - ಹೋ.......ಉಂದು ಆ ರಮಾನಂದನ ಕಾರ್‌ಬಾರ್ ಆದುಪ್ಪೊಡು. ಅಮ್ಮೆ ಮಲ್ತ್ ದೀತಿನ ಕಾಸುಂಡು. ಅಂಚಾದ್ ಬೆಚ್ಚ ನೆತ್ತೆರ್‌ದ ಬಲೊಟ್ ಲಾಗಿವೆ. ಇಜ್ಜಿಡ ಅಮ್ಮೋರ್ಗು ಎದುರುಂತುವೆನಾ? ಅಮ್ಮೊರ್ಗು ಎದ್‌ರ್ ಉಂತುನು ಪನ್ನಗ ಯಮಗ್ ಎದುರುಂತಿನೆಕ್ಕೊನೆ. ಈ ಜೋಕುಳು ದಾನೆಲಾ ಮಲ್ಪೆರಪ್ಪಾ. ದುಂಬುದ ಪದ್ದತಿನ್ ಒಂಜೆನ್‌ಲಾ ನಂಬುಜೆರ್ ಇಜ್ಜಿಡ ಆಯೆ ಮಾನೆರೆ ಕೇಲ್‌ಗ್ ಪೋವೆನಾ? ಅಕ್ಲೆನ್ ಲೆತ್ತ್‌ದ್ ತನ್ನ ಇಲ್ಲಡೆಗ್ ಪೊಗ್ಗವೆನಾ? ಉಂದು ಕಲ್ಜಿಗ ಅತ್ತ್ಂದ್ ಏರ್ ಪನ್ಪಿನಿ? ಯೇರಾಂಡಲಾ ಆಯಗ್ ಜಾತಿ ಕೊರ್ವೆರಾ ಆಂಡ ದುಡ್ಡೊಂಜಿ ಬಗೆ ಇತ್ತ್ಂಡ ಜಾತಿ ಪೋಂಡಲಾ ಇತ್ತಿಲೆಕ್ಕೊನೆ ಪೋಯಿ ಜಾತಿಲಾ ಪಿರ ತಿಕ್ಕು ಲೆಕ್ಕೊನೆ. ಎಂಕ್ಲೆನಂಚಿನಕ್ಲೆನ್ ಮಾತಾ ಏರ್ ಗೆನ್‌ಪುವೆರ್. ಆವಡ್ ತೂಕ ಓಡೆ ಮುಟ್ಟ ರಾಪೆಂದ್. ಅತ್ತ್ ಉಂದೆನ್ ದೇವೆರ್ ತುಂಬೆರಾ? ಇಂಚಿನ ರಮಾನಂದನ ಒಟ್ಟುಗು ಪಾಕ ಜವನೆರ್ ಕೂಡ್ದು ಆಯೆ ಪಂಡಿಲೆಕ್ಕೊ ತರೆ ಗದ್ದಾವೊಂದುಲ್ಲೆರ್. ಆವಡ್

ಯಲ್ಲಂಜಿ ಮಾರಿ ಪೂಜೆ ಬತ್ತ್‌ಂಡತ್ತಾ ತೂಕ ಆ ಮಾತಾಯಿನ ಸತ್ಯಲಾ ತೋಜಿದ್ ಬರು.

ಬಾಲೆ ರಾಮೆ ಅಮ್ಮೆರ್ಾ ಮಾರಿ ಪೂಜೆಗ್ ಎಂಕೊಂಜಿ ಗಾಂದಿ ಚೊಪ್ಪಿಕನಲೆ

ಗಣಪೆ - ಯೆಂಚಿನ? ಗಾಂದಿ ಚೊಪ್ಪಿಯಾ- ದಾಯೆ ಬೇತೆ ಇಜ್ಜಾಂದಿನೆಕ್ಕಾ ದಿಕ್ಕನಕ್ಲೆನ್ ದೇಸ್ತನೊಗ್ ಪೊಗ್ಗರೆ ಬುಡೊಡುಂದು ಪನ್ಪಿನಯನ ಚೊಪ್ಪಿ ದೀವೊಡಾ? ದಾಯೆಗ್ ನಿಕ್ಕ್ ಅವು ಮಾತ? ಯಾನ್ ನಿಕ್ಕ್ ಬಾದರ್ ಕೇಪ್ ಕನಪೆ ಬಾದರ್ ಕೇಪ್!

ಜಾಗ್ರತಿ ಅಥವಾ ನವಚೇತನ

ಉಂದು ಮಾಧವ ತಿಂಗಳಾಯೆರ್ ಬರೆತಿನ ಕನ್ನಡ ನಾಟಕ. ಸೇವಾದಳ ಮಂಡಳಿದಕುಲು8-3-1934ನೇ ಇಸವಿಡ್ ಗೊಬ್ಬುದಿನ ರಡ್ಡನೇ ನಾಟಕ. ಶೇಷಪ್ಪ ಪಡುಬಿದ್ರಿ, ಭೋಜರಾವ್ ಮೆಂಡನ್, ನಾರಾಯಣ ಬಂಗೇರ, ಹೊನ್ನಯ್ಯ ಪುತ್ರನ್ ಪಂದ್ ಸುಮಾರ್ ಇರ್ವ (20) ಜನ ಕಲಾವಿದೆರಿತ್ತೆರ್. ಇಂದೆಟ್ ಕೃಷ್ಣಪ್ಪ ತಿಂಗಳಾಯೆರ್ ಲಕ್ಷ್ಮಣೆಯಾದ್ ಮಾಧವ ತಿಂಗಳಾಯೆರ್ ಮುಕ್ತಾಬಾಯಿಯಾದ್ ಅಭಿನಯಿಸ್‌ದಿತ್ತೆರ್. ವಾದ್ಯ ಸಂಗೀತದ ಹಿಮ್ಮೇಳನೊಡ್ ಮಾಸ್ಟರ್ ನಾರಾಯಣ ರಾವ್ ಬೊಕ್ಕ ಹುರುಳಿ ಭೀಮರಾಯೆರಿತ್ತೆರ್.

7-3-1934ಟ್ಟ್ ಪ್ರಿಂಟಾತಿನ ಒಂಜಿ ನೋಟೀಸ್‌ಡ್ ಇಂಚ ಉಂಡು - ಮಹಾತ್ಮಾಜಿಯವರ ಆಶ್ರಯದಲ್ಲಿ ಸೇವಾದಳ ನಾಟಕ ಸಂಘದವರು ಜಾಗ್ರತಿ ಅಥವಾ ನವಚೇತನವೆಂಬ ನಾಟಕವನ್ನು ಆಡಲಿರುವರು. ಇದರಲ್ಲಿ ಹರಿಜನರೂ, ಬ್ರಾಹ್ಮಣರೂ ಭಾಗವಹಿಸುವರು. ಉತ್ಪನ್ನವೆಲ್ಲವೂ ಹರಿಜನೋದ್ಧಾರಕ್ಕೆ. ಉತ್ತಮ ಅಭಿನಯ, ಶಿಕ್ಷಿತ ನಟರು. ತಾರೀಕನ್ನೂ ಸ್ಥಳವನ್ನೂ ನಿರೀಕ್ಷಿಸಿರಿ.

'ಮುಂಡ್ಕೂರು ಶ್ರೀ ದುರ್ಗಾ ಬಾಲಕ ಕರ್ನಾಟಕ ಸಂಗೀತ ನಾಟಕ ಸಭಾ' (ಮುಂಡ್ಕೂರು ಬೋರ್ಡ್ ಹಾಯರ್ ಎಲಿಮೆಂಟರಿ ಶಾಲೆಯ ದಿವ್ಯ ಥಿಯೇಟರ್‌ನಲ್ಲಿ) ಅಂಚೆನೆ 'ಶ್ರೀ ಸತ್ಕಾರ್ಯೋತ್ತೇಜಕ ನಾಟಕ ಸಭಾ' (ಉತ್ತರ ಹಿಂದೂಸ್ಥಾನದ ದಾರುಣ ದುರಂತ ಪೀಡಿತ ನಿರ್ಗತಿಕರ ಫಂಡಿನ ಸಹಾಯಾರ್ಥವಾಗಿ ಗಣಪತಿ ಹೈಸ್ಕೂಲಿನ ಶಾರದಾ ಸದನದಲ್ಲಿ) 'ಹ್ಯೊಗೆ ಬಜಾರ್ ಜೈ ಹಿಂದ್ ಯುವಕ ಸಭಾ' ಮೊಕ್ಲು ಮಾತೆರ್‌ಲಾ ಮಾಧವ ತಿಂಗಳಾಯೆರ್ ಬರೆತಿನ ಈ ನಾಟಕ ಗೊಬ್ಬುದಿತ್ತೆರ್.

ಆಂಡ ಬಜೀ ಒಂಜಿ ದುಃಖದ ಸಂಗತಿ ದಾನೆ ಪಂಡ ಈ ಬೂಕು ಪ್ರಿಂಟಾದ್ ಮುದ್ರಣ ಶಾಲೆಡ್ ಪಿದಯಿ ಬೂರುನೆಟ್ಟ್‌ಲಾ ದುಂಬೇ ಮೇರ್ 11-9-1934 ಸ್ವರ್ಗಸ್ಥೆರಾತಿನವು. ಇಂದೆಟ್ 'ಮಾಧವ ತಿಂಗಳಾಯರ ಜೀವನ ಸ್ಮರಣೆ' ಬರೆತಿನಾರ್ ಟ್ರೈನಿಂಗ್ ಶಾಲೆಡ್ ಅಪಗ

ಹೆಡ್‌ಮಾಸ್ಟರ್ ಆದಿತ್ತಿನ ಯು. ಮಂಗೇಶ ರಾಯೆರ್.

'ಮಾಧವ ತಿಂಗಳಾಯರ ಮುಖದಲ್ಲಿ ಸೌಜನ್ಯ, ಕಣ್ಣುಗಳಲ್ಲಿ ಕಾಣುತ್ತಿದ್ದ ಆಕರ್ಷಕ ವಿಚಾರ ಶೀಲತೆಯಿಂದಾಗಿ ಅವರು ಎಲ್ಲರ ಪ್ರೀತಿಗೆ ಪಾತ್ರರಾಗಿದ್ದರು. ಎಂದೂ ಯಾರೊಂದಿಗೂ ಅವರು ಜಗಳಾಡಿದವರಲ್ಲ. ತಮ್ಮ ಹಿರಿಯರಂತೆ ಇವರಿಗೂ ಸಮಾಜ ಸುಧಾರಣೆಯಲ್ಲಿ ತುಂಬಾ ಆಸಕ್ತಿ. ಆದ್ದರಿಂದ ರಂಗಭೂಮಿ ಮೂಲಕವಾದರೂ ತಾನು ಸಮಾಜಸೇವೆ ಮಾಡಬೇಕೆನ್ನುವ ಧ್ಯೇಯ ಹೊಂದಿದ್ದರು. ಅತೀ ಚಿಕ್ಕ ವಯಸ್ಸಿನಲ್ಲೇ ಇವರು ತಮ್ಮ ಸೋದರಮಾವ ಶ್ರೀ ಎಚ್. ಕೃಷ್ಣಪ್ಪ ತಿಂಗಳಾಯರಿಂದ ಅಭಿನಯದ ಶ್ರೀಗಣೇಶವನ್ನೂ ಪಡೆದಿದ್ದರು. ಸುರಮ್ಯ ಸಂಗೀತ, ಸರಳ ವಾಕ್ಚಾತುರ್ಯ, ಸುಂದರ ಅಭಿನಯ ಮುಂತಾದ ನಟರಲ್ಲಿರಬೇಕಾದ ಎಲ್ಲಾ ಗುಣಗಳೂ ಇವರಲ್ಲಿ ಮೂರ್ತಿವೆತ್ತಂತಾಗಿದ್ದು ಪ್ರೇಕ್ಷಕರ ಹೃದಯವನ್ನು ಸೂರೆಗೊಳ್ಳುತ್ತಿದ್ದವು. ಮಂಗಳೂರ ಜನರಿಗೆ ಇವರ ಅಭಿನಯ ಚಾತುರ್ಯದ ಅರಿವಾದುದು ಸೇವಾದಳ ನಾಟಕ ಮಂಡಳಿ ಸ್ಥಾಪಿತವಾದಾಗ. ರಾಣಿ ಗುಣವತಿಯಾಗಿ ಮುಕ್ತಾಬಾಯಿಯಾಗಿದ್ದ ಅವರ ಅಭಿನಯವು ಮಂಗಳೂರು ನಿವಾಸಿಗಳ ಹೃದಯದಲ್ಲಿ ಚಿರಸ್ಮರಣೀಯವಾದುದು. ಶ್ರೀಮಂತ ಹೆಣ್ಣು ಹರಕು ಬಟ್ಟೆಯುಟ್ಟು ಬಡವರ ಪ್ರಾಣದಾನ ಬೇಡುವ ದೃಶ್ಯದಲ್ಲಿ ಅವರ ಸಹಜ ನಟನೆಯನ್ನು ಕಂಡು ಕಣ್ಣೀರು ಸುರಿಸದವರಿಲ್ಲ.

ಮಾಧವ ತಿಂಗಳಾಯರು ಬದುಕಿ ಉಳಿದರೆ ಮಹಾರಾಷ್ಟ್ರದ ಸುಪ್ರಸಿದ್ಧ ಸ್ತ್ರೀ ನಟರಾದ ಬಾಲ ಗಂಧರ್ವ, ದೀನನಾಥರನ್ನೂ ಹಿಂದೆ ಹಾಕುವರು ಎನ್ನುವ ಅಭಿಪ್ರಾಯ ಪಟ್ಟವರೂ ಇದ್ದರು. ಆದರೆ ನಮ್ಮ ಕರ್ನಾಟಕ ಮಾತೆಯ ದುರ್ದೈವ ಅವರು ಇಂದು ಬದುಕಿಲ್ಲ. ಸೇವಾದಳ ಮಂಡಳಿಯೂ ಪತ್ನಿಯನ್ನು ಕಳಕೊಂಡ ವಿಧುರನಂತಾಗಿದೆ. ಪುನರ್ಜನ್ಮವಿದ್ದರೆ ಅವರು ಬೇಗನೆ ಕನ್ನಡ ಮಾತೆಯ ಉದರದಲ್ಲಿ ಜನಿಸುವರು. ಅವರ ಕಾರ್ಯವು ಇನ್ನೂ ಮುಗಿದಿಲ್ಲ.'

ಈ ಬೂಕುದ ಪ್ರಕಾಶಕೆರಾದಿತ್ತಿನಾರ್ ಬೊಂಬಾಯಿಗ್ 'ಕರ್ನಾಟಕ ಹಿತೈಷೀ ಕಂಪೆನಿ'ದ ಮಾಲಿಕೆರಾದಿತ್ತಿನ ಶ್ರೀ ವೀರಪ್ಪ ಕೋಟ್ಯಾನೆರ್. ಇಂದೆತ್ತ ಒಂಜಿ ವಿಶೇಷ ದಾನೆ ಪಂಡ ಕೋಟ್ಯಾನೆರಾವಡ್ ತಿಂಗಳಾಯೆರಾವಡ್ ತೀರ್ ಪೋಪಿ ಮುಟ್ಟ ಮೊಕ್ಲು ಒರಿಯನ್ ಬೊಕ್ಕೊರಿ ತೂತಿನಕುಲತ್ತ್. ಮಾಧವ ತಿಂಗಳಾಯೆರ್ ಬರೆತಿನ ಬೂಕುಲೆನ್ ಓದುದು, ಅರೆನ ಅಭಿನಯದ ವಿಷಯೊಡು ಮಾತೆರೆನ ಬಾಯಿಡ್‌ಲಾ ಎಡ್ಡೆ ಅಭಿಪ್ರಾಯ ಕೇನ್‌ದ್ ಆರೆನ ಮಿತ್ತ್ ಪ್ರಭಾವಿತೆರಾತಿನಾರ್ ವೀರಪ್ಪ ಕೋಟ್ಯಾನೆರ್. ಅಂಚಾದ್ ಲಾಭನಷ್ಟೊನ್‌ಲಾ ತೂವಂದೆ ಪತ್ರ ವ್ಯವಹಾರೊಡೇ ಮೊಕ್ಲೆನ ಪಾತೆರ ನಡತ್ತ್‌ದ್ ಬೂಕು ಪ್ರಕಾಶನ ಮಲ್ಪೆರೆ ದುಂಬು ಬತ್ತೆರ್. ಈತೇ ಆತ್ತಂದೆ ತಿಂಗಳಾಯೆರೆನ ಸರಳ ಸೌಮ್ಯ ಸ್ವಭಾವಲಾ ಮೆರೆಗ್ ತೆರಿ ಬೊಕ್ಕ - 'ಈತ್ ಮುಟ್ಟ ಪತ್ರದ ದೋಸ್ತಿಯಾದಿತ್ತಿನ ನಮ್ಮ ಉಲಾಯಿ ಆತ್ಮೀಯ ಸಂಬಂಧೊನ್‌ಲಾ ಬುಲೆಪವೊಡ್ ಪಂದ್ ಯೆಂಕ್ ಮನಸ್ಸುಂಡು. ಅಂಚಾದ್ ಈರೆಗ್ ತಂಗಡಿ ಮಿನಿ ಇತ್ತ್‌ಂಡ

ಪನ್ಲೆ ಯಾನ್ ಸಂತೋಷೊಡು ಆಲೆನ್ ಮದ್ಮೆ ಆಪೆ' ಪಂಡ್‌ದ್‌ಲಾ ಕಾಕಜಿ ಬರೆದಿತ್ತೆರ್. ಅವ್ವೇ ಪ್ರಕಾರ ತಿಂಗಳಾಯೆರೆನ ಬಂಧುವಾಯಿನ ತಾರಾದೇವಿ 35ನೇ ಇಸವಿಡ್ ವೀರಪ್ಪ ಕೋಟ್ಯಾನೆರೆನ ಧರ್ಮ ಪತ್ನಿಯಾಯೆರ್. ಆಂಡ ಈ ಸಂತೋಷೊಡ್ ಭಾಗಿಯಾಪಿನ ಅದೃಷ್ಟ ಮಾತ್ರ ಮಾಧವ ತಿಂಗಳಾಯೆರೆಗ್ ಇಜ್ಜಾಂದೆ ಪೋಂಡ್.

ಈ ಜಾಗ್ರತಿ.....ನಾಟಕೊಡ್ ಗಿರಣಿ ಮಾಲಿಕೆರೆನ ದೌರ್ಜನ್ಯಲಾ, ಮಜೂರೆರೆನ ಕಷ್ಟ ಜೀವನಲಾ ಎಂಚ ಇತ್ತ್ಂಡ್ ಪನ್ಪಿನ ಕಥಾವಸ್ತು ಉಂಡು. ಬಡವೆರೆನ್ ಬೆನ್ಪಾದ್ ದುಡ್ಡುದ ರಾಶಿಡ್ ಕುಲ್ಲುದಿನ ಶ್ರೀಮಂತೆರ್ ಪಾರ್ಟಿ, ಡೊನೇಷನ್ ಪಂದ್ ತೋಜಾವುನ ಡಂಭಾಚಾರ, ಸಾಂಕುನ ನಾಯಿದ ಕಾರ್ ಬೇನೆಗ್ ಮಲ್ಪುನ ಕರ್ಚಿ ಇಂಚಿನ ಮಾತಾ ದುಂದುವೆಚ್ಚ ಮಲ್ತೊಂದಿತ್ತಿನ ಮೊಕ್ಲೆಗ್ ಕೆಲಸದಕುಲು ಪಂಡ ಕಾರ್‌ದ ಕಜವುದಲೆಕ್ಕೊ ಆತ್ ತಿರಸ್ಕಾರ. ಬಿ.ಎ. ಕಲ್ತ್‌ದಿತ್ತೆಡಲಾ ಕೆಲಸ ತಿಕ್ಕಂದಿನ ಲಕ್ಷ್ಮಣೆ ಗಿರಣೆಡ್ ಮಜೂರೆ ಆದ್ ಸೇರುವೆ. ಬೊಡೊದಿ ತೀರ್ ಪೋಯಿನಪಗ ಆಳೆನ ಅಂತ್ಯಕ್ರಿಯೆಗ್ ಪಂದ್ ಧನಿಟ ವಂತೆ ಎಡ್ವಾನ್ಸ್ ಕೇನುವೆ. ಅಪಗ ಧನಿ - "ಪಶುಗಳಂತಿರುವ ನಿಮ್ಮ ಹೆಣವನ್ನು ಸುಡುವ ಬದಲಾಗಿ ಹೊಂಡ ಮಾಡಿ ಹೂಳಿ ಬಿಡು." ಪಂದ್ ತಿರಸ್ಕಾರೊಡ್ ಪನ್ಪೆ. ಕ್ರಮೇಣ ಉಂದುವೇ ಲಕ್ಷ್ಮಣೆ ಕಲ್ಲ್‌ಮನಸ್‌ದ ಧನಿನಕ್ಲೆನ ಹೃದಯ ಪರಿವರ್ತನೆ ಮಲ್ತ್‌ದ್ ಕೂಲಿಗಾರೆರೆಗ್ ನವಚೇತನದ ಮೂರ್ತಿಯಾದ್ ಉಪ್ಪುವೆ.

ಪತ್ತ್ ಎಲ್ಪ ವರ್ಷೊಡ್ ದುಂಬುಲಾ ಪದವೀಧರೆರ್ ನಿರುದ್ಯೋಗ ಸಮಸ್ಯೆನ್ ಎದ್‌ರ್‌ಸೊಂದಿತ್ತೆರ್ ಪನ್ಪಿನ ವಿಷಯಲಾ ಈ ನಾಟಕೊಡ್ ತೆರಿದ್ ಬರ್ಪುಂಡು.

ಪ್ರೇಮ ಪೂರ್ಣಿಮೆ

ಮಾಧವ ತಿಂಗಳಾಯೆರ್ ಬರೆತಿನ ಐನನೇ ನಾಟಕ ಉಂದುವಾಂಡಲಾ 'ಜಾಗ್ರತಿ......' ನಾಟಕದ ಬೂಕು ಇಂದೆಟ್‌ಲಾ ದುಂಬೇ ಪ್ರಿಂಟಾದಿತ್ತ್ಂಡ್. ಈ ಚಾರಿತ್ರಿಕ ನಾಟಕೊಡ್ ಉತ್ತರ ಭಾರತದ ಉದಯಪುರ, ಅರಾವಳಿ ಪರ್ವತ, ಮೇವಾಡದ ರಾಣೆರಾಯಿನ ರಾಣಾ ಸಂಗ್ರಾಮ ಸಿಂಹ, ರಾಣಾ ಪ್ರತಾಪ ಸಿಂಹನಂಚಿನ ರಾಣಾನಕ್ಲು, ಕೃಷ್ಣ ಭಕ್ತೆಯಾಯಿನ ಮೀರಾಬಾಯಿ ಬಾದಶಹ ಆದಿತ್ತಿನ ಅಕ್ಬರ್, ಸಲೀಂ ಪಂದ್ ರಜಪೂತೆರ್ ಬೊಕ್ಕ ಮೊಗಲೆರೆನ ಪೌರುಷ, ಪರಾಕ್ರಮ, ರಾಜ್ಯಾಡಳಿತ, ಪ್ರೇಮ ಪ್ರಕರಣ ಇಂಚಿನ ಘಟನೆಲು ಈ ನಾಟಕೊಗ್ ಮೂಲ ಆಧಾರವಾದುಂಡು.

ಪತಿತೋದ್ಧರಣ

ಮಹಾರಾಷ್ಟ್ರದ ಪೇಶ್ವೆನಕ್ಲೆನ ಕಾಲದ ಕಥಾವಸ್ತು ಇತ್ತಿನ ನಾಟಕ. ಶಿವಾಜಿ ಮಹಾರಾಜೆ, ತಾನಾಜಿ, ಮೋರೇಶ್ವರ, ಬಾಜೀರಾವ್ ಪೇಶ್ವೆ ಮೊಕ್ಲೆನಂಚಿನ ವೀರೆರೆನ ಸಾಹಸ, ಯುದ್ಧೊಡ್

ಮೊಕ್ಲು ಶತ್ರುಲೆನ್ ಸೋಪಾದ್ ಗಿಡತ್ತ್ ತೋಜಾದಿನ ದೇಶಪ್ರೇಮ ಇಂಚಿನ ವಿಷಯೊಡ್ ಮೇರ್ ಬರೆದಿತ್ತೆರ್.

ಆತ್ಮ ಸಮರ್ಪಣೆ

ಉಂದುಲಾ ರಾಜಮಹಾರಾಜನಕ್ಲೆನನೇ ಕಥೆ. ಇಂದೆತ ಪ್ರತಿಯೊಂಜಿ ಪಾತ್ರೊಡ್ ಶೋಕ, ದ್ವೇಷ, ಅಸೂಯೆ, ಒಳಸಂಚು, ಮನೋಭಿನ್ನತೆ ಇಂಚಿನ ವೈವಿಧ್ಯಮಯವಾಯಿನ ಸನ್ನಿವೇಶದ ದೃಶ್ಯೊಲೇ ಉಂಡು. ಈ ನಾಟಕದ ಸಾರಾಂಶ ಬೊಕ್ಕ ಪಾಕ ಪದೊಲು ಇತ್ತಿನ ಬೂಕುದ ಬಿಲೆ ಒಂಜಾನೆ (ಒಂದಾಣೆ)

ಹಣೆಬರನಾ ಪುಣೆಪಟನಾ

ಬದಿರಕ್ಕಸೆ, ಜನಮಲ್ರ್‌ದಂಚೆನೆ ಉಂದುಲಾ ಒಂಜಿ ಸಾಮಾಜಿಕ ನಾಟಕ. ಸಮಾಜದ ಅಂಧ ಕಾನೂನು, ರೀತಿ ನೀತಿದ ಬದಲಾವಣೆ, ಇಂದೆಕ್ ಬೋಡಾದ್ ಸಮಾಜ ಸುಧಾರಕೆರ್ ಮಲ್ಪುನ ಪ್ರಯತ್ನ ಸಾಧನೆದ ಪರಿಚಯ ಬರೆದುಂಡು.

ಪ್ರತಿಯೊಂಜಿ ನಾಟಕದ ಸನ್ನಿವೇಶೊಗ್ ತಕ್ಕಂಚಿನ ಪದ್ಯೊಲೆನ್‌ಲಾ ಮಾಧವ ತಿಂಗಳಾಯೆರೇ ಬರೆವೊಂದಿತ್ತೆರ್. ಸ್ವರ ಇಂಪಾದ್ ಇತ್ತಿನೆಡ್ಡಾವರ ಮಾತಾ ನಾಟಕೊಡುಲಾ ಮೇರೇ ಮುಖ್ಯ ಸ್ತ್ರೀ ಪಾತ್ರ ಮಲ್ತೊಂದಿತ್ತೆರ್. ಆತ್ತಂದೆ ತನ್ನ ಪಾತ್ರದ ಪದ್ಯೊಲೆನ್‌ಲಾ ಮೇರ್ ಸ್ವತಃ ಪನ್ನೊಂದಿತ್ತೆರ್. ನಾಟಕದ ಪ್ರಾರಂಭೊಡ್ ಪನ್ಪಿನ ಪ್ರಾರ್ಥನೆ ಪದಲಾ ಮೇರೆನ ಪಾಲ್‌ಗೇ ಸೇರೊಂದಿತ್ತ್‌ಂಡ್.

ಕೊರುಲಾ ವಿಜಯ ಹರಿಸದಲಾ
ನಿರುತ ನಿನ್ನ ದಯ ದೃಷ್ಟಿ ದೀದ್||ಕೊರುಲಾ||
ಸರ್ವ ಶಕ್ತ ನಿನ್ನಗಾಧ ಮಹಿಮೆನ್
ಸ್ಮರಣೆ ಮಲ್ಪುವಾ ಸರ್ವೆರೆಂಕುಲು
ದೀನರೆಂಕ್ಲೆ ಕರ್ತವ್ಯ ದೋಷದ
ಊನ ಕಳೆದ್ ಜ್ಞಾನೋದಯನ್ ಕೊರು |ಕೊರುಲಾ||

ತಿಂಗಳಾಯೆರ್ ಬರೆತಿನ ಈ ಪ್ರಾರ್ಥನೆ ಪದ್ಯ ಇನಿಗ್‌ಲಾ ಜನೊಕ್ಲೆನ ಬಾಯಿಡ್ ಬರೊಂದುಂಡು. ಈರೇ ಎನ್ನ ಸೌಭಾಗ್ಯ ದೇವೆರ್, ಜಗಜನನೀ ತೋರೆ ಕರುಣ ಕಟಾಕ್ಷವ, ಶುಭವನು ಕರುಣಿಸು ದೇವಾ, ಜಯ ಜಯ ಮಂಗಳ ಸರುವೆರೆಗಾವಡ್| ಸಂಕಟ ಪೋಪಿನ ಮತಿ ಉದಯಾವಡ್ ಇಂಚಿನವತ್ತಂದೆ ಹಾಸ್ಯ ಪದ್ಯೊಲೆನ್‌ಲಾ ಮೇರ್ ಬರೆದ್ ಪನ್ನೊಂದಿತ್ತೆರ್. ಬೆಡ್ ಟೀ ಪರ್ಪಿನ ಅಭ್ಯಾಸ ನಮ್ಮ ಜನೊಕ್ಲೆಗ್‌ಲಾ ಇತ್ತೆ ಒಂಜಿ ಫ್ಯಾಷನ್ ಆದ್ ಪೋತುಂಡು.

ಆಂಡ ಬ್ರಿಟಿಷೆರೆನ ದುರಭ್ಯಾಸ ಆದಿತ್ತಿನ ಈ ಪದ್ಧತಿನ್ ಟೀಕೆ ಮಲ್ತೊಂದಿತ್ತಿನ ಮಾಧವ ತಿಂಗಳಾಯೆರ್ ಒಂಜಿ ಪದ ಇಂಚ ಬರೆದಿತ್ತೆರ್.

ದೊರೆನಕಲೆನ ಮರ್ಜಿ ಉಂದು
ಅಮ್ಮೆರ್ ಕೇನ್‌ಲೆ
ಮೊಕುಲು ಕಾಂಡೆ ಲಕ್ಕ್‌ದ್
ಮೋನೆ ದೆಕ್ಕಂದೆ ಚಾಯ ಪರ್ಪೆರ್‌ಯೆ

ಪಾಕ ವರ್ಷೊಡ್ ದುಂಬು ಮೇರ್ ಪಂತಿನ ಪದ್ಯೊಲು ಆಕಾಶವಾಣಿ ಧಾರವಾಡ ಕೇಂದ್ರೊಡ್‌ಲಾ ಪ್ರಸಾರ ಆವೊಂದಿತ್ತ್‌ಂಡ್. 1934ತ್ತ ಸುಮಾರ್‌ಡ್ ಪ್ರಚಾರೊಡಿತ್ತಿನ'ಸ್ವದೇಶಿ ಪ್ರಚಾರ' ಪನ್ಪಿನ ಪತ್ರಿಕೆಡ್ ಮಾಧವ ತಿಂಗಳಾಯೆರ್ ಸ್ತ್ರೀ ಪಾತ್ರ ಮಲ್ತ್‌ದಿತ್ತಿನ ಜಾಗ್ರತಿ.......ನಾಟಕದ ಕೆಲವು ಫೊಟೋ ಅಚ್ಚಾದಿತ್ತ್‌ಂಡ್. ಈ ವಿಷಯೊಡ್ ಪತ್ರಿಕೆದ ಸಂಪಾದಕೆರ್ ಬರೆತಿನ ಪಾತೆರ ಇಂಚ ಇತ್ತ್‌ಂಡ್.

"ಈ ಸಲದ ಚಿತ್ರಗಳು - 'ಮಾಧವ ತಿಂಗಳಾಯರು ಬರೆದು ಅಭಿನಯಿಸಿದ 'ಜಾಗ್ರತಿ' ನಾಟಕದೊಳಗಿನವು. ದಿವಂಗತ ಮಾಧವ ತಿಂಗಳಾಯರು ಸ್ತ್ರೀ ಪಾತ್ರಾಭಿನಯದಲ್ಲಿ ನಮ್ಮ ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿ ಹೆಸರು ಹೊಂದಿದವರು. ಕರ್ನಾಟಕದ ಇತರ ಜಿಲ್ಲೆಗಳವರು ಇವರ ಅಭಿನಯ ನೈಪುಣ್ಯವನ್ನು ನೋಡಿ ಆನಂದಿಸುವ ಮೊದಲೇ ಇವರು ತಮ್ಮ ಎಳೆ ವಯಸ್ಸಿನಲ್ಲೇ ಕಣ್ಮರೆಯಾದರು. ಇವರ ಸ್ತ್ರೀ ಪಾತ್ರದ ಮೂರ್‍ನಾಕು ಭಾವಚಿತ್ರಗಳನ್ನು ಇಲ್ಲಿ ಪ್ರಕಟಿಸಲಾಗಿದೆ. ಈ ಜಾಗ್ರತಿ ನಾಟಕವು ಸಧ್ಯದಲ್ಲೇ 'ಬ್ರೋಡ್ ಕಾಸ್ಟ್' ಕಂಪೆನಿಯವರ 'ಗ್ರಾಮ ಫೋನ್' ರೆಕಾರ್ಡುಗಳಲ್ಲಿ ಬರಲಿರುವುದೆಂದು ಈಗ ತಾನೆ ತಿಳಿದು ಬಂದ ಈ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಕಾಲೋಚಿತವೆಂದು ಪ್ರಕಟಿಸಿರುವೆವು."

ಆನಿದ ದಿನೊಟ್ ಬಾರಿ ಪುದರ್ ಪೋಯಿನ 'ಕಂಠೀರವ' ಪತ್ರಿಕೆದ ಉಪಸಂಪಾದಕೆರಾದಿತ್ತಿನ ಮಾಧವ ತಿಂಗಳಾಯೆರ್ ತನ್ನ 21ನೇ ಪ್ರಾಯೊಡ್ ಕಣ್ಮರೆಯಾದ್ ಪೋಯೆರ್. ಆಂಡ ಆರೆನ ಸ್ಮರಣೆ ಅಭಿಮಾನಿ ಜನೊಕ್ಲೆಟ್ಟುಗು ನನಲಾ ಜೀವಂತವಾದುಂಡು.

ಮೋಹನಪ್ಪ ತಿಂಗಳಾಯೆರ್, ಕೃಷ್ಣಪ್ಪ ತಿಂಗಳಾಯೆರ್, ಮಾಧವ ತಿಂಗಳಾಯೆರ್ ಮೊಕ್ಲು ಮೂವೆರ್‌ಲಾ ಒಂಜೇ ಬೂರುಡು ಪುಟ್ಟುದಿನ ಮೂಜಿ ಫಲತಲೆಕ್ಕೊ ಇತ್ತಿನಕುಲು. ಈ ಮಹನೀಯೆರ್‌ನಕ್ಲೆನ ಸಾಧನೆ, ಬೋಧನೆದ ಉದ್ದೇಶಲಾ ಒಂಜೇ ಆದಿತ್ತ್‌ಂಡ್. ಮೊಕ್ಲು ಮಲ್ತ್‌ದಿನ ಸಾಹಿತ್ಯ ರಚನೆಲಾ ಸಮಾಜ ಸುಧಾರಣೆದ ಮಂತ್ರವಾದಿತ್ತ್‌ಂಡ್. ಅಂಚೆನೆ ಸಮಾಜ, ದೇಶ ಸೇವೆಡ್‌ಲಾ ಮೊಕ್ಲೆನ ಜೀವನ ಸಾರ್ಥಕವಾದಿತ್ತ್‌ಂಡ್. ಅಪರೂಪದ ವಂಶೊಡ್ ಜನ್ಮ ಪಡೆದ್ 'ತುಳು ಕರ್ನಾಟಕ ಶ್ರೀ ಜ್ಞಾನೋದಯ ಸಮಾಜೊ'ನ್ ಸ್ಥಾಪನೆ ಮಲ್ತ್‌ದ್ ಪೊರ್ಲುಡ್ ಬುಲೆಪಾದ್‌ಲಾ ಇತ್ತೆರ್. ಮೊಕ್ಲೆನ ಸಹಾಯೊಗ್ ಕೇಶವ ಎ. ಕಂಗೆನ್,

ರವೀಂದ್ರ ಚಂದ್ರ ಬೊಕ್ಕ ಉಳ್ಳಾಲ ಬೆಂಗರೆದ ಸದಸ್ಯೆರ್‌ಲಾ ಇತ್ತೆರ್.(ಉಳ್ಳಾಲ ಬೆಂಗರೆದ ಸದಸ್ಯೆರ್ ಪ್ರಾಯಸ್ಥೆರಾದಿತ್ತ್‌ಂಡಲಾ ಸಮಾಜದ ವಾ ಒಂಜಿ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮೊಗ್‌ಲಾ ಮೊಕ್ಲು ತಪ್ಪೊಂದಿತ್ತ್‌ಜೆರ್. ಆಟಿಡ್ ದೊರ್ಪುನ ಬರ್ಸ ಉಪ್ಪಡ್ ತೆಡಿಲ್, ಮಿಂಚಿ, ಬಿರುಗಾಳಿಯೇ ಉಪ್ಪಡ್ ಸ್ವತಃ ವಾಡ ಒಟ್ಟೊಂದು ಮೊಕ್ಲು ಹ್ಯೊಗೆ ಬಜಾರ್‌ಗ್ ಬರೊಂದಿತ್ತೆರ್. ಸಮಾಜದ ಮಿತ್ತ್ ಮೊಕ್ಲೆಗಿತ್ತಿನ ಶ್ರದ್ಧೆ ಅಭಿಮಾನದೊಟ್ಟುಗು ಮೊಕ್ಲೆನ ಧೈರ್ಯ ಸಾಹಸೊನ್ ತೂಯಿನಕ್ಲು ಮೆಚ್ಚೊಂದಿತ್ತೆರ್.)

ತಿಂಗಳಾಯೆರ್‌ನಕ್ಲೆನ ಕೈ ಬಾಲೆ ಆದಿತ್ತಿನ ಜ್ಞಾನೋದಯ ಸಮಾಜ, ವಂಶದ ಪರಂಪರೆ ಲೆಕ್ಕೊನೆ ಜತ್ತ್‌ದ್ ಬತ್ತ್‌ದ್ ಇತ್ತೆ ಐನನೇ ತರೆಮಾರ್‌ದ ಆಡಳಿತೊಡುಂಡು. ಉತ್ಸಾಹಿ ಸದಸ್ಯೆರಾಯಿನ ನಾಗಪ್ಪ ಅಮೀನ್, ವಿಜಯ ಅಮೀನ್‌ರೆನ ಮುಂದಾಳ್ತನೊಡ್ ಬಿ.ಎಂ.ಟಿ. ಬೊಕ್ಕ ಎಚ್.ಕೆ.ಟಿ.ನಕ್ಲೆನ ಜೋಕುಲು ಪುಲ್ಯಾಲ್ಲುಲಾಯಿನ ಜ್ಞಾನೇಂದ್ರ ಚಂದ್ರ, ರಾಜೇಂದ್ರ ಚಂದ್ರ ಬೊಕ್ಕ ಡಾ| ನವೀನ ಚಂದ್ರ, ಪ್ರೇಮಚಂದ್ರ, ಪ್ರಫುಲ್ಲ ಚಂದ್ರ ಅಂಚನೆ ಯಶವಂತ್, ಸುಮಂತ್, ದಯಾನಂದ, ಪ್ರದೀಪ್ ಕುಮಾರ್, ಅರುಣ್, ಸಂದೇಶ್ ಮೊಕ್ಲೆನಂಚಿನ ಜವಣೆರೆನ ಕೈಕ್ ಬೈದ್‌ಂಡ್. ದುಂಬುದಲೆಕ್ಕೊನೇ ಜೋರುದ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮ ಅತ್ತ್‌ಡಲಾ ಮಾಸಿಕ, ವಾರ್ಷಿಕ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮೊಳಾಯಿನ ಹವನ ಹೋಮ, ವೈದಿಕ ಭಜನೆ, ಯಜ್ಞೋಪವೀತ ಧಾರಣೆದಂಚಿನ ಧಾರ್ಮಿಕ ಸಂಪ್ರದಾಯ ಪದ್ಧತಿಲು ಕ್ರಮಪ್ರಕಾರ ನಡತ್ತೊಂದುಂಡು. ಪುರೋಹಿತ್ಯೊಗ್ ಸನ್ಯಾಸಿ ಗುಡ್ಡೆ ಆರ್ಯ ಸಮಾಜದ ಸದಸ್ಯೆರ್ ಬರೊಂದುಲ್ಲೆರ್.

ಹಿಂದುಳಿದಿನಕುಲು ಪಂಡ್‌ಂಡ ಮಾತಾ ತುಳುವೆರ್ ಪನ್ಪಿನ ಅರ್ಥ ಅತ್ತ್. ಅಕ್ಲೆಡಲಾ ಪ್ರತಿಭೆ ಉಂಡು, ಪಾಂಡಿತ್ಯ ಉಂಡು, ಶಿಸ್ತ್ ಒಗ್ಗಟ್ಟ್‌ಡುಪ್ಪುನಲಾ ಗೊತ್ತುಂಡು ಪಂದ್ ಪನ್ಪಿನೆಕ್ಕ್ ತಿಂಗಳಾಯೆರ್‌ನಕ್ಲೆನಂಚಿನ ಮಹಾನ್ ಪುರುಷೆರೇ ಒಂಜಿ ದೃಷ್ಟಾಂತ. ಒಣ ಪ್ರತಿಷ್ಠೆ ಅಧಿಕಾರಲಾಲಸೆನ್ ಮಾತಾ ದೂರ ದೀದ್ ನಮಡ ನಿಸ್ವಾರ್ಥ ಸೇವಾಕಾಂಕ್ಷೆ ಇತ್ತ್‌ಂಡ್ ಪಂದಾಂಡ ಕೇವಲ ಸಂಘ ಸಂಸ್ಥೆಲೆ ಮಾತ್ರ ದಾಯೆ ದೇಶಾಡಳಿತದ ಸೂತ್ರೊಡ್‌ಲಾ ಸಾರ್ಥಕತೆ ತೂವೆರಾವಂದಾ? ಪನ್ಪಿನ ಸವಾಲ್‌ದಂಚಿನ ಮೊಕ್ಲೆನ ಸ್ಪಷ್ಟ ಅಭಿಪ್ರಾಯೊಗ್ ಶತಮಾನೋತ್ಸವದಂಚಿ ಪಿದಾಡ್‌ದಿನ ಶ್ರೀ ಜ್ಞಾನೋದಯ ಮಂದಿರನೇ ಇನಿಗ್ ಜೀವಂತ ಸಾಕ್ಷಿ.

ಅನುಬಂಧ

ತಿಂಗಳಾಯೆರೆನ ವಂಶದ ಪರಂಪರೆ

'ಅಳಿಯ ಸಂತಾನ ಕಟ್ಟ್' ಪನ್ಪಿನವು ತುಳುವೆರ್ ನಡತ್ತೊಂದು ಬೈದಿನ ಪಾಕ ಕಟ್ಟ್ ಕಟ್ಟಳೆಡ್ ಒಂಜಾದಿತ್ತಿನವು. ಊರುದ ಗುರ್ಕಾರ್‌ತನ, ಕುಟುಮದ ಯಜಮಾನ್ತನ ತಮ್ಮಲೆಡ್ದ್ ಅರ್ವತ್ತಗ್ ಬರ್ಪಿನವು ಆದುಂಡು. ಅಂಚೆನೆ ತಿಂಗಳಾಯೆರೆನ ವಂಶೊಡಲಾ ಇಂಚಿನ ಪದ್ಧತಿದೊಟ್ಟುಗು ಹಿರಿಯಕುಲು ಮಲ್ತೊಂದಿತ್ತಿನ ವ್ಯಾಪಾರ, ವಹಿವಾಟ್, ಸಮಾಜ ಸೇವೆ, ದೇಶ ಸೇವೆ, ನಾಟಕ, ಕಲೆ, ಸಾಹಿತ್ಯ ಸೇವೆಲು ತರೆತರೆಟಿಂಚಲಾ ನಡತ್ತೊಂದು ಬೈದ್‌ಂಡ್. ಈ ಕುಟಮದ ಅನೇಕ ಸದಸ್ಯೆರ್ ಸಮಾಜೊಡ್ ಮೇಲ್ಪಂಕ್ತಿಯಾದ್ ಬಾಳ್‌ದಿತ್ತಿನಕುಲು. ತನ್‌ಕ್ಲೆನ ಬದ್‌ಕ್‌ದ ಉದ್ದೊಗುಲಾ ಒಂಜತ್ತ್‌ಡ ಬೊಕ್ಕೊಂಜಿ ವಿಧೊಟ್ ಮೊಕ್ಲು ಅಜ್ಜಿ ಪುಲ್ಲಿಲ್ಲಗ್, ಅಂಚೆನೇ ಪುಟ್ಟುದಿನ ಊರುಗ್ ಎದ್ದೆಂತಿನ ಪುದರೇ ಕನಬಯಿದಿನಕುಲಾದುಲ್ಲೆರ್.

ಪರಮೇಶ್ವರಿಯಮ್ಮ

ಮೇರ್ ಮಾಧವ ತಿಂಗಳಾಯೆರೆನ ಅಜ್ಜಿ. (ಜಾನಮಕ್ಕನ ಅಪ್ಪೆ) ಆನಿದ ಕಾಲೊಡ್ ಮೇರ್ ಜಾನಪದ ಕಲೆತ್ತ ಒಂಜಿ ಭಂಡಾರನೇ ಆದಿತ್ತೆರ್. ಲೆಕ್ಕೊಗ್ ತಿಕ್ಕಂದಿನಾತ್ ತುಳು ಜಾನಪದ ಸಂಧಿ, ಪಾಡ್ದನ ಬೊಕ್ಕ ಕತೆಕುಲೆನ್‌ಲಾ ಮೇರ್ ತೆರಿದಿತ್ತೆರ್. ದಿನೊಲಾ ಪೊರ್ತುಕಂತ್‌ದ್ ತುಡರ್ ಪೊತ್ತವರೆ ಆನಗ ತನ್ನ ಇಲ್ಲದ ಮಾತಾ ಎಲ್ಯ ಮಲ್ಲ ಜೋಕುಳೆನ್ ಕೈಕಾರ್ ದೆಕ್ಕಾದ್ ನಡಿಲ್ಲ್‌ಡ್ (ನಡು ಆದೆಟ್) ಸಾಲಾದ್ ಕುಲ್ಲಾವೊಂದಿತ್ತೆರ್. ಬೊಕ್ಕ ಅಕ್ಲೆಗ್ "ಉಮಾ ಮಹೇಶ್ವರಿ ಹೈಮಾವತಿ ಈಶ್ವರಿ ಭವಾನಿ" ಪನ್ಪಿನ ಮುನ್ನೂತ್ತ ಒಂಜಿ (301) ಪುದಾರ್ ಇತ್ತಿನ ದೇವಿ ಶ್ರುತಿನ್ ಬಾಯಿಪಾಠ ಕಲ್ಪಾವೊಂದಿತ್ತೆರ್.

ಜೋಗಮ್ಮಕ್ಕ

ಪರಮೇಶ್ವರಿಯಮ್ಮನ ಎಲ್ಯ ಮಗಲೇ ಜೋಗಮ್ಮಕ್ಕ. ಮಾಧವ ತಿಂಗಳಾಯೆರೆನ ಸಿದ್ದಪ್ಪೆ. ಮೆರೆನ ಸೊರೊ ಬಾರೀ ಪೊರ್ಲುರ್. ಆರ್ಮನಿ ಬಾರ್ಸೊಂದು ಮೇರ್ ಪದ ಪನಿಯೆರೆ ಸುರು ಮಲ್ತೆರ್ ಪಂದಾಂಡ ಇಡೀ ಊರುಗ್ ಊರೇ ಬತ್ತ್‌ದ್ ಪದ ಕೇನ್‌ದ್ ಸಂತೋಸ್ ಪಡೆವೊಂದಿತ್ತೆರ್. ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯ ಸಮರದ ಪೊರ್ತುಡ್ ಪರದೇಶದ ಕುಂಟುದಂಗಡಿದ ಎದ್‌ರ್‌ಡ್ ಪಿಕೆಟಿಂಗ್ ಮಲ್ಪುನಗ, ಕಾಂಗ್ರೇಸ್ ಬಾವುಟ ಪತ್ತೊಂದು ಮಾರ್ಗೊಡ್ ಮೆರವಣಿಗೆ ಬನ್ನಗ ಮೆರೆನ ಮುಂದಾಳ್ತನೊಡ್ 'ಭಗಿನೀ ಚರಕವಿದೆ', 'ಝುಂಡಾ ಊಂಚಾ ರಹೇ ಹಮಾರಾ' ಈ ಪದೊಕ್ಲೆನ್ ಪನ್ನೊಂದಿತ್ತೆರ್.

ಸುಮಾರ್ ಎಲ್ಪ (70) ವರ್ಷೊಡ್‌ಲಾ ದುಂಬು ಅರೆನ ಕುಟುಂಮೊಡೇ ಆವಡ್ ಆತ್ತ್‌ಡ ಊರುಡೇ ಆವಡೇ ಏರ್ಲಾಂಡಲಾ ಮದ್ಮೆ ಮಿನಿ ಇತ್ತ್‌ಂಡ ಆನಿ ಸೋಭಾನೆ ಪನ್ಪಿನ ಮರ್ಯಾದಿ ಜೋಗಮಕ್ಕಗೇ ಕೊರೊಂದಿತ್ತೆರ್. ತಮ್ಮಲೆ ಮೋಹನಪ್ಪ ತಿಂಗಳಾಯೆರ್ ಬರೆತಿನ

ಸಚ್ಚಿದಾನಂದ ಶ್ರೀ ಮಂಗಲ ಕಾರನಾ| ಅಚ್ಚುತ ಬ್ರಹ್ಮಪರಾತ್ಪರ ಶಿವನಾ|
ಸಜ್ಜನ ರಕ್ಷಕ ಪರಮೇಶ್ವರನಾ| ಇಚ್ಚಿಸಿ ಧ್ಯಾನಿಸಿ ದಂಪತಿಗಳಿಗೆ||
ವಿಜಯಾದಾರತಿಯಾ -ಬೆ-ಳ-ಗು-ವಾ ಶೋಭಾನೆ||.

ಈ ಸೋಭಾನೆ ಪದೊನ್ ಪನ್ಪೊಂದು ಮದ್ಮಲ್ ಮದ್ಮಯಗ್ ಆರತಿ ಕೊರೊಂದ್ ಅಕ್ಲೆಗ್ ದೇಸೆ (ಸೇಸೆ, ಅಕ್ಷತೆ) ಪಾಡುನೆನ್ ತೂಪಿನವೇ ಪೊರ್ಲಾವೊಂದಿತ್ತ್‌ಂಡ್. ಪಾಕ ಸರ್ತಿ ಮೆರೆನ ಒಟ್ಟುಗ್ ಸಿದ್ದಪ್ಪೆ ಮಗಲಾಯಿನ ತಾರಾದೇವಿಲಾ ಸೇರ್‌ದ್ ಪದ ಪನ್ಪೊಂದಿತ್ತೆರ್.

ನೀರೇಶ್ವಾಲ್ಯ ಬಸವ ಪೂಜಾರಿಯೆರ್

ಮೇರ್ ಮಾಧವ ತಿಂಗಳಾಯೆರೆನ ಪಿಜ್ಜೆ (ಪರಮೇಶ್ವರಿಯಮ್ಮನ ಅಮ್ಮೆರ್) ಕುಡಲದ ಗಣ್ಯ ವ್ಯಕ್ತಿ ಆದಿತ್ತಿನ ಮೇರ್ ಬೋಳಾರ ಮಾರಿಗುಡಿತ ಮೊಕ್ತೇಸರೆರಾದಿತ್ತೆರ್.'ಪೂಜಾರಿ' ಪನ್ಪಿನವು ಮೆರೆಗ್ ತಿಕ್ಕ್‌ದಿನ ಒಂಜಿ ಗೌರವದ (ಬಿರುದು) ಪುದರಾದುಂಡು. ಸಣ್ಣಪ್ಪ ಐಗುಳ್ ಪನ್ಪಿನಾರ್ ಮೆರೆನ ಪಲಿನ ಕಂಡನಿ. (ಮೇರ್ ಬ್ರಿಟಿಷೆರೆನ ವಿರುದ್ಧ ದಂಗೆ ಲಕ್ಕ್‌ದಿತ್ತಿನ ಕೊಡುಗುದ ಕಲ್ಯಾಣಪ್ಪನ ತಂಡೊಡಿತ್ತಿನಾರ್.)

ಯಕ್ಷಗಾನ, ಹಾಸ್ಯ, ನಾಟ್ಯ ಬೊಕ್ಕ ಅಭಿನಯ ಕಲೆಟ್‌ಲಾ ಬಸವ ಪೂಜಾರಿಯೆರ್ ಬೊಡುತ್ತಿನಾತ್ ಪರಿಣತಿ ಪಡೆದಿತ್ತಿನಾರಾದಿತ್ತೆರ್. ತನ್ನ ವ್ಯಾಪಾರ ವಹಿವಾಟ್‌ಡ್ ಅರೆಗ್ ಒಂತೆ ಪುರ್ಸೊತ್ತ್ ತಿಕ್ಕ್‌ಂಡಲಾ ಯಾವು ತನಕ್ ಗೊತ್ತಿತ್ತಿನ ಕಲೆನ್ ಪ್ರದರ್ಶನ ಮಲ್ತ್‌ದ್ ತನ್ನ ಊರುದ ಜನೊಕ್ಲೆಗ್ ಮನರಂಜನೆ ಒದಗದ್ ಕೊರ್ಪಿನಿ ಪಂಡ್‌ಂಡ ಮೆರೆಗ್ ಮಸ್ತ್ ಕುಶಿಯಾವೊಂದಿತ್ತ್‌ಂಡ್. ಮರಿಯಲದ ಪೊರ್ತುಡ್ ಬೋಳಾರ ಮಾರಿಗುಡಿತ್ತ ಚಾವಡಿಯೇ ಮೆರೆನ ಗೊಬ್ಬುಗ್ ರಂಗಸ್ಥಳ ಆವೊಂದಿತ್ತ್‌ಂಡ್.

ಮಹಾಲಿಂಗ ತಿಂಗಳಾಯೆರ್

ಮೇರ್ ಮಾಧವ ತಿಂಗಳಾಯೆರೆನ ಅಜ್ಜಿನ ತಮ್ಮಲೆ. ಬ್ರಿಟಿಷೆರೆ ಕಾಲೊಡೇ ಪೊಲೀಸ್ ಇನ್ಸ್‌ಪೆಕ್ಟರಾದಿತ್ತಿನಾರ್. ತಾಲಮದ್ದಲೆ ಅರ್ಥಗಾರಿಕೆಡ್‌ಲಾ ಪ್ರಖ್ಯಾತರಾದಿತ್ತೆರ್. ತನ್ನ ಬದ್‌ಕ್‌ದ ಪೂರ್ತಿ ಊರುದ ಬಡಜನೊಕ್ಲೆನ ಉದ್ಧಾರೊಗಾದೇ ಬೆಂತಿನಾರ್.

ತುಕ್ರ ತಿಂಗಳಾಯೆರ್

ಮೇರ್ ಮಹಾಲಿಂಗ ತಿಂಗಳಾಯೆರೆನ ಮಗ್ಗೆ. ಕನ್ನಡ ಬೊಕ್ಕ ತುಳು ಲಾವಣಿ ಪದ ಪನ್ಪಿನೆಟ್ ಎಡ್ಡೆ ಪುದಾರ್ ದೆತ್ತೊಂದಿನಾರ್. ಅವುಲಾ ದಾನೆ ಸಾಧಾರಣವಾಯಿನ ಲಾವಣಿ ಮಿನಿ ಅತ್ತ್. ಬಾರಿ ಕಷ್ಟದ ಅಂಚೆನೆ ವಿಶೇಷವಾಯಿಂಚಿನಲಾ ಆದಿತ್ತ್‌ಂಡ್. ಬಾಯಿದ ಸುತ್ತುಗ್ ಪಂಡ್‌ಂಡ ರಡ್ಡ್ ದುಡಿತ ನಡುಟ್ಟ್ ಸಾಲಾದ್ ಸೂಜಿಲೆನ್ ಉಂತಾದ್ ಬಾರಿ ಚಮತ್ಕಾರೊಡ್ ಈ ಲಾವಣಿ ಪದ ಪನ್ಪಿನ ಕಲೆ ಮೆರೆಗ್ ಎಡ್ಡೆ ಅಭ್ಯಾಸ ಆದಿತ್ತ್‌ಂಡ್. ಪದ ಪನ್ನಗ ದುಡಿ ಪಂದಂದಿ ಲೆಕ್ಕೊ, ಒಂಜೆಕ್ಕೊಂಜಿ ತಾಗಂದಿನ ಲೆಕ್ಕೊ ಮಲ್ಪೆರಾದ್ ಮ, ವ, ಪ, ಬ ಇಂಚಿನ ಮಾತಾ ಅಕ್ಷರೊಲೆನ್ ಬುಡ್‌ದ್ ಪ್ರಾಸ ಅಂಚೆನೇ ಲಯಬದ್ಧವಾದ್‌ಲಾ ಪನ್ಪಿನವಾದುಂಡು. ಈತತ್ತ್‌ಂದೆ ರಡ್ಡ್ ಕೈಟ್‌ಲಾ ಕಿನ್ಯವಾಯಿನ ದೋಲ್ (ದುಡಿ) ಬೊಟ್ಟೊಂದ್ ಐತ ತಾಳೊಗ್ ತಕ್ಕ ಗೆಜ್ಜೆ ಕಟ್ಟ್‌ದಿನ ಕಾಲ್‌ಡ್ ಎಜ್ಜೆ ಪಾಡೊಂಧು ಎದ್‌ರ್ ಸವಾಲ್ ಪಾಡುನಾಯನ ಪದೊಕ್ ಸರಿಯಾಯಿನ ಜವಾಬ್ ಕೊರ್ಪಿನಂಚಿನ ಪದ ಕಟ್ಟ್‌ದ್ ಪನ್ಪಿನವೇ ಈ ಲಾವಣಿ ಪದತ ವಿಶೇಷ ಆದಿತ್ತ್‌ಂಡ್.

ಪದ್ಮಪ್ಪ, ಲಕ್ಷ್ಮಣ ಬೊಕ್ಕ ಮೋಹನಪ್ಪ ತಿಂಗಳಾಯೆರ್

ಮೊಕ್ಲು ಮೂಜಿ ಜನಲಾ ಮಹಾಲಿಂಗ ಬೊಕ್ಕ ತುಕ್ರ ತಿಂಗಳಾಯೆರೆನ ಆರ್ವತನಕುಲು. ಮೊಕ್ಲೆನ ಪೈಕ್‌ಡ್ ಲಕ್ಷ್ಮಣ ಬೊಕ್ಕ ಪದ್ಮಪ್ಪ ತಿಂಗಳಾಯೆರ್‌ನಕ್ಲು ತಬಲೆ ಹಾರ್ಮನಿ ಬಾರ್ಸ್‌ದ್ 'ವೈದಿಕ ಈಶ್ವರ ಭಜನೆ' ಪನ್ಪಿನೆಟ್ ಇಡೀ ಜಿಲ್ಲೆಡ್ ಪುದರ್ ಪೋಯಿನಕುಲಾದಿತ್ತೆರ್. ಮೋಹನಪ್ಪ ತಿಂಗಳಾಯೆರೆನ ವಿಷಯ ಬರೆವೆರೆ ಪೋಂಡ ಮಲ್ಲ ಒಂಜಿ ಗ್ರಂಥನೇ ಆದ್ ಪೋವು. ಆಂಡ ಮಾತ ಅತ್ತ್‌ಡ ಒಂತೆ ಆಂಡಲಾ ಪರಿಚಯ ಪನ್ಪೆ.

ತುಳುನಾಡ್, ತುಳುಬಾಸೆ, ಸಾಹಿತ್ಯ, ಸಂಸ್ಕೃತಿ ಉಂದೆತ್ತ ಬುಳೆಚ್ಚಿಲ್‌ಗಾದ್ ಎಡ್ಡೆನ ಬೇಲೆ ಬೆಂದಿನ ನಮ್ಮ ಹಿರಿಯಾಕುಲೆನ ಸಾದನೆಲೆನ, ಅಕುಲು ತುಳುಕು ಸಂದಾಯಿನ ಕಾನಿಗೆಲೆನ ಮಾತೆರೆಗ್ಲಾ ತೋಜಾಪಾದ್ ಕೊರ್ಪುನ ಉದ್ದೇಶೊಡು 'ಮದಪ್ಪೆರಾವಂದಿ ತುಳುವೆರ್' ಪನ್ಪಿ ಬೂಕುಲೆ ಸರಮಾಲೆನ ಕರ್ನಾಟಕ ತುಳು ಸಾಹಿತ್ಯ ಅಕಾಡೆಮಿ ನಿಕುಲೆ ಮಟ್ಟೆಲ್‌ಗ್ ಪಾಡೊಂದುಂಡು.

ತುಳು ಬಾಸೆ, ಸಾಹಿತ್ಯ, ಸಂಸ್ಕೃತಿ, ತುಳುನಾಡ್ ಉಂದೆತ್ತ ಮಿತ್ತ್ ಈ ಹಿರಿಯಾಕುಲೆಗ್ ಇತ್ತಿ ಮೋಕೆ ಅಭಿಮಾನೊಲೆನ ಈ ಬೂಕುಲು ತೆರಿಪಾದ್ ಕೊರ್ಪೆ. ತುಳುತ ಬುಳೆಚ್ಚಿಲ್‌ಗ್ ಬೋಡಾದ್ ನನ ಮಿತ್ತ್‌ಗ್ ನಮೊ ಎಂಚೆಂಚಿ ಕಜ್ಜೊಲೆನ ಮಲ್ಪೊಡು ಎಂಬ ದುಂಬು ತೋಜಾವುನ್ಪಿ ಪ್ರೇರಣೆಲೆನ ಉಕ್ಕು ಉಲ್ಲಾಸೊಲೆನ ಅಕುಲು ನಕ್ಕ ಸಾದಿಲಾ ನಂಕ್ ತೋಜಿಪಾದ್ ಕೊರ್ಪೆ.

ಪ್ರೊ. ಬಿ.ಎ. ವಿವೇಕ ರೈ
ಅಧ್ಯಕ್ಷೆರ್
ಕರ್ನಾಟಕ ತುಳು ಸಾಹಿತ್ಯ ಅಕಾಡೆಮಿ.